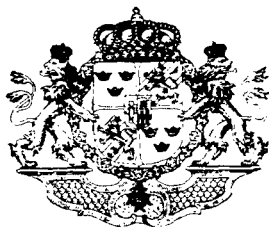

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1946

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1948

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTELT & SÖNER

481965

INLEDNING

TILL

Fattigvården / Kungl. Socialstyrelsen = [Public assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1920-1958. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1918-1956.

År 1918-1935, år 1920-1937 utgiven av Statistiska centralbyrån. 1918-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. 1950-1960 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska.

År 1935-1949 med parallelltitel på franska: Assistance publique.

År 1950-1956 med parallelltitel på engelska: Public assistance.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. U, Kommunernas fattigvård och finanser. – Stockholm, 1877-1920.

Täckningsår: 1874-1917

Efterföljare:

Socialhjälpen / Kungl. Socialstyrelsen = [Social assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1959-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1957-1960

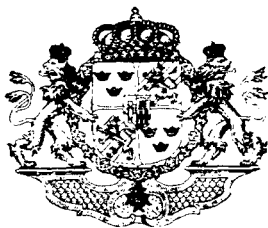
Socialvården / Statistiska centralbyrån = Social welfare statistics / National Central Bureau of Statistics. – Stockholm, 1963-1983. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1961-1981

Fattigvården år 1946.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1946

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1948

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

481965

ASSISTANCE PUBLIQUE EN 1946.

Pour la table des matières voir page	5
Pour le résumé en français voir page	6

— — — — —

Socialstyrelsen får härmed överlämna berättelse angående kommunernas fattigvård år 1946. I jämförelse med berättelsen för närmast föregående år har denna i vissa hänseenden minskats till omfånget. Främst gäller nedskärningen femtedelsurvalets fördelning på riksområden och kommuntyper, vilken endast undantagsvis redovisats i den föreliggande berättelsens tabeller. En preliminär redogörelse för undersökningens huvudresultat har tidigare lämnats i Sociala Meddelanden (årg. 1948, sid. 101). I en särskild undersökning, för vilken redogjorts i kapitel XII av den framlagda berättelsen, ha uppgifter inhämtats om fattigvårdsanstalternas antal, storlek och beläggning. Redogörelsen härför har tidigare publicerats i Sociala Meddelanden (årg. 1948 sid. 607).

Inom styrelsen har ledningen av hithörande arbeten handhåfts av t. f. förste aktuarien Gustaf Holmstedt, under vilkens överinseende berättelsen utarbetats av amanuensen Rolf Hagman.

Stockholm i maj 1948.

ERNST BENELIUS

ERLAND V. HOFSTEN

Innehållsförteckning.

<i>Text.</i>	<i>Sid.</i>
Sammanfattning på franska	6
I. <i>Primärmaterialet och bearbetningen</i>	9
Principerna för redovisningen	9
Bearbetningen av materialet	9
II. <i>Antal understödsfall och understödsfallens fördelning på olika familjetyper</i> .	11
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	11
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna, fördelade efter familjetyper	12
Av fattigvårdsstyrelserna understödda familjer, fördelade efter barnantal	14
III. <i>Understödsfallens fördelning efter hemortsrättsledarens ålder</i>	16
IV. <i>Understödsdagarnas antal och andel av befolkningen</i>	17
Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	17
Understödsdagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd	19
Antal understödsdagare i förhållande till folkmängden	22
Fattigvårdssamhällellens fördelning efter understödsfrekvensen	26
V. <i>Understödsdagare med tilläggspension samt barn med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott inom fattigvårdsklientelet</i>	29
Antal understödsdagare med tilläggspension	30
Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott	34
VI. <i>Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet</i>	36
Fattigvårdens huvudformer	36
Förekomsten av hemunderstöd	38
Förekomsten av anstaltsvård	39
Förekomsten av annan hjälp	40
VII. <i>Vård på fattigvårdsanstalt</i>	41
Antal vårdtagare m. m.	41
Antal vårddagar	43
VIII. <i>Vård på sjukvårdsanstalt</i>	45
Antal vårdtagare m. m.	45
Antal vårddagar och vårdens värde	47
IX. <i>Hemunderstöd</i>	49
Antal understödsfall m. m.	49
Understödet varaktighet	51
Understödet värde	54
X. <i>Annan hjälp</i>	57
Antal understödsfall m. m.	57
Understödet värde	58
XI. <i>Understödet rättsliga form och totala värde</i>	58
Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form	58
Understödet totala värde	61
XII. <i>Fattigvårdsanstalternas antal, storlek och beläggning</i>	63
Antal ålderdomshem och vårdplatser	64
Antal vårdtagare och beläggningsfrekvensen	69
Vårdkostnader	71

Tabellbilaga.

Tab. 1. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal understödstagare med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn, länsvis	74
• 2. Anstaltsvården, länsvis	76
• 3. Hemunderstöd och »annan hjälp», länsvis	78
• 4. Antal understödstagare med tilläggspension, antal barn i understödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott samt understödsfallens fördelning med avseende på understödets rättsliga form, länsvis	80
• 5. Det totala värdet av understöd, som meddelats av fattigvårdsstyrelserna, samt dess fördelning på olika understödsformer, länsvis	82

Diagram.

Diagram I. Antal understödstagare vid fattigvården åren 1923—1946	20
• II. Understödsprocenten i de olika länens landskommuner	24
• III. Den procentuella andelen a) folkpensionärer med fattigvård	33
b) understödsfall med folkpension i olika familjetyper	33
• IV. Fattigvårdens värde (brutto) inom vissa vårdformer åren 1924—1946	62

Table des matières.*Texte.*

Page

Résumé en français	6
I. <i>Données primaires et méthodes utilisées pour l'établissement des statistiques</i> . .	9
Règles émises pour l'établissement des données primaires	9
Dépouillement des données primaires	9
II. <i>Nombre et répartition des cas d'assistance d'après les types de familles</i> . . .	11
Nombre des familles secourues par les Directions de l'Assistance publique	11
Nombre des familles secourues par les Directions de l'Assistance publique réparties d'après les types de familles	12
Familles secourues par Directions les de l'Assistance publique réparties d'après le nombre des enfants	14
III. <i>Répartition des cas d'assistance d'après l'âge des assistés (pour les familles, d'après l'âge de la personne principale)</i>	16
IV. <i>Nombre des assistés et leur pourcentage par rapport à la population</i>	17
Nombre des personnes secourues par les Directions de l'Assistance publique . . .	17
Répartition des assistés en enfants et en adultes et d'après leur état-civil	19
Nombre des assistés en pour cent de la population	22
Répartition des communes d'après la fréquence des cas d'assistance	26
V. <i>Bénéficiaires de pension nationales supplémentaires, d'allocations spéciales pour enfants et d'avances d'allocations parmi la clientèle de l'Assistance publique</i> .	29
Nombre d'assistés bénéficiant de pensions nationales supplémentaires	30
Nombre des cas d'assistance dans lesquels les bénéficiaires jouissaient aussi d'allocations spéciales pour enfants ou d'avances d'allocations	34
VI. <i>Répartition des cas d'assistance d'après la forme des secours</i>	36
Principales formes de l'assistance	36
Secours fournis à domicile	38
Hospitalisation dans les asiles de vieillards et dans les établissements médicaux .	39
Assistance sous d'autres formes	40

	Page
VII. <i>Hospitalisation dans des asiles</i>	41
Nombre des hospitalisés	41
Durée et frais de l'hospitalisation	43
VIII. <i>Hospitalisation dans les établissements médicaux</i>	45
Nombre des malades hospitalisés	45
Durée de l'hospitalisation	47
IX. <i>Secours à domicile</i>	49
Nombre des cas d'assistance etc.	49
Durée de l'assistance	51
Valeur de l'assistance	54
X. <i>Autres formes des secours</i>	57
Nombre des cas d'assistance etc.	57
Valeur de l'assistance	58
XI. <i>Forme juridique et valeur globale des secours</i>	58
Répartition des cas d'assistance d'après la forme juridique des secours	58
Valeur globale des secours	61
XII. <i>Asiles de vieillards</i>	63
Nombre d'asiles et nombre de lits	64
Nombre de pensionnaires	69
Frais d'hospitalisation	71

Tableaux annexés.

Tableau 1. Nombre des cas d'assistance, leur répartition d'après les types de familles; nombre des assistés, leur répartition en hommes adultes, femmes adultes et enfants, par département	74
2. Hospitalisation, par département.	76
3. Secours à domicile et autres formes d'assistance, par département	78
4. Nombre d'assistés bénéficiant d'une pension nationale supplémentaire, d'allocations spéciales pour enfants et d'avances d'allocations; répartition des cas d'assistance d'après la forme juridique des secours, par département	80
5. Valeur globale des secours fournis par les Comités de l'Assistance et leur répartition d'après les différentes formes des secours, par département	82

Diagrammes.

Diagramme I. Nombre de bénéficiaires de l'Assistance publique les années 1923—1946	20
II. Pourcentage des assistés par rapport à la population totale des communes, par département	24
III. Pourcentage de bénéficiaires de pensions nationales de retraite ou d'invalidité parmi:	
a) l'ensemble des personnes secourues par l'Assistance publique	33
b) les mêmes personnes groupées suivant divers types de familles	33
IV. Valeur globale des secours dispensés sous diverses formes les années 1924—1946	62

Résumé.

D'après les données contenues dans la statistique de l'Assistance publique pour l'année 1946, environ 224 000 familles, au sens juri-

dique de ce mot dans la législation sur l'assistance aux indigents, ont, au cours de l'année envisagée, bénéficié de secours des Directions

de l'Assistance publique.¹ Leur nombre avait diminué depuis 1945 de 9 700, soit de 4 %. Des familles secourues, les femmes seules et les hommes seuls sans enfants constituaient respectivement 40 et 27 %, les couples mariés avec enfants 14 % et les couples mariés sans enfants 12 %. Les femmes seules avec enfants représentaient 7 %, tandis que les hommes seuls avec enfants et les enfants seuls représentaient ensemble moins de 1 % du nombre total.

De même que l'année précédente, environ 47 000 familles avec enfants au-dessous de 16 ans ont, en 1946, bénéficié de secours des Directions de l'Assistance publique. La diminution du nombre total des familles secourues entre les années 1945 et 1946 se rapporte en premier lieu aux familles avec enfants. De celles-ci, 31 000 avaient un ou deux enfants et 16 000 trois ou plus de trois. De toutes les familles secourues, près de 8 % à la campagne et 6 % dans les villes avaient trois ou plus de trois enfants au-dessous de 16 ans.

Ce qui caractérise la répartition des âges dans la clientèle de l'Assistance publique est que les groupes d'âges élevés y sont bien plus largement représentés que dans la population. Des chefs de famille assistés, 11 % étaient âgés de plus de 30 ans, 12 % de 30 à 40 ans, 14 % de 40 à 50 ans, 26 % de 50 à 67 ans et 37 % de plus de 67 ans.

Le nombre total des personnes secourues par les Directions de l'Assistance publique en 1946 s'élevait à près de 386 000, dont près de 121 000 hommes adultes, environ 161 000 femmes adultes et un peu plus de 104 000 enfants de moins de 16 ans. Depuis 1945, le nombre total des assistés a diminué de 23 700. Cette diminution porte en premier lieu sur les hommes et les enfants. L'évolution du nombre des assistés pendant les années 1923—1946 ressort du diagramme I, page 20.

Par rapport à l'ensemble de la population, le nombre des assistés représentait 5,8 %. Les villes accusaient à peu près le même chiffre que la campagne. Des différences assez sensibles règnent cependant entre les communes rurales selon leur caractère économique. Les communes agricoles avaient le pourcentage le plus faible (4,1 %) et les communes forestières le plus élevé (7,9 %). Les communes industrielles et «les autres communes» occupaient une posi-

tion intermédiaire (6,4 et 6,2 %). D'importantes différences apparaissent aussi entre les diverses régions du pays. Les départements de la Suède centrale avaient, en général, par rapport à leur population, plus d'assistés que ceux de la Suède du Sud. Les départements du Norrland en avaient proportionnellement le nombre le plus élevé. En ce qui concerne la fréquence de l'assistance dans les différents départements, voir le diagramme II, p. 25.

Près de 142 000 personnes bénéficiant d'un supplément à la pension nationale, motivé par l'âge ou l'invalidité, avaient reçu pendant l'année un secours complémentaire des Directions de l'Assistance publique. Elles constituaient un peu plus de 52 % du total des adultes secourus par l'Assistance publique et environ 28 % de tous les bénéficiaires de supplément de pension. La proportion des bénéficiaires de supplément de pension parmi les assistés adultes était plus élevée à la campagne (56 %) que dans les villes (47 %), ce qui tient aux différences d'âge, de conditions de famille, etc. dans la clientèle de l'Assistance publique.

Les familles avec enfants avaient, dans un certain nombre de cas, reçu en plus du secours de l'Assistance des allocations spéciales pour enfants ou des avances d'allocations. Le nombre des enfants bénéficiaires d'allocations spéciales ou d'avances d'allocations dans la clientèle de l'Assistance publique était, respectivement, d'environ 15 600 et 7 000, constituant 14 et 6 % du total des enfants des familles assistées et environ 36 et 28 % de tous les enfants bénéficiaires d'allocations spéciales ou d'avances d'allocations.

De toutes les familles ayant reçu des secours des Directions de l'Assistance publique, 63 % avaient obtenu des secours à domicile, tandis que 15 % et 26 % avaient été hospitalisées, les premières dans des asiles de l'Assistance, les secondes dans des établissements médicaux. En outre, 20 % avaient été assistées sous différentes autres formes (pension dans des familles, indemnités de déplacement, apprentissage d'un métier). Les secours à domicile étaient beaucoup plus fréquentes dans les villes (71 %) que dans les communes rurales (57 %).

35 600 personnes ont reçu des soins dans les établissements communaux de l'Assistance publique, y compris leurs sections d'aliénés et de malades chroniques. Plus de la moitié

¹ Sur les principes ayant présidé à l'élaboration de ce compte-rendu et sur les méthodes employées voir le Résumé dans «Fattigvården åren 1938—1939», p. 8 et suivantes.

des assistés dans ces établissements y ont séjourné l'année entière tandis que, pour un cinquième seulement, la durée de l'hospitalisation était inférieure à 90 jours. Le nombre des journées d'hospitalisation par assisté a été en moyenne de 260.

Le nombre des personnes qui, entièrement ou partiellement aux frais des Directions de l'Assistance publique, ont été soignées dans les hôpitaux départementaux, les infirmeries, sanatoriums, asiles d'aliénés, asiles d'arriérés, etc., s'est élevé à 59 600. Près des 2/5 avaient bénéficié de ces soins pendant l'année entière, tandis qu'un nombre un peu supérieur n'avait été hospitalisé que pendant au plus trois mois. Le nombre des journées d'hospitalisation a été en moyenne de 178.

Des secours à domicile, sous différentes formes, en espèces ou en nature, avaient été consentis à environ 141 000 familles, comprenant environ 275 000 personnes, soit 71 % de tous les assistés. Les femmes seules sans enfants constituaient le groupe le plus important (40 %), comme c'était aussi le cas dans l'ensemble de la clientèle de l'Assistance publique. Par contre, les hommes seuls sans enfants étaient en nombre sensiblement moindre, relativement à celui qu'ils occupaient dans l'ensemble de la clientèle assistée (19 % contre 27 %). Les couples mariés avec enfants étaient dans la proportion de 17 % (contre 14 %).

De toutes les familles secourues à domicile, la moitié l'avait été pendant l'année entière. D'autre part, les 2/5 avaient reçu des secours pendant au plus 7 mois et, pour 1/7 environ, la durée de l'assistance avait été d'un mois au plus.

La valeur moyenne des secours à domicile s'élevait par mois pour l'ensemble des cas, à 50 couronnes, dans les communes rurales à 36 couronnes et dans les villes à 66 couronnes.

Les secours les moins élevés étaient ceux accordés aux bénéficiaires de supplément de pension. Les secours les plus bas de tous étaient ceux fournis aux bénéficiaires de supplément de pension sans allocations spéciales pour enfants ou avances d'allocations (en moyenne 36 couronnes par mois). La valeur moyenne des secours pour cette catégorie d'assistés est en général de moitié inférieure à celle des secours fournis aux autres assistés.

Les hommes seuls et les femmes seules rece-

vaient en général les secours les moins élevés (en moyenne pour l'ensemble du pays 42 et 45 couronnes par mois) et, ainsi, les époux avec enfants les secours les plus élevés (69 couronnes). Ces chiffres ne représentent cependant qu'une moyenne des secours qui, parfois, sont entre eux de grandeur très variable. Ils ne représentent pas non plus ce dont les assistants disposaient pour vivre, puisque la plupart d'entre eux avaient d'autres revenus.

En 1946, 39 600 familles ont reçu une autre aide, dont près de 25 600 à la campagne et à peu près 14 100 dans les villes. La valeur de cette assistance se chiffre à 4.4 millions de couronnes. La moyenne des secours par assisté est sensiblement supérieure à la campagne à la moyenne des secours dans les villes, de 142 couronnes dans les premier cas contre 85 couronnes dans le second, si le secours n'a pas été combiné avec d'autres formes d'assistance. Pour l'ensemble du pays, le chiffre moyen est de 128 couronnes pour «autre aide» seule et de 100 couronnes si cette aide est combinée avec des secours à domicile ou des soins dans un établissement hospitalier.

La valeur totale des secours consentis par les Directions de l'Assistance publique en 1946 est estimée à 116 millions de couronnes. Cette somme était de 2.6 millions de couronnes, soit d'un peu plus de 2 %, plus élevée qu'en 1945. De la somme totale des secours fournis par l'Assistance publique en 1946, 58 millions, soit la moitié, étaient constitués par les secours à domicile.

L'enquête sur les asiles de vieillards qui vient d'être effectuée porte sur 1 386 établissements, dont 1 247 à la campagne et 139 dans les villes. 1 046 des 2 387 communes rurales et 115 des 125 villes du pays possèdent un asile de vieillards ou une maison de retraite. Depuis l'année 1938, où le Comité de Protection sociale s'est livré à une enquête similaire, le nombre des asiles a diminué de 42 et celui des places de 2 039. Le nombre total des places, en 1946, était de 24 974 à la campagne et de 14 211 dans les villes. Par suite de la réduction du nombre des places, et surtout en raison du nombre croissant des vieillards, la fréquence de l'occupation a augmenté. En 1938, 76,5 % des places, en moyenne, étaient occupées dans les asiles de vieillards proprement dits; d'après la nouvelle enquête, le chiffre correspondant était, en 1946, de 81,7 %.

I. Primärmaterialet och bearbetningen.

Principerna för redovisningen. Fattigvårdsstatistiken grundar sig, sedan den år 1939 genomförda omläggningen, på uppgifter hämtade ur det socialregister, som enligt lagen den 20 mars 1936 (SFS 1936: 56) skall föras i varje kommun. Statistiken omfattar alla de familjer (och personer), som under redogörelseåret erhållit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fond eller donation under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

De principer, som gälla för redovisningen till fattigvårdsstatistiken, äro desamma, som ligga till grund för socialregistrets förande. Vid redovisningen av understödstagarna och av dem uppburna understöd utgör familjen i fattigvårdsrättslig mening enhet. Familjen omfattar enligt fattigvårdslagen hufvudpersonen, som kan vara man eller kvinna, samt de personer, som härleda sin hemortsrätt från honom eller henne, dvs hustru samt barn och adoptivbarn under 16 år. Barn, som fyllt 16 år och enligt lagen äro självständiga hemortsrättsledare, redovisas för sig, dock endast om de erhållit för dem själva avsedd hjälp av fattigvården, eljest icke alls. Understöden redovisas alltså familjevis, vare sig familjen i dess helhet eller endast hemortsrättsledaren själv eller i förekommande fall endast hustrun eller de minderåriga barnen blivit delaktiga därav. I fråga om personlig vård, som meddelats någon av familjemedlemmarna på fattigvårdsanstalt eller sjukvårdsanstalt, lämnas dock i varje särskilt fall uppgift om antalet personer, som åtnjutit dylik vård, med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn.

De redovisade understödsfallen hänföras till endera av följande sju familjetyper, nämligen ensam man utan barn, ensam man med barn, ensam kvinna utan barn, ensam kvinna med barn, gift par (eller samboende) utan barn, gift par (eller samboende) med barn samt ensamma barn. I fråga om familjer med barn uppgives i varje särskilt fall antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade minderåriga barn. Härjämte lämnas även uppgift om de av familjens barn under 16 år, som omhändertagits av barnavårdsnämnd.

Det för 1946 års fattigvårdsstatistik använda frågeformuläret överensstämmer i allt väsentligt med det, som infördes år 1939.¹

Bearbetningen av materialet. Bearbetningen har bedrivits i två olika etapper. För det första ha, efter erforderlig granskning och komplettering av primärmaterialet, uppgifterna för varje kommun hopsummerats. På

¹ Jfr Fattigvården åren 1938 och 1939, sid. 41.

grundval av dessa kommunsummor har en preliminär berättelse angående fattigvården år 1946 utarbetats och publicerats i Sociala Meddelanden (årg. 1948, sid. 101 ff.). Vidare ha vissa uppgifter angående antalet understödstagare i de särskilda kommunerna sammanställts för publicering i Årsbok för Sveriges kommuner 1948. Kommunsummorna ligga även till grund för tabellbilagan till denna berättelse.

Den andra etappen har — liksom tidigare alltsedan berättelsen för år 1939 — utgjorts av en representativ undersökning, omfattande vart femte av de redovisade understödsfallen. För denna bearbetning har använts hålkortsmetoden. Huvudresultaten meddelas i form av texttabeller, som ingå i den följande berättelsen.

Urvalets representativitet bestyrkes i flera sammanhang i det följande. Relativa tal och medeltal kunna sålunda vid en jämförelse ofta konstateras vara i det närmaste exakt desamma i tabeller, vilka härröra från den representativa undersökningen, som i tabeller, vilka grunda sig på hela materialet (se även Fattigvården år 1945, sid. 12). I de tabeller, vari huvudsummorna återgetts i absoluta tal, ha samtliga därpå beräknade procenttal i fördelningen angivits; sålunda även i de fall, då de bygga på en mycket liten frekvens. Vissa tabeller, som grundats på femtedelsurvalet, bestå emellertid uteslutande av relativa tal. Läsaren av sådana sammanställningar har alltså ingen möjlighet att bedöma på hur stor frekvens procenttalet bygger. Om denna är 50—100, har talet därför satts inom parentes, under det att en punkt utvisar att det motsvarande hela talet understiger 50.

De på hela materialet grundade uppgifterna återgivas i tabellbilagan länsvis med fördelning på landsbygd och städer, varjämte särskilda uppgifter lämnas för de större städerna. I själva berättelsen framträda de regionala och lokala olikheterna i stället genom materialets uppdelning på olika s. k. riksområden och i kommuner med olikartat näringsliv.¹ De sistnämnda fördelningsgrunderna ha emellertid i allmänhet blott kommit till användning i sammanställningar, som fotats på det totala undersökningsmaterialet. I 1945 års fattigvårdsberättelse, i vilken redovisningen är utförligare än i den föreliggande, visa däremot i regel alla tabeller, som basera sig på femtedelsurvalet, en uppdelning på riksområden och kommuntyper.

Antalet fattigvårdssamhällen motsvarade i stort sett antalet av rikets kommuner. Man hade endast i 5 områden omfattande sammanlagt 13 kommuner begagnat sig av den i 6 § fattigvårdslagen anvisade möjligheten för kommuner att sammansluta sig till gemensamma fattigvårdssamhällen. Dessa sammanslagningar beröra uteslutande landskommuner.

¹ I Fattigvården år 1945, sid 13, redogöres för dessa indelningsgrunder, vilka överensstämma med dem, som använts vid 1940 års folkräkning.

II. Antal understödsfall och understödsfallens fördelning på olika familjetyper.

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. I tab. 1 i tabellbilagan redovisas antalet familjer, vilka under år 1946 erhöilo understöd av fattigvårdsstyrelserna i någon form, jämte understödsfallens fördelning på olika familjetyper, dels länsvis, dels i de större städerna. Antalet av fattigvården understödda familjer var ca 224 000, som fördelade sig på landsbygd och städer samt efter familjetyper på följande sätt.

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftn par eller samboende		En- samma barn	Samt- liga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>Landsbygden.</i>								
Antal understödsfall	34 877	557	45 858	6 783	15 878	18 055	285	122 293
Ökning el. minskn. sedan 1945	-1 506	- 149	-1 607	- 362	- 124	-1 172	+ 6	-4 914
D:o i %	- 4.1	-21.1	- 3.4	- 5.1	- 0.8	- 6.1	+ 2.2	- 3.9
<i>Städerna.</i>								
Antal understödsfall	27 189	356	42 782	7 276	10 857	13 100	186	101 746
Ökning el. minskn. sedan 1945	-1 437	- 48	+ 447	+ 126	- 689	-3 247	+ 47	- 4 801
D:o i %	- 5.0	-11.9	+ 1.1	+ 1.8	- 6.0	- 19.9	+ 33.8	- 4.5
<i>Hela riket.</i>								
Antal understödsfall	62 066	913	88 640	14 059	26 735	31 155	471	224 039
Ökning el. minskn. sedan 1945	-2 943	- 197	-1 160	- 236	- 813	-4 419	+ 53	-9 715
D:o i %	- 4.5	-17.7	- 1.3	- 1.7	- 3.0	-12.4	+ 12.7	- 4.2

Från 1945 till 1946 ha de understödda familjernas antal minskat med 9 700 eller 4.2 %. Minskningen var ungefär lika stor i landskommunerna som i städerna. Variationerna i antalet understödsfall mellan de två senaste redovisningsåren ha liksom tidigare framför allt gällt familjer med barn. På landsbygden minskade sålunda antalet barnfamiljer med 7 % men sjönk med blott 3 % för familjer utan barn. I städerna minskade motsvarande tal med 15 resp. 2 %. Förklaringen härtill torde vara, att försörjarna inom familjer med barn väsentligen utgöras av yngre eller medelålders arbetsföra män, medan de övriga understödsfallen till större delen bestå av ensamstående ålderstigna och arbetsoförmögna personer, vilka icke nämnvärt beröras av växlingarna på arbetsmarknaden.

Antalet understödsfall på landsbygden inom olika riksområden och kommuntyper samt i städer av olika storlek framgår av tab. A, som även visar de absoluta och relativa förändringarna sedan år 1945. De understödda familjernas antal har i stort sett minskat över allt i riket. Det råder emellertid betydande olikheter i minskningens relativa storlek.

Sålunda har antalet understödsfall avtagit med 6.0 % i Mälardalen, under det att motsvarande procenttal för Norrland stannar vid 2.7—2.8 %. Inom städer med mindre än 30 000 inv. var minskningen obetydlig (1.0 %). I de största städerna var den emellertid mångdubbelt större, särskilt i Göteborg

Tab. A. Antal understödsfall i olika riksområden och kommuntyper.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall	Ökning (+) eller minskning (—) sedan 1945	
		antal	%
<i>Landsbygden</i>	122 293	— 4 914	— 3·9
Mälardalen	22 766	— 1 463	— 6·0
Östra Götaland	18 462	— 722	— 3·8
Skåne, Blekinge och Halland	15 017	— 612	— 3·9
Bohuslän och Västmanland	19 481	— 791	— 3·9
Dalarna och Nedre Norrland	31 530	— 910	— 2·8
Övre Norrland	15 037	— 416	— 2·7
Jordbrukskommuner	15 615	— 609	— 3·8
Skogskommuner	5 557	— 294	— 5·0
Blandade kommuner	44 201	— 1 954	— 4·2
Industrikommuner	20 231	— 685	— 3·3
Övriga kommuner	36 689	— 1 372	— 3·0
<i>Städerna</i>	101 746	— 4 801	— 4·5
Stockholm	28 540	— 2 105	— 6·9
Göteborg	12 957	— 1 305	— 9·2
Malmö	5 378	— 357	— 6·2
Övriga städer över 30 000 inv.	22 652	— 707	— 3·0
Städer under 30 000 inv.	32 219	— 327	— 1·0
<i>Hela riket</i>	224 039	— 9 715	— 4·2

(9·2 %). De sistnämnda förändringarna torde främst ha sin grund i biläggandet av verkstadskonflikten år 1945 och sjöfartens uppsving samma år, vilket ökade försörjarnas möjligheter till sysselsättning.

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna, fördelade efter familjetyper. Med avseende på familjetyper och olika kategorier av understödstagare fördela sig de understödda familjerna länsvis såsom framgår av tab. B, som bygger på den representativa undersökningen. Ensamma kvinnor utan barn utgjorde den största gruppen (40 %) och ensamma män utan barn den näst största (27 %). Ungefär 14 % av understödsfallen tillhörde gruppen äkta makar (eller samboende) med barn, medan 12 % representerade gifta par utan barn. Ensamma kvinnor med barn utgjorde ca 6 %, ensamma män med barn samt ensamma barn vardera mindre än 1 %. Ensamstående kvinnor omfattade sålunda totalt 46 % av samtliga understödda familjer, äkta makar (eller samboende) 26 % och ensamstående män 28 %. De relativa talen äro praktiskt taget oförändrade sedan föregående år.

Skillnaderna i fördelningen på familjetyper äro rätt små mellan landsbygden i dess helhet och samtliga städer. Olikheterna bestå däri, att städerna ha flera ensamma kvinnor bland understödstagarna men färre gifta par än landsbygden.

Det sammanlagda antalet familjer med barn (inräknat ensamma barn) uppgick i hela riket till 21 %. Procenttalet var ungefär lika stort för landsbygden som för städerna. De flesta barnfamiljer tillhörde familjetypen gifta par med barn. Nära $\frac{2}{3}$ utgjordes dock av ensamma kvinnor med barn.

Tab. B. Understödsfallens fördelning på olika familjetyper bland tilläggspensionärer och övriga understödstagare.

Representativa undersökningen.

	Antal under- stöds- fall (¹ / ₆)	Därav, i %, tillhörande familjetypen							
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>1. Understödsstagare med tilläggspension.</i>									
Landsbygden	15 084	32·7	0·2	45·9	0·9	15·7	4·6	—	
Städerna	10 848	29·2	0·1	55·2	0·9	12·3	2·3	—	
Hela riket	25 932	31·2	0·2	49·8	0·9	14·3	3·6	—	
<i>2. Övriga understödsstagare.</i>									
Landsbygden	9 870	19·5	0·8	23·7	13·6	9·1	32·6	0·7	
Städerna	9 476	23·1	0·7	27·5	14·7	8·7	24·9	0·4	
Hela riket	18 846	21·3	0·7	25·6	14·2	8·9	28·7	0·6	
<i>3. Samtliga understödsstagare.</i>									
Landsbygden	24 454	27·6	0·4	37·4	5·8	13·2	15·3	0·3	
Städerna	20 324	26·4	0·4	42·3	7·3	10·6	12·8	0·2	
Hela riket	14 778	27·1	0·4	39·6	6·5	12·0	14·2	0·2	

Fattigvårdens understöds klientel består — såsom visas i det följande — till en mycket stor del (63 % av samtliga understödsfall) av personer, som på grund av ålder eller invaliditet åtnjuta tilläggspension eller invalidunderstöd. Dessa — i det följande för korthetens skull kallade tilläggspensionärer — skilja sig såväl med avseende på sin sammansättning i familjehänseende som i andra avseenden väsentligt från övriga understödstagare. I ett stort antal av texttabellerna har därför materialet uppdelats på dessa båda grupper.

Tilläggspensionärerna bestå till största delen av åldringar, varför de barnlösa familjetyperna dominerade i ännu högre grad bland dem än bland samtliga understödda familjer. Enligt tab. B omfattade de barnlösa familjetyperna på landsbygden tillsammans 94 % och i städerna 97 %. I landskommunerna tillhörde 46 % och i städerna 55 % av samtliga understödsfall med tilläggspension enbart gruppen ensamma kvinnor utan barn. Bland understödstagarna utan tilläggspension eller invalidunderstöd utgjorde gifta par (eller samboende) med barn den största gruppen, på landsbygden 33 % och i städerna 25 % av samtliga fall inom denna kategori. De ensamma männen utan barn och de ensamma kvinnorna utan barn utgjorde på landsbygden resp. 20 och 24 % samt i städerna resp. 23 och 28 %. Äkta makar utan barn utgjorde knappt ¹/₁₀ av samtliga understödsfall inom gruppen. En mycket stor del av huvudpersonerna i dessa övriga familjer har sålunda minderåriga barn att försörja. Barnfamiljerna (inräknat ensamma barn) utgjorde i landskommunerna 48 % och i städerna 41 % av samtliga understödsfall.

Tab. C. Antal fattigvårdsunderstödda familjer inom olika familjetyper fördelade efter barnantalet.

Representativa undersökningen.

Familjetyper	Understödstagare med tilläggs pension			Övriga understödstagare			Samtliga understödstagare		
	Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket	Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket	Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket
<i>Ensamma män.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	4 966	3 176	8 142	1 897	2 251	4 148	6 863	5 427	12 290
Därav, i %, med 0 barn	99.4	99.7	99.5	96.1	97.0	96.6	98.4	98.6	98.5
1—2 „	0.5	0.2	0.4	2.5	2.5	2.5	1.1	1.2	1.1
3 o. fl. „	0.1	0.1	0.1	1.4	0.6	0.9	0.5	0.2	0.4
<i>Ensamma kvinnor.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	7 063	6 088	13 151	3 497	4 003	7 500	10 560	10 091	20 651
Därav, i %, med 0 barn	98.0	98.4	98.2	63.5	65.2	64.4	86.6	85.2	85.9
1—2 „	1.8	1.5	1.6	28.2	27.7	28.0	10.5	11.9	11.2
3 o. fl. „	0.2	0.1	0.2	8.3	7.1	7.6	2.9	2.9	2.9
<i>Gifta par el. samboende.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	3 055	1 584	4 639	3 907	3 182	7 089	6 962	4 766	11 728
Därav, i %, med 0 barn	77.4	84.5	79.9	21.9	25.8	23.6	46.3	45.3	45.9
1—2 „	15.3	11.9	14.1	38.8	45.9	42.0	28.5	34.6	30.9
3 o. fl. „	7.3	3.6	6.0	39.3	28.3	34.4	25.2	20.1	23.2
<i>Ensamma barn.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	—	—	—	69	40	109	69	40	109
Därav, i %	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1—2 barn	—	—	—	98.5	100.0	99.1	98.5	100.0	99.1
3 o. fl. „	—	—	—	1.5	—	0.9	1.5	—	0.9
<i>Samtliga familjer.</i>									
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	15 084	10 848	25 932	9 370	9 476	18 846	24 454	20 324	44 778
Därav, i %, med 0 barn	94.3	96.8	95.3	53.0	59.7	56.3	78.5	79.5	78.9
1—2 „	4.1	2.6	3.5	27.2	27.7	27.5	13.0	14.3	13.6
3 o. fl. „	1.6	0.6	1.2	19.8	12.6	16.2	8.5	6.2	7.5

Av fattigvårdsstyrelserna understödda familjer, fördelade efter barnantal. Fördelningen av de genom fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna efter barnantal framgår av tab. C, som grundar sig på den representativa undersökningen. Vid grupperingen av familjerna efter barnantal ha medräknats samtliga redovisade barn under 16 år, såväl hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn som av barnavårdsnämnderna omhändertagna och i fosterhem, barnhem eller annan anstalt utackorderade barn. Barnfamiljerna ha fördelats på två grupper, nämligen på familjer med 1 eller 2 barn samt med 3 eller flera barn, de senare i det följande även kallade flerbarnsfamiljer.

Av samtliga understödda familjer hade ca 14 % 1 eller 2 barn och omkring 8 % 3 eller flera barn. Givetvis förekommo barnen mest bland gifta par, av vilka 31 % hade 1 eller 2 barn och 23 % 3 eller flera barn.

Tidigare har utretts, att andelen ett- och tvåbarnsfamiljer bland under-

stödsfallen vid fattigvården var i stort sett densamma som inom befolkningen, under det att relativa antalet familjer med 3 eller flera barn var väsentligt större i fattigvårdsklientelet.¹

Bland tilläggs pensionärer, vilka uppburit kompletterande understöd av fattigvården, förekommo — som redan nämnts ovan — barn mycket sällan. Som framgår av tab. C hade blott ungefär 3 % av dessa familjer 1 eller 2 barn och 1 % hade flera barn. Här var det endast den jämförelsevis fåtaliga gruppen av äkta makar, som uppvisade någon större andel barnfamiljer. Av dessa hade 14 % 1 eller 2 barn, medan 6 % voro flerbarnsfamiljer. Att barnförekomsten bland de gifta tilläggs pensionärerna är så stor som fallet är, sammanhänger med att i en stor del av dessa familjer båda makarna äro relativt unga eller i medelåldern (jfr tab. D).

Övriga understödstagare, som icke åtnjutit tilläggs pension, äro betydligt oftare barnrika; 28 % av familjerna hade 1 eller 2 barn och 16 % hade 3 eller flera barn. Andelen flerbarnsfamiljer inom denna kategori av understödstagare var sålunda mer än tio gånger större än bland tilläggs pensionärerna. Av de äkta makarna hade 42 % 1 eller 2 barn och 34 % 3 eller flera barn. Drygt en tredjedel av de ensamma kvinnorna hade minderåriga barn att försörja, 28 % 1 eller 2 barn och omkring 8 % 3 eller flera barn. Endast ungefär 3 % av de ensamma männen hade minderåriga barn.

Mellan landsbygd och städer äro skillnaderna ifråga om förekomsten av barnfamiljer i fattigvårdsklientelet stundom rätt stora. Störst äro dessa olikheter, relativt sett, med avseende på familjer med 3 eller flera barn. Inskränker man sig till en jämförelse mellan antalet flerbarnsfamiljer inom familjetypen gifta par bland understödstagare utan tilläggs pension finner man, att på landsbygden 39 % av de äkta makarna hade 3 eller flera barn mot drygt 28 % i städerna.

Hela antalet barnfamiljer, som någon gång under år 1946 åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna, uppgick enligt nedanstående tablå till i runt tal 47 000, varav på landsbygden 26 000 och i städerna 21 000. Antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn i dessa familjer var 104 000, därav i landskommunerna 63 000 och i städerna 41 000. Enligt beräkningar, utförda på grundval av den representativa undersökningen, fördela sig de understödda barnfamiljerna resp. barnen på följande sätt på ett- och tvåbarnsfamiljer resp. flerbarnsfamiljer. De av barnavårdsnämnderna omhändertagna barnen ingå emellertid ej i denna uppställning.

	Landsbygden	Städerna	Hela riket	
			1946	1945
Antal barnfamiljer	26 000	21 000	47 000	51 000
Därav med				
1—2 barn	16 000	15 000	31 000	34 000
3 el. fl. barn	10 000	6 000	16 000	17 000
Antal barn	63 000	41 000	104 000	113 000
Därav i familjer med				
1—2 barn	21 000	19 000	40 000	44 000
3 el. fl. barn	42 000	22 000	64 000	69 000

¹ Jämför de utförliga redogörelserna härför i Fattigvården år 1939, sid. 51 ff. samt Fattigvården år 1940, sid. 33 ff.

III. Understödsfallens fördelning efter hemortsrättsledarens ålder.

Enligt formuläret för fattigvårdsstatistiken skall för varje familj, som åtnjuter understöd av fattigvårdsstyrelse, uppgivas huvudpersonens eller

Tab. D. Antal understödsfall inom olika familjetyper, fördelade i procent efter försörjarens ålder jämfört med hela befolkningens åldersfördelning.

Representativa undersökningen.

Ålder	Understödstagare med tilläggs- pension				Övriga understödstagare				Samt- liga under- stöds- fall	Hela befolkningen inom motsvarande åldersgrupp ¹		
	En- sam- ma män	En- sam- ma kvin- nor	Gifta par el. sambocnde		Samt- liga famil- jer	En- sam- ma män	En- sam- ma kvin- nor	Gifta par el. sam- bo- ende			En- sam- ma barn	Samt- liga famil- jer
			endera m. till- läggs- pen- sion	båda m. till- läggs- pen- sion								
Landsbygden.												
Antal understödsfall (1/2)	4 966	7 063	1 683	1 372	15 084	1 897	3 497	3 907	69	9 370	24 454	—
Därav, i %, där för- sörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.5	0.2	24.8
16—30 „	7.9	4.1	1.1	0.1	4.6	38.5	22.5	10.0	—	20.6	10.7	19.9
30—40 „	10.7	5.3	5.7	0.2	6.7	14.2	13.4	27.0	—	19.2	11.4	14.9
40—50 „	12.3	7.8	12.9	1.2	9.3	11.4	18.7	30.2	—	21.8	14.1	13.8
50—60 „	9.9	9.9	21.3	3.9	10.6	14.4	20.3	19.5	—	18.6	13.7	11.1
60—67 „	8.7	11.9	18.5	9.0	11.3	10.7	16.2	10.3	—	12.5	11.8	6.2
67— „	50.5	61.0	40.5	85.6	57.5	10.8	8.9	3.0	—	6.8	38.1	9.3
Städerna.												
Antal understödsfall (1/2)	3 176	6 088	764	820	10 848	2 251	4 003	3 182	40	9 476	20 324	—
Därav, i %, där för- sörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.4	0.2	20.8
16—30 „	5.7	2.5	0.7	—	3.1	27.3	21.7	17.3	—	21.5	11.7	22.6
30—40 „	7.1	3.6	6.7	0.1	4.6	15.4	17.1	33.0	—	22.0	12.7	18.3
40—50 „	10.7	6.5	12.2	0.9	7.7	13.5	17.0	24.9	—	18.8	12.8	14.6
50—60 „	11.0	10.7	21.2	4.5	11.0	18.3	21.6	14.5	—	18.3	14.4	11.1
60—67 „	10.4	14.0	20.1	12.2	13.2	15.3	16.1	7.3	—	12.9	13.1	5.8
67— „	55.1	62.7	39.1	82.3	60.4	10.2	6.5	3.0	—	6.1	35.1	6.8
Hela riket.												
Antal understödsfall (1/2)	8 142	13 151	2 447	2 192	25 932	4 148	7 500	7 089	109	18 846	44 778	—
Därav, i %, där för- sörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.5	0.2	23.1
16—30 „	7.0	3.4	0.9	0.0	4.0	32.5	22.1	13.3	—	21.0	11.2	21.1
30—40 „	9.3	4.5	6.0	0.2	5.8	14.9	15.4	29.7	—	20.6	12.0	16.4
40—50 „	11.7	7.2	12.7	1.1	8.6	12.5	17.8	27.8	—	20.3	13.5	14.1
50—60 „	10.3	10.2	21.3	4.1	10.8	16.5	21.0	17.2	—	18.5	14.0	11.1
60—67 „	9.4	12.9	19.0	10.2	12.1	13.2	16.1	9.0	—	12.7	12.4	6.0
67— „	52.3	61.8	40.1	84.4	58.7	10.4	7.6	3.0	—	6.4	36.7	8.2

¹ Folkräkningen den 31 december 1945, del II, tab. 1 a.

hemotsträttsledarens födelseår. På grundval härav har understödsfallens åldersfördelning undersökts, varvid också jämförelse gjorts med befolkningens åldersfördelning vid 1946 års ingång. Sålunda visar tab. D, att fattigvårdsklientelet utmärkes av att de äldre åldersklasserna äro mycket starkare representerade än inom befolkningen.

Tab. D innehåller även en jämförelse mellan åldersfördelningen för tilläggspensionärer och övriga understödstagare inom städer och landsbygd. Åldersgruppen över 67 är något talrikare företrädd i städerna än i landskommunerna. I övrigt framträda härvidlag inga större olikheter i ålderssammanställningen.

Åldersfördelningen bland tilläggspensionärerna är emellertid en helt annan än inom gruppen övriga understödstagare. Bland tilläggspensionärerna äro självfallet åldringarna starkt övertaliga. I mer än hälften (59 %) av samtliga understödsfall inom denna kategori av understödstagare var huvudpersonen 67 år och däröver och mer än $\frac{2}{3}$ voro över 60 år. Enligt uppgift från pensionsstyrelsen voro drygt $\frac{2}{3}$ av samtliga tilläggspensionärer i riket 67 år och däröver. Tilläggspensionärerna i fattigvårdsklientelet äro tydligen i genomsnitt yngre än samtliga. I fråga om understödstagare utan tilläggspension är det övervägande antalet (nära $\frac{2}{3}$) i åldern 16—50.

I tab. D, där även åldersfördelningen inom olika familjetyper redovisats, märker man för pensionärernas del särskilt den stora andelen åldringar (84 %) över 67 år bland gifta par, där båda makarna åtnjuta tilläggspension. Bland makar, av vilka endera åtnjuter tilläggspension, är däremot det övervägande antalet (60 %) av huvudpersonerna under 67 år. De ensamma männen uppvisa en högre procent invalider (48 %) bland pensionärerna än kvinnorna (38 %). Beträffande understödstagare, som icke åtnjuta tilläggspension, äro bland ensamma män såväl de yngsta åldrarna (under 30 år) som de äldsta (över 67 år) starkare representerade än inom övriga hithörande familjetyper. I fråga om de gifta inom samma kategori av understödstagare äro de arbetsföra åldrarna relativt talrikare och de äldsta endast sparsamt företrädda i jämförelse med vad fallet är inom övriga familjetyper. De gifta männen voro sålunda i 58 % av samtliga fall mellan 30 och 50 år samt i blott 3 % av fallen över 67 år.

IV. Understödstagarnas antal och andel av befolkningen.

Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Som understödda personer eller understödstagare betecknas i det följande samtliga familjemedlemmar i de av fattigvården understödda familjerna. Detta sker oavsett i vilken form understödet utgått och oavsett om familjen som helhet eller endast någon eller några av familjemedlemmarna kommit i åtnjutande av hjälp eller vård. Även i fråga om vård på sjukvårdsanstalt och fattigvårdsanstalt redovisas sålunda i detta sammanhang — till skillnad från vad som

var fallet före statistikens omläggning år 1939 — inte endast vårdtagarna såsom understödstagare utan hela familjen, i den mån anhöriga finnas. Vårdtagarna på dessa anstalter redovisas i berättelsen särskilt i annat sammanhang. Minderåriga barn, som omhändertagits av barnavårdsnämnd, medräknas däremot icke bland de av fattigvården understödda, ej heller hemma-
varande barn över 16 år.

Antalet understödstagare uppgick under år 1946 i runt tal till 386 000. De fördelade sig på landsbygd och städer samt på män, kvinnor och barn under 16 år i enlighet med följande tablå, som även redovisar förändringen i antalet understödstagare av olika slag sedan föregående år.

	Antal vuxna personer			Antal redovisade barn	Samtliga understödstagare
	Män	Kvinnor	Tillhopa		
<i>Landsbygden.</i>					
Antal understödstagare	69 367	86 574	155 941	63 248	219 189
Ökning el. minskning sedan 1945	— 2 951	— 3 265	— 6 216	— 3 538	— 9 754
D:o i %	— 4·1	— 3·6	— 3·8	— 5·3	— 4·3
<i>Städerna.</i>					
Antal understödstagare	51 502	74 015	125 517	41 150	166 667
Ökning el. minskning sedan 1945	— 5 421	— 3 363	— 8 784	— 5 139	— 13 923
D:o i %	— 9·5	— 4·3	— 6·5	— 11·1	— 7·7
<i>Hela riket.</i>					
Antal understödstagare	120 869	160 589	281 458	104 398	385 856
Ökning el. minskning sedan 1945	— 8 372	— 6 628	— 15 000	— 8 677	— 23 677
D:o i %	— 6·5	— 4·0	— 5·1	— 7·7	— 5·8

Sedan år 1945 har antalet understödda personer på landsbygden minskat med ungefär 10 000 eller ca 4 % och i städerna med 14 000 eller omkring 8 %. För hela riket var nedgången i antalet understödstagare nära 24 000 eller 6 %. Minskningen i antalet understödda personer är sålunda — relativt sett — något större än nedgången i antalet understödsfall (se sid. 12). Detta sammanhänger med att minskningen främst har träffat de stora familjerna (gifta par med barn).

Utvecklingen av antalet understödstagare vid fattigvården sedan år 1923 framgår av diagram I (sid. 20).

Uppgifterna om antalet understödstagare efter år 1939 äro emellertid ej jämförbara med de tidigare årens, enär numera alla familjemedlemmar redovisas som understödstagare, även om endast en av dessa erhållit hjälp av fattigvården, exempelvis i form av vård på anstalt e. dyl. För en jämförelse mellan den äldre och den nyare serien angives emellertid i diagrammet för år 1939 antalet understödstagare enligt såväl den äldre som den nya beräkningsmetoden.¹ Man beräknar antalet av ifrågavarande anhöriga till approximativt 50 000. Tar man hänsyn härtill, är det antal understödstagare, som redovisas för år 1946, det lägsta sedan år 1928.

Antalet understödstagare länsvis samt i de större städerna framgår av

¹ Jfr härom Fattigvården år 1940, sid. 39 f.

Tab. E. Antal understödstagare i olika riksområden och kommuntyper.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödda personer	Ökning (+) el. minskning (-) sedan 1945	
		Antal	%
<i>Landsbygden</i>	219 189	— 9 754	— 4·3
Mälardalen	37 274	— 2 566	— 6·4
Östra Götaland	30 332	— 1 443	— 4·5
Skåne, Blekinge och Halland	25 027	— 706	— 2·7
Bohuslän och Vänerlän	31 141	— 1 556	— 4·8
Dalarna och Nedre Norrland	58 775	— 2 147	— 3·5
Övre Norrland	36 640	— 1 336	— 3·5
Jordbrukskommuner	26 489	— 1 530	— 5·5
Skogskommuner	12 639	— 1 122	— 8·2
Blandade kommuner	80 459	— 3 496	— 4·2
Industrikommuner	35 014	— 1 311	— 3·6
Övriga kommuner	64 588	— 2 295	— 3·4
<i>Städerna</i>	166 667	— 13 923	— 7·7
Stockholm	43 530	— 5 595	— 11·4
Göteborg	21 308	— 4 290	— 16·8
Malmö	9 287	— 1 378	— 12·9
Övriga städer över 30 000 inv.	38 243	— 2 027	— 5·0
Städer under 30 000 inv.	51 299	— 633	— 1·2
<i>Hela riket</i>	385 856	— 23 677	— 5·8

tab. 1 i tabellbilagan. I tab. E lämnas på grundval av dessa siffror en översikt av förändringarna i understödstagarnas antal i olika riksområden och kommuntyper. Tabellen utvisar väsentligen samma tendenser som tab. A.

Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd. En belysning av understödstagarnas fördelning på barn (under 16 år) och äldre samt på civilstånd lämnas på grundval av det representativa materialet i tab. F. Fördelningen av de vuxna understödstagarna efter civilstånd grundar sig på grupperingen av understödsfallen efter familjetyper. Ensamstående vuxna män och kvinnor ha hänförts till grupperna ej gifta män resp. kvinnor samt gifta par (eller samboende) till gifta män resp. kvinnor. I stort sett torde detta motsvara den verkliga fördelningen av understödstagarna efter civilstånd. Till jämförelse lämnas i tabellen civilståndsfördelningen för hela befolkningen vid 1946 års ingång.

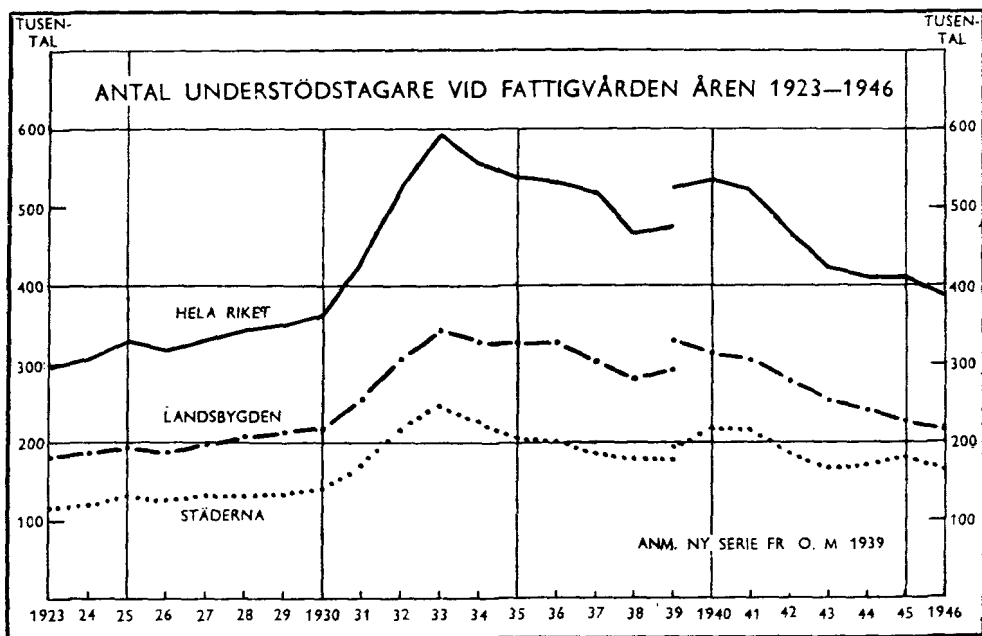
Man finner, att, medan kvinnorna ha ungefär samma proportion (2%) bland understödstagarna som inom hela folkmängden, barnen äro åtskilligt överrepresenterade inom fattigvårdsklientelet (28 % mot 22 % inom befolkningen).

Beträffande de vuxnas andel av samtliga understödda personer finner man av tab. F genomgående ett stort överskott av kvinnor, särskilt i städerna. De vuxna kvinnorna utgöra sålunda i landskommunerna 39 % och i städerna 44 %, under det att proportionen av män stannar vid 31 resp. 30 %. Störst är kvinnoöverskottet bland tilläggs pensionärerna. Kvinnorna utgjorde på landsbygden 51 % och i städerna 59 % av samtliga understödda

Tab. F. Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd.
Representativa undersökningen.

	Antal under- stöds- tagare (¹ , s)	Därav, i %,						
		vuxna män			vuxna kvinnor			barn under 16 år
		ej gifta	gifta	samt- liga	ej gifta	gifta	samt- liga	
<i>1. Understödstagare med tilläggspension.</i>								
Landsbygden	19 797	25.1	15.4	40.5	35.7	15.4	51.1	8.4
Städerna	12 977	24.5	12.2	36.7	46.9	12.2	59.1	4.2
Hela riket	32 774	24.8	14.2	39.0	40.1	14.2	54.3	6.7
<i>2. Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	24 672	7.7	15.8	23.5	14.2	15.8	30.0	16.5
Städerna	20 566	10.9	15.5	26.4	19.5	15.5	35.0	38.6
Hela riket	45 238	9.1	15.7	24.8	16.6	15.7	32.3	42.9
<i>3. Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	44 469	15.4	15.7	31.1	23.7	15.7	39.4	29.5
Städerna	33 543	16.2	14.2	30.4	30.1	14.2	44.3	25.3
Hela riket	78 012	15.8	15.0	30.8	26.5	15.0	41.5	27.7
Hela befolkningen ¹		16.2	22.4	38.6	17.1	22.5	39.6	21.8

Diagram I.

Nombre de bénéficiaires de l'Assistance publique les années 1923—1946.

Landsbygden = Campagne. Städerna = Villes. Hela riket = Ensemble du pays.

Nouvelle série à partir de 1939.

¹ Folkräkningen den 31 december 1945, del II, tab. B.

² 0—15 år.

Tab. G. Barnen i de fattigvårdsunderstödda familjerna fördelade på sådana, som voro direkt eller indirekt understödda av fattigvården, och sådana, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnd.

Riksområden och kommuntyper	B a r n					
	som vistades i hemmet eller av fattigvården vårdades utom hemmet		som voro omhändertagna av barnavårdsnämnd		tillsamman	
	antal	%	antal	%	antal	%
<i>Landsbygden</i>	63 248	97·0	1 981	3·0	65 229	100·0
Mälardalen	8 611	96·7	290	3·3	8 901	100·0
Östra Götaland	7 296	96·6	260	3·4	7 556	100·0
Skåne, Blekinge och Halland	6 604	97·3	185	2·7	6 789	100·0
Bohuslän och Västergötland	7 160	96·4	268	3·6	7 428	100·0
Dalarna och Nedre Norrland	17 635	96·8	583	3·2	18 218	100·0
Övre Norrland	15 942	97·6	395	2·4	16 337	100·0
Jordbrukskommuner	7 222	96·7	247	3·3	7 469	100·0
Skogskommuner	5 122	96·4	194	3·6	5 316	100·0
Blandade kommuner	24 106	96·9	765	3·1	24 871	100·0
Industrikommuner	8 958	97·1	271	2·9	9 229	100·0
Övriga kommuner	17 840	97·3	504	2·7	18 344	100·0
<i>Städerna</i>	41 150	93·0	3 099	7·0	44 249	100·0
Stockholm	9 660	90·4	1 020	9·6	10 680	100·0
Göteborg	5 302	92·3	441	7·7	5 743	100·0
Malmö	2 466	92·9	189	7·1	2 655	100·0
Övriga städer	23 722	94·2	1 449	5·8	25 171	100·0
<i>Hela riket</i>	104 398	95·4	5 080	4·6	109 478	100·0

personer inom denna kategori av understödstagare, männen däremot 41 resp. 37 %.

Ej gifta kvinnor äro starkt överrepresenterade i fattigvårdsklientelet, medan gifta män och kvinnor äro kraftigt underrepresenterade. Proportionen av ej gifta män ansluter sig därigenom rätt väl till den totala befolkningens. Även i avseende på de vuxna understödstagarnas fördelning efter civilstånd råda olikheter mellan olika kategorier av understödstagare. Därvid förtjänar särskilt framhållas det stora antalet ej gifta personer bland tilläggspensionärerna, särskilt bland kvinnorna i städerna. Andelen gifta personer visar däremot inga större olikheter mellan tilläggspensionärer och övriga understödstagare.

Barnen utgöra en avsevärd del av understödstagarna. Av samtliga understödda personer voro på landsbygden 30 % och i städerna 25 % barn. Relativa antalet barn var minst bland tilläggspensionärerna; de utgjorde i landskommunerna 8 % och i städerna 4 % av samtliga understödda personer inom denna kategori av understödstagare. Bland övriga understödstagare (utan tilläggspension) voro barnen desto talrikare och utgjorde här i landskommunerna icke mindre än 47 % och i städerna 39 % av understödstagarna.

Bland understödstagarna ha endast inräknats de minderåriga barn, vilka vistats i hemmet eller på fattigvårdens bekostnad åtnjutit vård utom hem-

met. Dessa utgjorde som tidigare nämnts inalles 104 400 varav i landskommunerna 63 200 och i städerna 41 200. I vissa fall hade emellertid de understödda familjerna dessutom barn, vilka voro omhändertagna av barnavårdsnämnd för skyddsuppfostran eller samhällsvård och på barnavårdsnämndernas bekostnad vårdades i fosterhem eller barnhem eller på annan anstalt. Antalet dylika barn redovisas länsvis i tab. 1 i tabellbilagan. De ha uppgivits till 5 100 varav på landsbygden 2 000 och i städerna 3 100. Tillsammans uppgick sålunda hela antalet minderåriga barn i de av fattigvården understödda familjerna till 109 500 därav 65 200 på landsbygden och ca 44 300 i städerna. I tab. G meddelas för olika riksområden och kommuntyper en översikt över de understödda familjernas hela barnantal och barnens fördelning på sådana, som voro direkt eller indirekt understödda av fattigvården, och sådana, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna, utgjorde 4·6 % av familjernas hela barnantal. De voro, relativt sett, mycket talrikare i städerna (7·0 %) än på landsbygden (3·0 %) och allra talrikast i Stockholm (9·6 %).

Hela antalet barn, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna under år 1946 uppgick enligt preliminära uppgifter till barnavårdsstatistiken till ungefär 33 300, varav ca 15 800 i landskommunerna och 17 500 i städerna. I relation härtill utgöra de av barnavårdsnämnderna omhändertagna barnen i de fattigvårdsunderstödda familjerna år 1946 i hela riket 15·2 %, på landsbygden 12·5 % och i städerna 17·7 %.

Antal understödstagare i förhållande till folkmängden. Antalet understödstagare i procent av folkmängden (den 1 januari 1946) på landsbygden resp. i städerna länsvis samt i landskommuner av olika näringstyp framgår av tab. I. Diagram II åskådliggör grafiskt understödstagarfrekvensens storlek inom landskommunerna länsvis.

Förhållandet mellan antalet understödstagare och folkmängden visar någon nedgång (från 6·2 % år 1945 till 5·8 % år 1946). Fattigvårdens hjälpverksamhet har under de senaste åren i allmänhet varit av större omfattning i städerna än på landsbygden, vilket framgår av nedanstående tablå. År 1946 var dock denna olikhet liten. Antalet understödstagare var sålunda i förra fallet i medeltal 5·9 % mot 5·7 % i det senare.

Å r	L a n d s b y g d						Städer	Lands- bygd och städer
	Jord- bruks- kom- muner	Skogs- kom- muner	Blandade kom- muner	Industri- kom- muner	Övriga kom- muner	Samtliga lands- kom- muner		
1939	6·3	12·1	8·2	8·4	9·2	8·2	8·5	8·3
1940	5·9	10·9	7·8	8·8	9·0	7·9	9·1	8·4
1941	5·8	10·4	7·4	9·0	8·7	7·7	9·0	8·2
1942	5·2	8·9	6·9	8·3	7·5	7·0	7·9	7·4
1943	4·8	8·2	6·2	7·3	6·9	6·4	6·7	6·5
1944	4·5	8·1	6·1	7·1	6·7	6·2	6·5	6·3
1945	4·3	8·5	5·8	6·7	6·4	5·9	6·6	6·2
1946	4·1	7·9	5·5	6·4	6·2	5·7	5·9	5·8

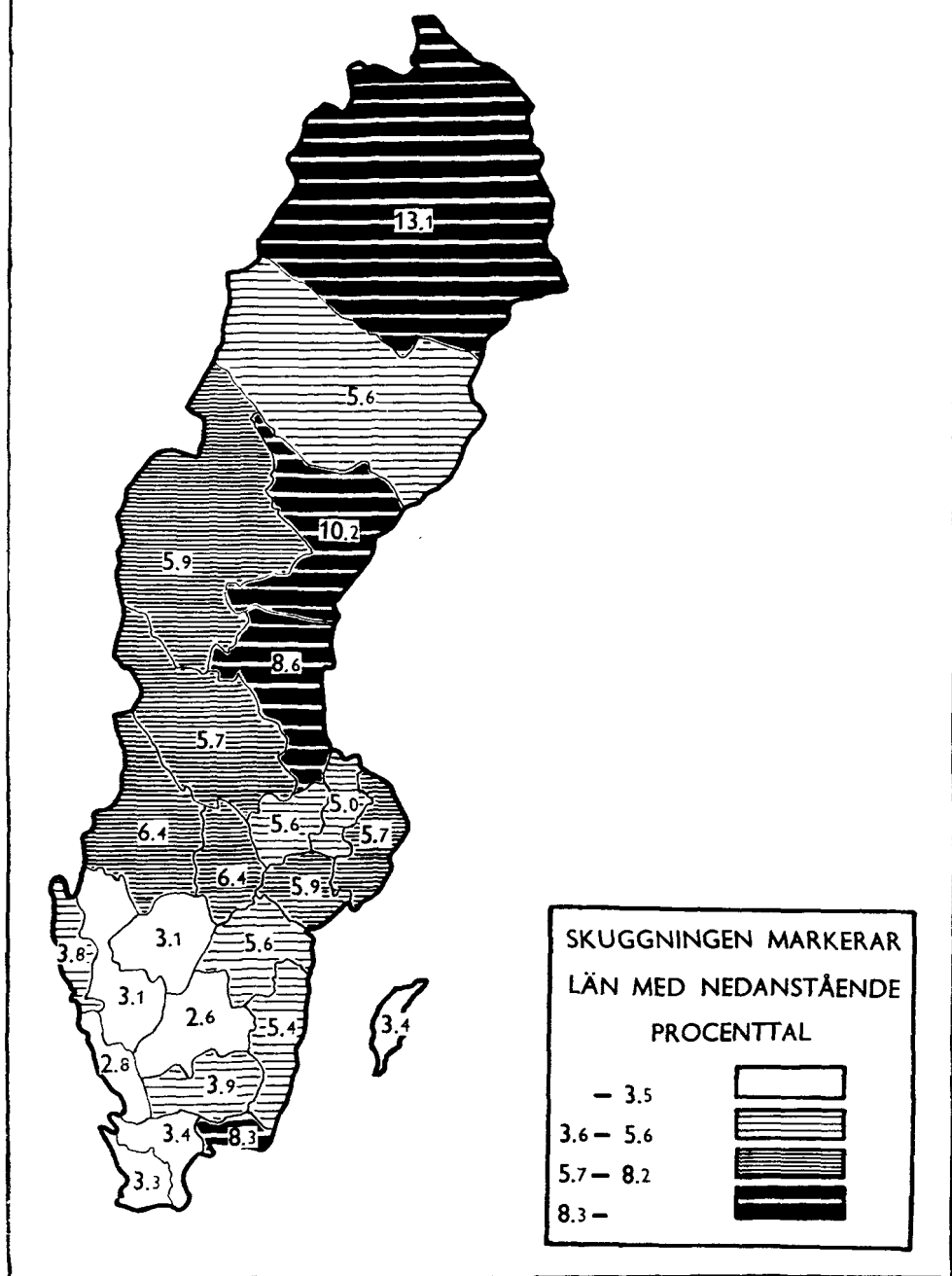
Tab. H. Understödstagare i procent av folkmängden inom olika kommuntyper, länsvis.

L ä n	L a n d s b y g d						Stä-der	Lands- bygd och städer
	Jord- bruks- kom- muner	Skogs- kom- muner	Blan- dade kom- muner	In- dustri- kom- muner	Övriga kom- muner	Samtl. lands- kom- muner		
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	6.5	6.5
Stockholms län	6.2	—	5.9	5.6	5.8	5.7	5.9	5.8
Uppsala »	4.2	—	4.5	6.7	5.4	5.0	5.7	5.3
Södermanlands »	5.8	—	5.6	5.0	6.3	5.9	5.0	5.5
Östergötlands »	5.0	—	5.8	6.2	5.4	5.6	6.9	6.2
därav Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	9.1	9.1
Jönköpings län	2.4	—	2.3	2.4	3.2	2.6	4.1	3.1
Kronobergs »	2.8	—	4.5	3.3	4.2	3.9	5.3	4.1
Kalmar »	4.0	—	5.2	5.2	6.7	5.4	5.7	5.5
Gotlands »	2.5	—	3.5	6.9	4.4	3.4	8.8	4.7
Blekinge »	5.3	—	8.9	5.6	7.8	8.3	6.0	7.5
Kristianstads »	2.5	—	3.4	3.7	3.6	3.4	5.0	3.7
Malmöhus »	2.9	—	3.2	3.7	3.5	3.3	5.6	4.7
därav Malmö stad	—	—	—	—	—	—	5.4	5.4
Hallands län	2.2	—	3.0	—	3.4	2.8	4.2	3.3
Göteborgs o. Bohus »	3.0	—	3.5	2.5	5.1	3.8	6.7	5.9
därav Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	6.8	6.8
Älvsborgs län	2.5	—	2.7	3.8	3.6	3.1	5.6	3.9
Skaraborgs »	2.7	—	3.1	3.0	4.3	3.1	5.4	3.7
Värmlands »	4.5	6.9	5.5	8.4	7.8	6.4	6.9	6.5
Örebro »	4.2	—	6.2	3.7	7.8	6.4	4.4	5.5
Västmanlands »	4.8	—	5.2	6.1	6.2	5.6	5.1	5.4
Kopparbergs »	3.2	6.8	4.5	6.4	6.6	5.7	4.5	5.5
Gävleborgs »	9.1	9.9	9.2	7.5	7.2	8.6	5.6	7.7
Västernorrlands »	7.9	9.4	8.4	15.2	8.4	10.2	6.2	9.5
Jämtlands »	5.2	5.6	6.8	2.6	5.9	5.9	4.2	5.7
Västerbottens »	4.5	6.8	5.2	2.9	6.0	5.6	4.2	5.4
Norrbottnens »	13.4	12.6	11.9	11.5	16.7	13.1	7.4	12.3
Hela riket	4.1	7.9	5.5	6.4	6.2	5.7	5.9	5.8

Stora skillnader föreligga emellertid — såsom framgår av tab. H — mellan olika lokala områden. Relativa antalet understödstagare växlar betydligt mera på landsbygden (från 2% i Jönköpings län till 13.1% i Norrbottens län), än vad fallet är i städerna (från 4.1% i Jönköpings län till 8.8% i Gotlands län). Landsbygdsmedeltalet underskreds väsentligt i landskommunerna i Jönköpings, Hallands, Älvsborgs, Skaraborgs, Malmöhus, Gotlands och Kristianstads län, vilka samtliga uppvisa tal understigande 3.5%. Det största relativa antalet understödstagare i riket finner man i landskommunerna i Norrbottens län (13.1%) och Västernorrlands län (10.2%). I län, där landskommunernas medeltal är högre än på landsbygden över huvud, ha städerna i allmänhet ett åtskilligt lägre tal än landskommunerna. I flertalet övriga län ha städerna därför högre medeltal än landskommunerna (jfr närmast följande avsnitt). Bland de fyra större städerna uppvisade Norrköping relativt sett de flesta understödstagarna (9.1%). I Göteborg och Stockholm var verksamheten något större än för städerna i allmänhet (6.8

Diagram II

UNDERSTÖDSPROCENTEN I DE OLIKA LÄNENS LANDSKOMMUNER

Pourcentage des assistés par rapport à la population totale des communes, par département.

Tab. I. Fattigvårdssamhällena fördelade efter antalet understödstagare i förhållande till folkmängden, länsvis.

L ä n	Antal fattig- vårds- sam- hällen	Därav med nedanstående relativa antal understödstagare															
		0 %	0-1 %	1-1 %	2-1 %	3-1 %	4-1 %	5-1 %	6-1 %	7-1 %	8-1 %	9-1 %	10-1 %	10-1 %	12-1 %	14-1 %	%
<i>Landsbygden.</i>																	
Stockholms län	109	—	1	3	9	21	15	13	14	11	8	5	5	3	1		
Uppsala	84	—	3	9	15	15	13	11	7	4	1	1	3	1	1		
Södermanlands	87	—	—	1	5	12	22	16	11	8	6	2	2	1	1		
Östergötlands	144	2	3	2	18	19	24	26	22	14	7	3	2		2		
Jönköpings	128	5	28	29	36	13	11	3	1	1	—	1	—	—	—		
Kronobergs	87	1	4	18	21	16	5	12	4	4	2	—	—	—	—		
Kalmar	101	—	1	3	15	20	21	18	6	8	6	—	2	1	—		
Gotlands	91	4	14	16	19	11	10	7	4	3	1	1	1	—	—		
Blekinge	37	—	—	—	—	2	2	5	5	4	5	6	5	3	—		
Kristianstads	146	1	14	30	30	28	25	10	6	1	1	—	—	—	—		
Malmöhus	235	3	24	44	52	52	23	20	10	3	2	1	—	1	—		
Hallands	86	2	12	22	21	15	12	1	1	—	—	—	—	—	—		
Göteborgs o. Boh.	85	—	4	20	15	21	10	6	5	2	1	—	1	—	—		
Älvsborgs	216	5	36	59	57	27	14	9	7	—	1	1	—	—	—		
Skaraborgs	258	6	26	71	64	40	19	11	9	4	5	2	1	—	—		
Värmlands	88	—	2	7	19	6	13	8	5	7	10	3	5	2	1		
Örebro	57	—	—	3	10	13	5	7	5	—	4	2	6	1	1		
Västmanlands	63	—	—	1	6	8	11	11	13	7	4	1	1	—	—		
Kopparbergs	50	—	1	1	4	11	8	5	6	4	4	2	4	—	—		
Gävleborgs	49	—	—	1	1	2	2	5	8	7	2	8	10	3	—		
Västernorrlands	63	—	—	—	2	2	8	9	5	3	5	8	5	5	11		
Jämtlands	61	—	—	7	7	7	16	6	4	5	2	3	3	1	—		
Västerbottens	29	1	—	—	4	7	4	4	6	1	1	—	1	—	—		
Norrbottnens	25	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	2	4	6	9		
Samtliga	2 379	30	173	347	430	368	294	223	166	101	79	52	61	28	27		
<i>Därav i</i>																	
jordbrukskomm.	833	23	99	161	160	131	71	62	44	26	20	16	9	5	6		
skogskomm.	55	—	—	3	8	4	7	4	6	4	5	1	7	4	2		
blandade komm.	953	6	59	127	170	157	131	104	63	40	33	19	23	13	8		
industrikomm.	143	—	5	18	33	19	21	10	10	7	3	3	6	3	5		
övriga komm.	395	1	10	38	59	57	64	43	43	24	18	13	16	3	6		
Städerna	124	—	—	3	9	29	16	29	20	10	6	2	—	—	—		
Hela riket 1946	2 503	30	173	350	439	397	310	252	186	111	85	54	61	28	27		
1945	2 506	16	153	363	379	396	330	269	185	131	99	67	68	23	27		

resp. 6.5 %), medan Malmö uppvisade ett obetydligt mindre antal understödstagare per 100 invånare (5.4 %).

Det råder rätt avsevärda olikheter mellan landskommuner av olika näringstyp i avseende på understödsverksamhetens omfattning. I jordbrukskommunerna var understödstagarnas relativa antal betydligt mindre (4.1 %) än inom övriga kommungrupper. Det högsta relativa antalet understödstagare (7.9 %) förekom i skogskommunerna. Understödsprocentens utveckling inom skilda kommuntyper under perioden 1939—46 framgår av tabblån på föregående sida. Med undantag för industrikommunerna, där fattigvårdens utbredning nådde sitt maximum år 1941, har det relativa antalet understödda i allmänhet stegvis sjunkit sedan år 1939.

Tab. J. Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen åren 1939–1946.

A r	Antal fattig- vårds- sam- hällen	Därav med nedanstående relativa antal understödstagare													
		0 %	0·1- 1 %	1·1- 2 %	2·1- 3 %	3·1- 4 %	4·1- 5 %	5·1- 6 %	6·1- 7 %	7·1- 8 %	8·1- 9 %	9·1- 10 %	10·1- 12 %	12·1- 14 %	14·1- %
<i>Landsbygden.</i>															
1939	2 400	7	61	184	246	266	286	327	242	195	156	97	145	81	107
1940	2 398	6	76	169	270	318	312	288	232	201	148	102	121	65	90
1941	2 398	10	53	196	287	348	308	268	244	177	129	107	135	55	81
1942	2 397	10	81	223	324	362	314	289	204	176	115	91	105	53	50
1943	2 391	11	109	262	357	368	342	267	225	119	121	65	80	33	32
1944	2 387	18	121	317	368	388	304	248	190	134	86	67	77	37	32
1945	2 383	16	153	360	366	379	306	247	167	118	91	63	67	23	27
1946	2 379	30	173	347	430	368	294	223	166	101	79	52	61	28	27
<i>Städerna.</i>															
1939	116	—	—	—	3	8	11	12	17	23	15	10	10	4	3
1940	117	—	—	—	1	7	13	17	13	20	13	13	10	7	3
1941	117	—	—	1	3	4	12	23	14	18	13	14	10	1	4
1942	119	—	—	2	4	10	19	19	23	11	16	8	5	2	—
1943	121	—	—	4	6	15	25	21	20	15	8	3	3	1	—
1944	123	—	—	5	8	14	25	26	16	18	7	2	1	1	—
1945	123	—	—	3	13	17	24	22	18	13	8	4	1	—	—
1946	124	—	—	3	9	29	16	29	20	10	6	2	—	—	—
<i>Hela riket.</i>															
1939	2 516	7	61	184	249	274	297	339	259	218	171	107	155	85	110
1940	2 515	6	76	169	271	325	325	305	245	221	161	115	131	72	93
1941	2 515	10	53	197	290	352	320	291	258	195	142	121	145	56	85
1942	2 516	10	81	225	328	372	333	308	227	187	131	99	110	55	50
1943	2 512	11	109	266	363	383	367	288	245	134	129	68	83	34	32
1944	2 510	18	121	322	376	402	329	274	206	152	93	69	78	38	32
1945	2 506	16	153	363	379	396	330	269	185	131	99	67	68	23	27
1946	2 503	30	173	350	439	397	310	252	186	111	85	54	61	28	27

De regionala variationerna i understödsfrekvensen äro större än variationerna efter kommunernas olika näringstyp. Inom exempelvis jordbrukskommunerna växlar antalet understödstagare i förhållande till folkmängden mellan så vida gränser som 2·2 % i Hallands län och 13·4 % i Norrbottens län samt inom industrikommunerna mellan 2·4 % i Jönköpings län samt 15·2 % i Västernorrlands län.

Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen. Stora växlingar förekomma i understödsverksamhetens omfattning inom olika fattigvårdssamhällen. I vissa kommuner ha fattigvårdsstyrelserna haft ingen eller endast obetydlig understödsverksamhet, under det att i andra kommuner verksamheten varit av stor — i vissa fall av mycket stor — omfattning. Tab. I, där fattigvårdssamhällena länsvis fördelats på ett antal grupper efter storleken av det tal, som anger antalet understödstagare i procent av folkmängden, belyser detta förhållande.

På landsbygden hade 980 fattigvårdssamhällen eller 41 % av samtliga haft högst 3 understödstagare per 100 invånare. Av dessa hade 30 kommuner icke

Den efter kommunens namn stående bokstaven anger kommuntypen sålunda:

j = jordbrukskommuner b = blandade kommuner ö = övriga kommuner
s = skogskommuner i = industrikommuner

Län och kommun ¹	Folk- mängd den 1 jan. 1946	Antal un- derstödda personer i % av folk- mängden 1945 1946	Utdeb. av allm. komm.- skatt 1945 kr	Län och kommun ¹	Folk- mängd den 1 jan. 1946	Antal un- derstödda personer i % av folk- mängden 1945 1946	Utdeb. av allm. komm.- skatt 1945 kr
<i>Stockholms län.</i>				<i>Västernorr. län.</i>			
Hilleshög . . . (b)	493	11.5 16.2	7.70	Alnö (i)	5 506	18.0 18.4	16.50
<i>Uppsala län.</i>				Ytterlännäs . . (i)	6 415	17.6 18.1	14.10
Holm (j)	130	15.9 16.9	10.00	Bjärträ (ö)	4 494	16.1 16.5	21.70
<i>Södermanlands län.</i>				Ljustorp (j)	2 215	15.0 16.4	15.80
Bärbo (j)	491	5.8 14.9	7.55	Sköu (i)	13 812	16.8 16.2	15.25
<i>Östergötlands län.</i>				Timrå (i)	8 311	16.4 15.8	12.00
Tingstad . . . (b)	451	15.3 19.3	10.00	Hässjö (ö)	3 824	17.4 15.5	14.60
Hov (j)	584	11.3 14.2	9.70	Gudmundrå . . (i)	13 470	14.4 15.2	13.70
<i>Värmlands län.</i>				Boteå (b)	1 452	13.5 14.8	15.00
Södra Finnskoga (s)	1 502	18.5 14.9	10.00	Torsåker (b)	1 102	20.4 14.2	17.00
<i>Örebro län.</i>				Borgsjö (ö)	4 875	10.0 14.2	9.00
Ödeby (j)	215	13.9 15.3	9.00	<i>Norrbottnens län.</i>			
				Nedertorneå . . (b)	4 542	24.2 24.4	23.00
				Överkalix (b)	9 171	19.2 19.1	29.40
				Nederkalix . . . (ö)	14 784	18.9 18.0	18.15
				Hietaniemi . . . (j)	2 638	14.3 17.9	23.48
				Töre (ö)	5 213	14.7 17.1	20.00
				Karl-Gustav . . (b)	3 561	15.2 16.7	28.00
				Gällivare (ö)	21 704	15.9 16.7	13.75
				Övertorneå . . . (b)	6 844	14.2 15.7	23.40
				Korpilombolo . . (s)	3 690	11.5 14.7	25.35

haft någon understödstagare alls under året. I övrigt hade 662 (28 %) av landsbygdens fattigvårdssamhällen haft mellan 3 och 5 understödstagare per 100 invånare, 389 (16 %) mellan 5 och 7 samt återstående 348 (15 %) mer än 7. Fördelningen visar sålunda för landskommunernas del en utpräglad anhopning till procenttal, som understiga genomsnittliga antalet understödda personer per 100 invånare för hela landsbygden (5.7). Städerna visa i motsats till landskommunerna stark koncentration till medelvärde (5.9 %). Sålunda hade blott 3 av dem högst 2 understödstagare per 100 invånare, 54 (44 %) mellan 2 och 5 understödda personer per 100 invånare, 49 (40 %) mellan 5 och 7, samt 18 (15 %) över 7. Landskommunernas osymmetriska fördelning med avseende på understödsfrekvensen sammanhänger — såsom visades i 1941 års fattigvårdsberättelse sid. 51 ff. — huvudsakligen med att små kommuner till övervägande delen ha få understödstagare även sett i förhållande till sin ringa folkmängd.

Av tab. J framgår, hur antalet av såväl landskommuner som städer med flera än 6 understödstagare per 100 invånare successivt minskat sedan år 1939, medan antalet kommuner med lägre understödsfrekvens i motsvarande grad ökat. Talseriernas förskjutning sedan år 1939 åskådliggör den kraftiga minskning i fattigvårdens omfattning, som ägt rum under perioden.

¹ Kommunerna äro inom lären ordnade efter understödsprocentens storlek år 1946.

Län och kommun ¹	Folk-mängd den 1 jan. 1946	Antal under-stödda personer i % av folk-mängden		Utdeb. av allm. skatt 1945 kr	Län och kommun ¹	Folk-mängd den 1 jan. 1946	Antal under-stödda personer i % av folk-mängden		Utdeb. av allm. skatt 1945 kr
		1945	1946				1945	1946	
Östergötlands län					Malmöhus län				
Lillkyrka . . . (j)	98	6.6	—	8.80	Östra Karaby (j)	208	0.9	—	4.00
Kumla . . . (j)	189	—	—	10.00	V:a Tommarp (b)	188	2.0	—	6.20
					Kyrkoköpinge (b)	337	0.3	—	3.20
Jönköpings län					Hallands län				
Stengårdshult (j)	373	—	—	6.00	Gödestad . . . (j)	253	—	—	5.00
Boscho . . . (j)	230	—	—	5.00	Nösslinge . . . (j)	251	—	—	7.30
Källerstad . . . (j)	416	1.2	—	6.85					
Våthult . . . (b)	394	0.3	—	6.00	Älrsborgs län				
Taunåker . . . (b)	315	—	—	5.50	Kvinnestad . . . (j)	262	—	—	6.65
					Jällby . . . (j)	112	—	—	4.30
Kronobergs län					Mjäldrunga . . . (j)	258	—	—	4.40
Härlev . . . (j)	181	—	—	6.00	Grovare . . . (j)	159	2.5	—	5.60
					Fänneslunda . . (j)	169	—	—	3.60
Gotlands län					Skaraborgs län				
Viklau . . . (j)	216	0.5	—	10.50	Ullene (j)	245	0.8	—	5.00
Löjsta . . . (j)	264	3.6	—	9.00	Hångsdala . . . (j)	201	0.5	—	5.50
Ålskog . . . (j)	378	—	—	9.10	Skörstorp . . . (j)	251	0.4	—	5.00
Näs (j)	351	0.6	—	8.30	Östra Gerum . . . (j)	127	—	—	6.30
					Östra Tanhem (j)	141	—	—	5.00
					Kestad (b)	149	0.6	—	3.60
Kristianstads län					Västerbottens län				
Torekov . . . (b)	432	4.3	—	6.50	Holmön (b)	346	0.3	—	5.50

I en del fattigvårdssamhällen ha fattigvårdsstyrelserna haft en mycket omfattande hjälpverksamhet. I 27 fattigvårdssamhällen, samtliga landskommuner, utgjorde antalet understödstagare mer än 14 % av folkmängden. Enär intresset i särskilt hög grad knyter sig till dessa fattigvårdssamhällen, ha de upptagits i en nominativ förteckning i tablån på föregående sida. För vart och ett av dessa fattigvårdssamhällen angivas i tabellen kommunernas näringskaraktär och deras folkmängd (den 1 januari 1946). Dessutom redovisas kommunvis antalet understödstagare i förhållande till folkmängden åren 1945 och 1946. För varje kommun angives dessutom den år 1945 beslutade kommunala utdebiteringen per skattekrone.

Relativa antalet understödstagare i dessa 27 fattigvårdssamhällen med den högsta understödstagarfrekvensen utgjorde i 21 kommuner mellan 14 och 18 % av folkmängden och i 6 mer än 18 %. Flertalet, eller 20 av landskommunerna med den högsta understödstagarfrekvensen, äro norrlandskommuner belägna i Västernorrlands och Norrbottens län.

Den höga understödstagarfrekvensen i nu angivna kommuner utgör i flertalet fall ingen tillfällig företeelse, utan den har bestått sedan länge. Även om antalet understödstagare icke alltid överstigit 14 % av folkmängden, har det merendels under en lång följd av år varit mycket högt i förhållande till

¹ Kommunerna äro inom länen ordnade efter understödsprocentens storlek år 1946.

vad fallet varit i andra kommuner. Särskilt är detta förhållandet med norrlandskommunerna.

Bland fattigvårdssamhällena med den högsta understödstagarfrekvensen i Västernorrlands län märker man flera av de kommuner i trakten av Sundsvall (Alnö, Ljustorp, Skön, Timrå, Hässjö) och i Ådalens sågverksdistrikt (Ytterlännäs, Bjärträ, Gudmundrå, Boteå, Torsåker), vilka under lågkonjunkturåren i början av 1930-talet drabbades av den omfattande krisen inom sågverksindustrin. På samma sätt finner man bland de mest fattigvårdstunga kommunerna i Norrbottens län flera av de kommuner i Kalixbygden, vilka redan vid mitten av 1920-talet hemsöktes av en kris inom sågverksindustrin.

Den andra ytterligheten i fråga om understödstagarfrekvensens omfattning representera de kommuner, som alldeles sakna understödstagare. Ifrågavarande 30 kommuner, vilka redovisas i den nominativa förteckningen i omstående tablå, höra allesammans till de minsta kommunerna i riket. Fattigvårdens omfattning i dessa landskommuner har sedan lång tid tillbaka varit exceptionellt liten.

V. Understödstagare med tilläggspension samt barn med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott inom fattigvårdsklientelet.

För en belysning av bl. a. fattigvårdens förhållande till vissa andra grenar av den samhälleliga hjälpverksamheten har sedan fattigvårdsstatistikens omläggning år 1939 inhämtats uppgifter om i vad mån understödstagarna åtnjuta tilläggspension (eller invalidunderstöd), särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Dessa voro de viktigaste former av understöd, som fattigvårdens understödstagare under år 1946 uppburit vid sidan av den hjälp, som fattigvårdsmyndigheterna lämnat. Förutom dessa understödsformer förekommo emellertid även andra, såväl av offentlig natur, såsom sjukkasseeunderstöd, mödrahjälp, moderskapspenning etc., som av enskilt ursprung, såsom arbetsgivarepension, livränta m. m., men de voro vid sidan av de tre nämnda av jämförelsevis underordnad betydelse, varför några uppgifter om dylika understöd tills vidare icke inhämtats.

Dessa uppgifter om kombinerade understödsformer ha främst kommit till användning för en uppdelning av fattigvårdens understödsklientel i olika kategorier av understödstagare. En genomgående uppdelning på alla förekommande kombinationer av skilda understödsformer har av olika skäl icke ansetts nödvändig. I stället har som regel en fördelning endast skett på två huvudgrupper, nämligen på understödstagare med tilläggspension och övriga understödstagare. Tilläggspensionärerna, som bestå av ålderstigna och invalider, utgöra nämligen över hälften av samtliga understödstagare och skilja sig i väsentliga avseenden från övriga understödstagare. Denna

indelning av understöds klientelet i två huvudgrupper har tillämpats i flertalet av de tabellsammanställningar, som härröra från den representativa delen av undersökningen. De familjer, där särskilt barnbidrag eller bidragsförskott utgått till barnen, ha hänförts till antingen den förra eller den senare huvudgruppen, allteftersom huvudpersonen åtnjutit tilläggspension eller inte.

I det följande lämnas några uppgifter angående förekomsten i understöds klientelet av understödsfall (resp. understödstagare) med tilläggspension, särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Det bör anmärkas, att de uppgifter, som fattigvårdsstyrelserna lämnat om dessa understödsformer, i en del fall varit ofullständiga i olika hänseenden, varför de anförda talen på sina håll äro för låga.

Antal understödstagare med tilläggspension. Antalet tilläggspensionärer bland understödstagarna redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 4 i tabellbilagan. På grundval av det representativa materialet har i tab. K antalet familjer, i vilka någon av huvudpersonerna var tilläggspensionär, satts i procent av hela antalet familjer inom olika familjetyper, samt beräknats relativa antalet tilläggspensionärer bland vuxna understödstagare, män och kvinnor för sig.

Nära 142 000 understödstagare, varav 83 000 på landsbygden och inemot 59 000 i städerna, hade enligt de föreliggande uppgifterna åtnjutit tilläggspension under hela redogörelseåret eller någon del därav. Av samtliga vuxna understödstagare hade enligt tab. K 52 % tilläggspension. Ifrågavarande andel var större i landskommunerna (56 %) än i städerna (47 %). Den varierade inom olika riksområden och kommuntyper. Proportionen tilläggspensionärer bland de vuxna understödstagarna var särskilt låg i Övre Norrland, nämligen 40 %. På landsbygden var procenttalet något större för männen (58) än för kvinnorna (54), under det att förhållandet var det motsatta för städernas vidkommande (43 mot 49).

I jämförelse med föregående år har antalet av fattigvården understödda tilläggspensionärer minskat med knappt $\frac{1}{2}$ %. Då det totala antalet vårdstagare samtidigt minskat rätt avsevärt, har andelen vuxna understödstagare med tilläggspension eller invalidunderstöd ökat ej oväsentligt sedan föregående redovisningsår (från 48 till 52 %).

Antalet tilläggspensionärer över huvud under år 1946 kan beräknas på grundval av pensionsstyrelsens statistik. Vid utgången av år 1945 uppgick antalet tilläggspensionärer i hela riket till 461 000, varav 197 000 män och 264 000 kvinnor. Deras antal ökades under år 1946 med 41 400 nytillkomna pensionstagare, varav 19 900 män och 21 500 kvinnor. Sålunda erhöilo under år 1946 sammanlagt nära 217 000 män och inemot 286 000 kvinnor tilläggspension, och hela antalet tilläggspensionärer utgjorde drygt 502 000. I relation härtill uppgick antalet tilläggspensionärer med understöd av fattigvårdsstyrelserna till 28 %.

Tab. K visar, att i landskommunerna 62 % och i städerna 53 % av samtliga familjer vid sidan av understöd från fattigvårdsstyrelserna åtnjutit till-

Tab. K. Antal understödsfall med tilläggspension i procent av samtliga familjer inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall med tilläggs- pension, i %, bland						Antal tilläggs- pensionärer, i %, bland vuxna		
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer ¹	män	kvinnor
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn			
<i>Landsbygden</i>	73.0	.	75.7	9.8	73.4	18.4	61.7	58.0	54.2
Mälardalen	75.8	.	77.4	.	74.3	(15.7)	65.6	62.5	58.1
Östra Götaland	78.1	.	79.5	.	74.0	(21.5)	67.9	64.8	61.1
Skåne, Blekinge och Halland	79.3	.	77.3	.	80.7	(18.7)	66.9	65.5	58.5
Bohuslän och Västergötland	76.4	.	77.3	.	73.7	22.9	66.5	63.8	60.1
Dalarna och Nedre Norrland	68.2	.	73.4	(11.9)	73.2	16.6	57.4	53.5	49.9
Övre Norrland	59.7	.	65.4	.	63.6	18.4	45.6	42.0	37.8
Jordbrukskommuner	75.4	.	76.9	.	73.6	(22.8)	64.7	61.7	57.7
Skogskommuner	60.2	.	63.9	.	(71.2)	(21.8)	49.4	47.9	40.1
Blandade kommuner	73.9	.	75.9	(9.7)	72.4	18.6	61.3	57.7	53.3
Industrikommuner	67.4	.	73.4	.	69.3	(13.1)	59.1	54.0	52.7
Övriga kommuner	75.9	.	77.4	.	77.4	18.3	64.2	60.9	56.5
<i>Städerna</i>	59.2	.	68.7	(6.5)	62.0	9.4	53.4	43.0	48.9
Stockholm	52.6	.	64.5	.	52.8	.	48.5	42.3	45.3
Göteborg	62.1	.	67.4	.	65.1	.	53.6	46.0	47.4
Malmö	63.7	—	63.8	—	(72.7)	.	51.0	44.4	44.0
Övriga städer över 30 000 inv.	61.1	.	74.6	.	61.5	(10.1)	56.1	41.8	51.9
Städer under 30 000 inv.	62.5	.	72.5	.	65.4	(10.4)	56.2	43.0	51.4
<i>Hela riket</i>	1946 66.9	.	72.8	8.1	68.9	14.7	57.9	51.9	51.7
	1945 65.0	(25.3)	73.0	8.2	66.2	12.7	56.4	50.3	46.3

läggspension under redogörelseåret eller någon del därav. De flesta tilläggspensionärerna förekomma givetvis inom familjetyper med det största antalet ålderstigna, nämligen bland familjer utan barn. Framför allt omfattar familjetyper ensam kvinna utan barn en mycket stor andel tilläggspensionärer (73 %), närmast följd av gifta par utan barn (69 %), medan endast 15 % haft tilläggspension bland gifta par med barn.

Förekomsten av tilläggspensionärer inom fattigvårdsklientelet växlar med understödstagarfrekvensens storlek. I 1941 års fattigvårdsberättelse visades, att andelen tilläggspensionärer bland understödstagarna var högst i kommuner med relativt få understödstagare och minskade på det hela taget med understödstagarfrekvensens tilltagande storlek.

Åldersfördelningen bland tilläggspensionärerna i fattigvårdsklientelet redovisas för olika familjetyper i annat sammanhang (tab. D, sid. 16). Här skall endast framhållas, att tilläggspensionärer under 67 år äro invalider, som på grund av väsentligt nedsatt arbetsförmåga erhållit tilläggspension

¹ Ensamma barn ha icke särredovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser om denna familjetyper.

eller invalidunderstöd. Med hjälp av uppgifterna från den representativa undersökningen har det totala antalet understödda tilläggspensionärer beräknats inom olika köns- och åldersgrupper, vilka satts i relation till samtliga tilläggspensionärer under år 1946 enligt pensionsstyrelsens uppgifter. Dessa siffror redovisas i nedanstående tablå.

	Antal tilläggspensionärer under år 1946		
	Samtliga	Därav med fattigvårdsunderstöd ¹	
		antal	i % av samtliga
<i>Män</i>	216 500	57 800	27
därav under 67 år	63 400	24 800	39
67 år och däröver	153 100	33 000	22
<i>Kvinnor</i>	235 700	82 800	29
därav under 67 år	78 500	30 500	39
67 år och däröver	207 200	52 300	25
<i>Samtliga</i>	502 200	140 600	28
därav under 67 år	141 900	55 300	39
67 år och däröver	360 300	85 300	24

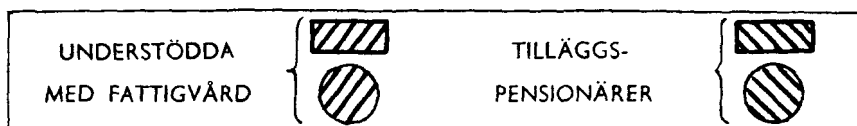
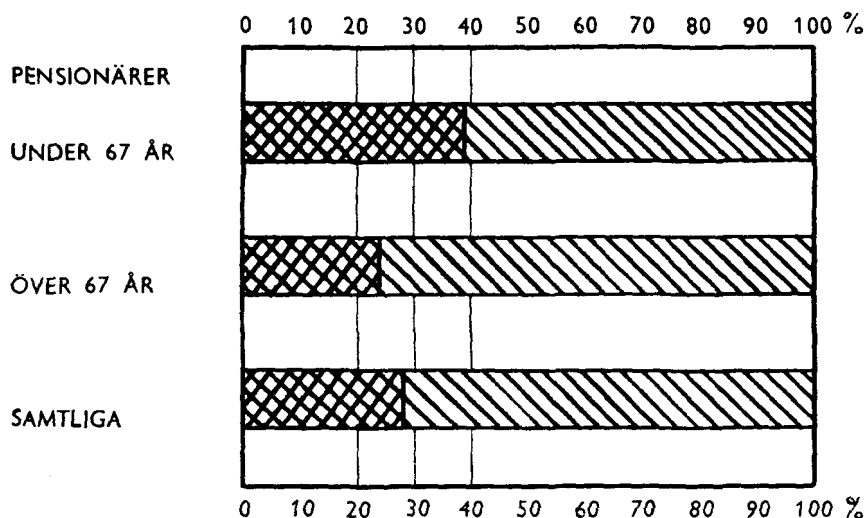
Tab. I. Relativa antalet understödsfall med tilläggspension inom olika hjälpformer. Representativa undersökningen.

H j ä l p f o r m e r	Antal understödsfall med tilläggspension, i %, bland								
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer		
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	1946	1945	1944
<i>Vårdtagare på fattigvårdsanstalt.</i>									
Landsbygden	86.4	-	90.0	-	85.2	-	87.2	87.2	87.6
Städerna	71.0	-	85.2	-	71.4	-	75.5	72.9	76.5
Hela riket	79.0	-	88.0	-	78.7	-	81.9	80.9	82.6
<i>Vårdtagare på sjukvårdsanstalt.</i>									
Landsbygden	69.3	-	71.8	(26.6)	58.0	20.1	59.3	56.8	56.7
Städerna	58.3	-	67.1	-	49.7	(12.0)	51.8	45.3	46.8
Hela riket	65.4	-	70.1	(20.7)	55.3	17.5	56.6	52.3	53.0
<i>Understödsfall med hemunderstöd.</i>									
Landsbygden	72.4	-	73.7	(7.2)	79.4	20.7	58.2	58.0	58.4
Städerna	56.0	-	69.4	(5.8)	67.3	10.1	51.2	48.0	49.6
Hela riket	63.8	-	71.3	6.4	74.0	15.8	54.6	52.8	54.1
<i>Understödsfall med annan hjälp.</i>									
Landsbygden	59.5	-	69.6	-	68.6	17.3	52.4	69.0	51.8
Städerna	50.5	-	67.3	-	52.1	(12.3)	48.2	59.1	47.6
Hela riket	56.0	-	68.7	-	63.5	15.8	50.9	65.8	50.6

¹ Uppgifterna bygga på den representativa undersökningen.

Diagram III.

DEN PROCENTUELLA ANDELEN FOLKPENSIONÄRER MED FATTIGVÅRD

DEN PROCENTUELLA ANDELEN UNDERSTÖDSFALL MED FOLKPENSION I OLIKA FAMILJETYPER

Pourcentage de bénéficiaires de pensions nationales de retraite ou d'invalidité parmi:

a) l'ensemble des personnes secourues par l'Assistance publique.

b) les mêmes personnes groupées suivant divers types de familles.

Av åldringar fyllda 67 år med tilläggspension hade 24 % anlitat fattigvården för sin försörjning, medan andelen invalider med tilläggspension, som sökt hjälp av fattigvården, var långt större eller 39 %. Proportionen fattigvårdsunderstödda tilläggspensionärer var ungefär densamma bland männen (27 %) som bland kvinnorna (29 %).

Frekvensen av tilläggspensionärer är avsevärt större bland vårdtagarna på fattigvårdsanstalter än bland övriga understödstagare, vilka senare emellertid icke uppvisa några större skillnader sinsemellan, såsom framgår av tab. L. Av samtliga familjer, där någon av familjemedlemmarna vårdats på kommunernas fattigvårdsanstalter, hade på landsbygden 87 % och i städerna 76 % åtnjutit tilläggspension. Inom övriga hjälpformer var tilläggs pensionärernas andel av understöds klientelet betydligt mindre (48—59 %).

Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. I tab. 4 i tabellbilagan lämnas länsvis uppgifter på hur många barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna, som åtnjutit särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Sådant barnbidrag utgår till föräldralösa eller faderlösa barn och till vissa invaliders barn.¹ De här lämnade uppgifterna avse hela antalet barn i de familjer, som åtnjutit dylika bidrag, oavsett om de direkt eller indirekt understötts av fattigvården eller varit omhändertagna av barnavårdsnämnden. I tab. M har på grundval av det representativa materialet antalet fattigvårdsunderstödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott satts i procent av hela antalet understödsfall med barn inom olika familjetyper. Vidare har antalet barn, som åtnjutit någon av ifrågavarande förmåner, ställts i relation till hela antalet barn inom understöds klientelet, dels för familjer, som dessutom åtnjutit tilläggspension, dels för övriga familjer.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som åtnjutit särskilt barnbidrag under hela redovisningsåret eller någon del därav, utgjorde i hela riket drygt 15 600 eller 14 % av hela antalet redovisade av fattigvården understödda eller av barnavårdsnämnderna omhändertagna barn i samtliga de familjer som understötts av fattigvårdsstyrelserna. I landskommunerna var motsvarande antal nära 10 800 barn och i städerna inemot 4 900. Det relativa antalet barn med särskilt barnbidrag var — såsom framgår av tab. M — större på landsbygden (17 %) än i städerna (14 %). Sedan år 1945 har det absoluta antalet barn minskat med 1 400 (från 17 000), därav på landsbygden med 1 200 och i städerna med 200. Relativt sett utgör nedgången för hela riket 8 %. Den minskning, som samtidigt ägt rum av hela antalet barn i de fattigvårdsunderstödda familjerna är emellertid ungefär lika stor.

Hela antalet barn, som åtnjutit särskilt barnbidrag under någon del av år 1946, utgjorde enligt pensionsstyrelsens statistik 43 100. Dylikt bidrag ut-

¹ Det bör sålunda ej förväxlas med sådant allmänt barnbidrag, som fr. o. m. år 1948 utgår till varje barn under 16 år.

Tab. M. Relativa antalet understödsfall resp. barn med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

	Antal understödsfall m. särsk. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga familjer m. barn bland				Antal barn m. särsk. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga barn inom familjetyp			
	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samt-liga ¹	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samt-liga ¹
Understödsfall resp. barn med särskilt barnbidrag.								
<i>Tilläggs pensionärer.</i>								
Landsbygden	.	(56.1)	74.8	71.4	.	(74.6)	77.8	77.9
Städerna	.	.	80.0	69.4	.	(59.8)	84.6	80.6
Hela riket	.	51.3	75.8	70.8	(87.9)	68.5	79.4	78.6
<i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	32.4	.	10.1	.	34.7	(0.8)	7.7
Städerna	.	21.3	.	8.1	.	31.8	.	9.5
Hela riket	.	26.6	.	9.2	.	33.3	0.7	8.4
<i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	34.7	14.5	20.0	.	36.8	11.7	16.6
Städerna	.	22.8	7.9	13.2	.	32.8	6.9	14.1
Hela riket	.	28.6	11.8	17.0	(18.7)	34.8	10.0	15.6
Understödsfall resp. barn med bidragsförskott.								
<i>Tilläggs pensionärer.</i>								
Landsbygden	—	.	.	.	—	.	.	(3.5)
Städerna	—	.	.	.	—	.	.	.
Hela riket	—	(27.1)	.	(6.6)	—	(36.2)	.	(4.4)
<i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	—	18.7	.	6.4	.	16.9	(0.8)	4.1
Städerna	—	33.7	(3.0)	14.1	.	35.9	2.2	11.9
Hela riket	—	26.5	2.2	10.0	.	26.2	1.3	7.3
<i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	—	18.9	(1.7)	6.2	.	17.4	(0.8)	4.0
Städerna	—	33.9	(2.8)	13.8	.	36.4	2.1	11.7
Hela riket	—	26.6	2.1	9.6	.	26.7	1.3	7.0

gick nämligen vid utgången av år 1945 till 37 700 barn och under loppet av år 1946 utfärdades särskilt barnbidrag till ytterligare 5 400 barn. En avsevärd del eller icke mindre än 36 % av samtliga barn med särskilt barnbidrag tillhöra alltså familjer, som åtnjutit understöd av fattigvården.

Antalet familjer med understöd av fattigvården, som uppburit särskilt barnbidrag till ett eller flera av sina barn under året, utgjorde enligt tab. M ungefär 17 % av samtliga understödda familjer med barn; i landskommunerna var motsvarande tal 20 % och i städerna 13 %.

¹ Ensamma barn ha icke särredovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser om denna familjetyp.

På grundval av det representativa materialet kan man beräkna hela antalet fattigvårdsunderstödda familjer med särskilt barnbidrag till 8 100 i hela riket, varav 5 300 på landsbygden och 2 800 i städerna.

Frekvensen av särskilda barnbidrag är givetvis störst bland understödstagare med tilläggspension. Även bland ensamstående kvinnor, som tillhöra gruppen övriga understödstagare, är den jämförelsevis stor. Särskilt barnbidrag har sålunda enligt tab. M utgått till 79 av 100 barn bland de fattigvårdsunderstödda tilläggspensionärerna. Av 100 barn till ensamma kvinnor bland understödstagare utan tilläggspension hade 33 åtnjutit särskilt barnbidrag. I övriga familjetyper utan tilläggspension är relativa antalet understödsfall med barn, som åtnjutit särskilt barnbidrag, obetydligt.

Bidragsförskott hade enligt de föreliggande uppgifterna utgått till 7 000 barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna, därav till 2 300 barn på landsbygden och 4 700 barn i städerna. Detta motsvarar för hela riket drygt 6 % och för landsbygd och städer nära 4 resp. nära 11 % av samtliga redovisade barn i de familjer, som understötts av fattigvården. Sedan föregående år har antalet ökat med inemot 500 eller 7 %.

Antalet barn, som under någon del av år 1946 åtnjutit bidragsförskott utgjorde enligt barnavårdsnämndernas uppgifter till barnavårdsstatistiken för samma år 24 600, varav i landskommunerna 11 900 och i städerna 12 700. Enligt dessa siffror skulle icke mindre än 28 %, på landsbygden 19 % och i städerna 37 %, av samtliga barn med bidragsförskott tillhöra familjer med understöd av fattigvården.

Inom gruppen ensamma kvinnor med barn, som huvudsakligen kommer i fråga för erhållande av bidragsförskott, hade ungefär 27 % av samtliga understödsfall åtnjutit bidragsförskott till något eller några av barnen. Antalet understödda familjer med bidragsförskott utgjorde en i det närmaste dubbelt så stor andel av understöds klientelet i städerna som på landsbygden.

Med ledning av det representativa materialet kan man beräkna antalet fattigvårdsunderstödda familjer med bidragsförskott till inemot 4 600, därav på landsbygden nära 1 700 och i städerna 2 900. Föregående år utgjorde samma antal 4 100, varav på landsbygden 1 600 och i städerna 2 500.

VI. Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet.

Fattigvårdens huvudformer. Fattigvårdsstyrelsernas hjälp lämnas i en mångfald olika former, som dock kunna inordnas under vissa huvudrubriker. I fattigvårdslagen nämnas såsom fattigvårdens huvudformer understöd i hemmet, utackordering i enskilt hem och anstaltsvård. Vid redovisningen av understöden till fattigvårdsstatistiken skola dessa emellertid efter sin beskaffenhet av uppgiftslämnarna fördelas på fyra huvudgrupper, nämligen hemunderstöd, vård på fattigvårdsanstalt, vård på sjukvårdsanstalt samt

Tab. N. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

H j ä l p f o r m e r	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Gifta par el. samboende		Ensamma barn	Samtliga familjer	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		1946	1945
Landsbygden.									
Antal understödsfall (¹ / ₂)	6 757	106	9 144	1 416	3 222	3 740	69	24 454	25 437
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	31.9	59.4	51.0	78.3	59.8	56.7	55.1	49.3	49.1
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	33.3	20.8	19.6	6.1	16.6	17.4	24.6	21.9	22.2
c) » » fattigvårdsanstalt ¹	20.5	0.9	17.0	1.3	4.6	0.4	1.4	12.8	13.2
d) » annan hjälp	7.3	6.6	6.4	6.8	8.7	11.3	11.6	7.7	7.7
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.9	12.3	3.2	6.4	7.1	13.5	7.3	5.8	5.4
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	1.6	—	1.7	0.3	1.7	0.4	—	1.4	1.3
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.3	—	0.8	0.6	1.0	0.1	—	0.8	0.8
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.2	—	0.3	0.2	0.5	0.2	—	0.3	0.3
Städerna.									
Antal understödsfall (¹ / ₂)	5 352	75	8 600	1 491	2 159	2 607	40	20 324	21 287
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	42.4	64.0	64.9	82.2	65.8	67.3	52.5	60.6	61.3
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	21.0	17.4	12.1	4.7	8.9	9.2	37.5	13.3	13.6
c) » » fattigvårdsanstalt ¹	22.1	1.3	11.9	0.8	5.3	0.9	5.0	11.6	11.3
d) » annan hjälp	2.9	6.7	2.4	2.1	3.0	4.4	5.0	2.8	3.0
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	6.4	9.8	5.4	8.9	11.9	16.7	—	8.1	7.4
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.6	—	2.1	0.5	3.5	0.9	—	2.1	2.0
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	2.0	1.3	0.8	0.5	0.4	0.1	—	0.9	0.8
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.6	—	0.4	0.3	1.2	0.5	—	0.6	0.6
Hela riket.									
Antal understödsfall (¹ / ₂)	12 109	181	17 744	2 907	5 381	6 347	109	44 778	46 724
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	36.6	61.3	57.7	80.3	62.2	61.1	54.1	54.5	54.7
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	27.8	19.3	16.0	5.4	13.5	14.0	29.4	18.0	18.3
c) » » fattigvårdsanstalt ¹	21.2	1.1	14.5	1.0	4.9	0.6	2.7	12.2	12.3
d) » annan hjälp	5.3	6.6	4.4	4.4	6.4	8.5	9.2	5.5	5.5
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	5.0	11.1	4.8	7.7	9.1	14.8	4.6	6.8	6.3
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.1	—	1.9	0.4	2.4	0.6	—	1.7	1.6
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.6	0.6	0.8	0.5	0.7	0.1	—	0.9	0.8
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.4	—	0.4	0.3	0.8	0.3	—	0.4	0.5

annan av fattigvårdsstyrelsen lämnad hjälp. De grunder, efter vilka understödens fördelning på dessa grupper sker, finnas angivna i redogörelsen för år 1944, till vilken hänvisas.

I det följande lämnas först vissa uppgifter om hur understödsfallen under redovisningsåret fördelade sig på respektive hjälpformer och vissa kombinationer av dessa, varefter redogörelsen i kap. VII—X lämnar ytterligare uppgifter angående var och en av de fyra särskilda huvudformerna. Det bör an-

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp».

Tab. O. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare.

Representativa undersökningen.

Hjälpformer	Understödstagare med tilläggs-pension				Övriga understödstagare			
	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gif-ta par el. sam-boen-de	Samt-liga famil-jer	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gif-ta par el. sam-boen-de	En-sam-ma famil-jer
<i>Landsbygden.</i>								
Antal understödsfall (¹ / ₅)	4 966	7 068	3 055	15 084	1 897	3 497	3 907	69 9 370
Därav, i %, med:								
a) enbart hemunderstöd ¹	32.6	49.9	63.3	46.9	31.5	64.4	54.2	55.1 53.4
b) , vård å sjukvårdsanstalt ¹	32.2	18.9	11.6	21.8	35.5	15.5	21.3	24.6 22.0
c) , , fattigvårdsanstalt ¹	24.4	19.9	4.5	18.2	9.4	4.8	0.7	1.5 4.0
d) , annan hjälp	4.5	5.3	7.4	5.4	14.5	8.7	12.2	11.6 11.4
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.9	2.6	10.2	4.3	7.1	5.7	10.8	7.2 8.2
f) , , fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	1.8	2.0	1.8	1.9	1.0	0.5	0.4	— 0.5
g) , , fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.4	1.0	0.7	1.1	0.8	0.3	0.3	— 0.4
h) , , fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.2	0.4	0.5	0.4	0.2	0.1	0.1	— 0.1
<i>Städerna.</i>								
Antal understödsfall (¹ / ₅)	3 176	6 088	1 584	10 848	2 251	4 003	3 182	40 9 476
Därav, i %, med:								
a) enbart hemunderstöd ¹	41.4	65.2	70.4	58.9	44.7	70.8	64.7	52.5 62.5
b) , vård å sjukvårdsanstalt ¹	20.3	10.2	4.2	12.3	21.7	12.2	11.5	37.5 14.3
c) , , fattigvårdsanstalt ¹	26.6	14.4	4.3	16.5	15.0	3.9	2.2	5.0 6.0
d) , annan hjälp	1.3	1.8	1.6	1.6	5.3	3.2	4.8	5.0 4.3
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	4.2	4.4	12.9	5.6	9.5	8.2	15.4	— 10.9
f) , , fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.0	2.7	4.8	3.1	2.0	0.8	0.7	— 1.0
g) , , fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	2.5	0.9	0.2	1.3	1.2	0.5	0.3	— 0.6
h) , , fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.7	0.4	1.6	0.7	0.6	0.4	0.4	— 0.4
<i>Hela riket.</i>								
Antal understödsfall (¹ / ₅)	8 142	13 151	4 639	25 982	4 148	7 500	7 089	109 18 846
Därav, i %, med:								
a) enbart hemunderstöd ¹	36.0	56.9	65.7	52.0	38.6	67.8	58.9	54.1 58.0
b) , vård å sjukvårdsanstalt ¹	27.6	14.9	9.1	17.8	28.0	13.7	16.9	29.4 18.1
c) , , fattigvårdsanstalt ¹	25.2	17.3	4.4	17.5	12.5	4.3	1.4	2.7 5.0
d) , annan hjälp	3.3	3.7	5.4	3.8	9.5	5.8	8.9	9.2 7.8
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.4	3.5	11.1	4.8	8.4	7.1	12.9	4.6 9.5
f) , , fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.3	2.3	2.8	2.4	1.5	0.6	0.5	— 0.8
g) , , fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.8	1.0	0.6	1.2	1.1	0.4	0.3	— 0.5
h) , , fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.4	0.4	0.9	0.5	0.4	0.3	0.2	— 0.3

märkas, att familjer (personer), som under året erhållit hjälp i flera former, i det senare sammanhanget redovisas under var och en av de särskilda hjälpformerna.

Förekomsten av hemunderstöd. Översikter av de fattigvårdsunderstödda familjernas fördelning på respektive hjälpformer lämnas i tab. N och O, vilka grunda sig på det representativa materialet. Någon fullständig redovisning

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp».

av samtliga förekommande kombinationer av de olika hjälpformerna har icke ansetts nödvändig. Den begränsningen har därför vidtagits, att de relativt få familjer, till vilka »annan hjälp» utgått jämte hemunderstöd eller anstaltsvård, icke särredovisats i tabellerna utan hänförs till det eller de slag av understöd, som de eljest erhållit.

Av samtliga familjer, som under år 1946 fingo hjälp av fattigvårdsstyrelserna, hade enligt tab. N 63 % åtnjutit hemunderstöd någon gång under året, nära 55 % hade erhållit hemunderstöd enbart eller hemunderstöd och »annan hjälp», medan följaktligen 9 % jämte hemunderstöd lämnats vård på anstalt av något slag (i regel sjukhus). Understöd i hemmet var vanligare i städerna, där sådan hjälp hade utgått i 71 % av understödsfallen, än på landsbygden, där motsvarande andel utgjorde 57 %. De familjer, som åtnjutit hemunderstöd enbart (eller dessutom »annan hjälp»), utgjorde i städerna 61 % och på landsbygden 49 %. I kombination med anstaltsvård förekom hemunderstöd något oftare i städerna än på landsbygden. Både i städerna och på landsbygden var hemunderstöd likväl den ojämförligt vanligaste hjälpformen. Andelen hemunderstödda familjer är i stort sett oförändrad sedan år 1945.

Hemunderstöd var en vanligare hjälpform bland understödstagare utan tilläggspension än bland tilläggspensionärer, som tab. O visar. Särskilt i städerna uppvisa de förstnämnda understödstagarna en mycket stor andel hemunderstödda (75 %).

Inom samtliga familjetyper, med undantag för ensamma män utan barn, utgjorde hemunderstödet den dominerande hjälpformen, såsom framgår av tab. N. Av naturliga skäl förekom dylik hjälp i väsentligt större utsträckning bland barnfamiljer än bland familjer utan barn, oftast sålunda bland ensamma kvinnor med barn (89 %) och bland äkta makar med barn (77 %, därav 15 % i samband med vård å sjukvårdsanstalt), minst ofta bland ensamma män utan barn (44 %) och bland ensamma kvinnor utan barn (64 %). Den större relativa frekvensen av hemunderstöd bland städernas understödstagare jämfört med landsbygdens är genomgående för samtliga familjetyper.

I 1941 års fattigvårdsberättelse (sid. 75 ff), till vilken hänvisas, har påvisats, att hemunderstödet andel i understödsverksamheten i allmänhet stiger ju större den totala understödsprocenten är och ju större kommunen är. De i det föregående konstaterade olikheterna i understödsformernas utbredning på landsbygd och i städer ha gett en antydning härom. Förklaringen här till får sökas i att tendenser till större återhållsamhet inom den kommunala understödspolitikerna måste påverka hemunderstödsverksamheten starkare än anstaltsvården, som har en mer nödtvungen karaktär.

Förekomsten av anstaltsvård. Vård på anstalter av olika slag såväl enbart som i kombination med andra hjälpformer, hade enligt tab. N lämnats i 40 % av hela antalet understödsfall. Anstaltsvård förekom något oftare på landsbygden (43 % av understödsfallen) än vad fallet var i städerna (37 %). Det

ligger i sakens natur, att frekvensen av anstaltsvård måste vara relativt hög inom den kategori av understödstagare, där antalet sjuka, åldringar och orkeslösa är störst, nämligen bland tilläggspensionärer. Sålunda hade enligt tab. O i 44 % av pensionärsfamiljerna men i endast 34 % av övriga familjer någon av familjemedlemmarna lämnats anstaltsvård. Förekomsten av anstaltsvård är därför också störst inom familjetyper med relativt många tilläggspensionärer. Bland ensamman utan barn utgjorde anstaltsvården sålunda enligt tab. N den vanligaste hjälpformen (58 %). Den minsta andelen anstaltsvårdade (endast 15 %) förekom bland ensamkvinnor med barn.

Vad de olika slagen av anstaltsvård beträffar, finner man av tab. N, att vården på sjukvårdsanstalt var vanligast både på landsbygden och i städerna. Detsamma gäller för var och en av de särskilda familjetyperna. Av hela antalet familjer med understöd av fattigvården hade på landsbygden 29 % och i städerna 23 % erhållit hjälp i form av vård på sjukvårdsanstalt, därav 22 resp. 13 % enbart på sjukvårdsanstalt. Vård på fattigvårdsanstalt hade 15 % av samtliga understödsfall åtnjutit, därav 12 % enbart på fattigvårdsanstalt.

Bland tilläggspensionärer förekom enligt tab. O vård på fattigvårdsanstalt nästan lika ofta (22 %) som vård på sjukvårdsanstalt (24 %). På landsbygden var den senare vårdformen dock betydligt vanligare (28 %) än den förra (22 %). Bland övriga understödstagare var vård på sjukvårdsanstalt (28 %) långt vanligare än vård på fattigvårdsanstalt (7 %). För denna kategori av understödstagare var den senare vårdformen vanligare i städerna än på landsbygden. Att sålunda det relativa antalet på fattigvårdsanstalt vårdade var större i städerna än på landsbygden, beror i någon mån på att städerna äro rikligare försedda med egna fattigvårdsanstalter med därtill hörande avdelningar för sinnessjuka och kroniskt sjuka.

Förekomsten av »annan hjälp». Förekomsten av »annan hjälp» antingen enbart eller i kombination med övriga hjälpformer frangår av tab. P, som grundar sig på den representativa undersökningen.

Det relativa antalet understödsfall, i vilka »annan hjälp» utgått, utgjorde i hela riket 20 %. Ifrågavarande understödsfall voro talrikare i landskommunerna (23 %) än i städerna (17 %). Till nära 6 % av samtliga understödda familjer utgick enbart »annan hjälp». De sistnämnda fallen, i vilka hjälpen merendels torde ha bestått av utackordering i enskilt hem, voro mycket vanligare på landsbygden (8 %), än vad fallet var i städerna (3 %). »Annan hjälp» i samband med vård på anstalt torde för det mesta ha bestått av utrustning för intagning på anstalterna i fråga, utlägg för resor o. dyl. Sådan hjälp har utgått i 8 % av samtliga understödsfall.

Tab. P. Relativa antalet understödsfall, som erhållit »annan hjälp».
Representativa undersökningen.

	Antal understöds- fall (1,6)	Därav, i %, med »annan hjälp»			Tillhopa
		enbart	i kombination med		
			hem- understöd	anstalts- vård	
1. Understödsdagare med tilläggs- pension.					
Landsbygden	15 084	5.5	5.7	8.2	19.4
Städerna	10 848	1.6	5.3	8.2	15.1
Hela riket	25 932	3.8	5.6	8.2	17.6
2. Övriga understödsdagare.					
Landsbygden	9 370	11.3	8.3	9.2	28.8
Städerna	9 476	4.3	6.9	7.4	18.6
Hela riket	18 846	7.8	7.6	8.3	23.7
3. Samtliga understödsdagare.					
Landsbygden	24 454	7.7	6.7	8.6	23.0
Städerna	20 324	2.8	6.1	7.8	16.7
Hela riket	44 778	5.5	6.4	8.2	20.1

VII. Vård på fattigvårdsanstalt.

Antal vårdtagare m. m. De personer, som under längre eller kortare tid på fattigvårdsstyrelsernas bekostnad vårdats på kommunernas fattigvårdsanstalter, inräknat deras anstalter eller avdelningar för kroniskt sjuka och sinnessjuka, utgjorde under år 1946 till antalet ungefär 35 600. Dessa vårdtagare redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 2 i tabellbilagan fördelade på vuxna män och kvinnor samt barn, varjämte i tablån nedan lämnas en sammanfattning av dessa uppgifter för olika lokala områden samt en översikt av förändringarna i vårdtagarnas antal sedan föregående år.

Riksområden	Vårdtagare				Ökning el. minsk- ning sedan 1945	
	Antal	därav, i %,			Antal	%
		män	kvinnor	barn		
Landsbygden	19 697	48.3	51.1	0.6	- 810	- 3.9
Mälardalen	3 909	48.4	51.3	0.3	- 299	- 7.1
Östra Götaland	3 500	47.8	51.8	0.4	- 114	- 3.2
Skåne, Blekinge och Halland	2 666	50.1	49.2	0.7	- 161	- 5.7
Bohuslän och Västergötland	3 808	45.5	54.0	0.5	- 11	- 0.3
Dalarna och Nedre Norrland	4 318	50.1	48.7	1.2	- 29	- 0.7
Övre Norrland	1 496	47.5	51.6	0.9	- 196	- 11.6
Städerna	15 874	52.9	46.4	0.7	- 234	- 1.5
Stockholm	3 625	57.4	41.9	0.7	- 205	- 5.4
Göteborg	2 239	61.3	38.7	—	+ 77	+ 3.6
Malmö	691	56.4	43.6	—	- 199	- 22.4
Övriga städer över 30 000 inv.	4 498	50.2	48.8	1.0	+ 154	+ 3.5
Städer under 30 000 inv.	4 821	47.5	51.6	0.9	- 61	- 1.2
Hela riket	35 571	50.3	49.0	0.7	- 1 044	- 2.9

Dessa uppgifter avse icke hela antalet vårdtagare på kommunernas fattigvårdsanstalter under året. De personer, som inackorderat sig på ifrågasvarande anstalter och själva betalat för vården, alltså utan bidrag av fattigvårds karaktär, inbegripas nämligen icke i dessa siffror. Vissa uppgifter om dessa ha emellertid kunnat erhållas genom en speciell undersökning, vars resultat återges i kap. XII.

Av föregående tablå framgår, att vårdtagarna på fattigvårdsanstalterna minskat i såväl landskommunerna som städerna (med ca 4 resp. 2 % sedan år 1945). Särskilt stor har minskningen varit i Övre Norrland och i Malmö stad.

Vårdtagarnas fördelning på män och kvinnor samt barn företer en del olikheter mellan olika lokala områden, vilka i huvudsak framgå av tablå. På landsbygden voro de kvinnliga vårdtagarna något talrikare (51 %) än männen (48 %), medan förhållandet var det motsatta i städerna (46 % kvinnor och 53 % män). I de två största städerna voro kvinnorna avsevärt färre i jämförelse med männen (42 resp. 39 % mot 57 resp. 61 %). Blott omkring 1 % av vårdtagarna voro barn.

Vårdtagarnas sammansättning i familjehänseende framgår av följande från den representativa undersökningen hämtade uppgifter.

Vård på fattigvårdsanstalt	Antal under- stöds- fall (1/5)	Därav, i %, tillhörande familjetypen							
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
1. Understödstagare med tilläggs pension.									
Landsbygden	3 249	42·4	0·0	50·0	0·5	6·6	0·5	—	
Städerna	2 333	44·6	0·1	47·7	0·2	6·8	0·6	—	
Hela riket	5 582	43·3	0·1	49·1	0·3	6·7	0·5	—	
2. Övriga understödstagare.									
Landsbygden	478	45·4	—	37·7	3·8	7·7	5·2	0·2	
Städerna	759	55·9	—	25·4	3·6	8·4	6·4	0·5	
Hela riket	1 237	51·8	—	30·2	3·6	8·2	6·0	0·2	
3. Samtliga understödstagare.									
Landsbygden	3 727	42·8	0·0	48·5	0·9	6·7	1·1	0·0	
Städerna	3 092	47·4	0·1	42·2	1·0	7·2	2·0	0·1	
Hela riket	6 819	44·9	0·0	45·6	0·9	7·0	1·5	0·1	

Det i denna tablå redovisade antalet understödsfall är något lägre än $\frac{1}{5}$ av antalet vårdtagare i motstående tablå, emedan det förekommit, att två och någon gång tre eller flera personer tillhörande samma familj under året varit intagna på fattigvårdsanstalt. Emellertid ligger det i sakens natur, att det stora flertalet eller, som tablå ovan utvisar, omkring 90 % av de understödsfall, i vilka hjälp lämnats i form av vård på ålderdomshem och liknande anstalter, utgöras av ensamstående män och kvinnor. På landsbygden voro de ensamma männen något färre, i städerna däremot talrikare

än de ensamma kvinnorna. Endast omkring 9 % av understödsfallen tillhörde familjetypen gifta par, och av dessa hade endast omkring $\frac{1}{10}$ minderåriga barn. Det bör måhända påpekas, att i sistnämnda fall i regel icke barnen utan endast fadern eller modern vistats på fattigvårdsanstalt. I det fåtal fall, då ensamma män eller ensamma kvinnor med barn varit intagna på fattigvårdsanstalt, ha de emellertid ofta vistats där tillsammans med barnen, vilka då räknats som vårdtagare. Det synes dock utan undantag ha varit fråga om helt tillfällig vård, tills man hunnit ordna för dem på annat sätt. Detsamma gäller de sällsynta fall, då ensamma barn varit intagna på fattigvårdsanstalt.

Någon fördelning av vårdtagarna efter ålder kan icke göras på grundval av föreliggande uppgifter men väl av vårdfallen efter hemortsrättsledarens ålder. Sistnämnda fördelning torde dock i stort sett ansluta sig till den förra, då vårdtagarna enligt det föregående till 90 % utgöras av ensamstående vårdtagare. En översikt av vårdfallens fördelning efter huvudpersonens ålder lämnas därför i följande tablå, vilken grundar sig på den representativa undersökningen:

Vård på fattigvårdsanstalt	Antal understödsfall ($\frac{1}{10}$)	Därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
1. <i>Understödstagare med tilläggspension.</i>								
Landsbygden	3 249	—	1·0	2·3	4·7	7·8	9·1	75·1
Städerna	2 333	—	1·1	2·7	6·1	9·3	9·5	71·3
Hela riket	5 582	—	1·0	2·5	5·3	8·4	9·3	73·5
2. <i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	478	0·2	5·8	6·1	9·4	18·6	19·7	40·2
Städerna	759	0·3	10·1	8·4	10·3	20·4	22·7	27·8
Hela riket	1 237	0·2	8·5	7·5	10·0	19·7	21·5	32·6
3. <i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	3 727	0·0	1·6	2·8	5·3	9·2	10·5	70·6
Städerna	3 092	0·1	3·4	4·1	7·1	12·0	12·7	60·6
Hela riket	6 819	0·0	2·4	3·4	6·1	10·5	11·5	66·1

De högsta åldrarna äro självfallet starkt representerade bland vårdtagarna på fattigvårdsanstalterna, ojämförligt starkare än i hela understöds-klientelet. I fråga om ungefär 66 % av samtliga vårdfall var sålunda huvudpersonen 67 år och däröver. Av tilläggspensionärerna voro 74 % och av övriga understödstagare 33 % över denna ålder. Städernas vårdtagare voro i båda fallen genomsnittligt yngre än landsbygdens. Särskilt gällde detta understödstagare utan tilläggspension.

Antal vårddagar. Enligt tab. Q, som grundar sig på det representativa materialet, utgjorde den genomsnittliga vårdtiden under år 1946 för personer, som varit intagna på fattigvårdsanstalt, 260 dagar. Den var längre på

Tab. Q. Vårdtagare på fattigvårdsanstalt, fördelade efter vårdtiden.

Representativa undersökningen.

	Ensamma vårdtagare							Två el. flera vårdtagare		Samtliga vårdtagare.
	Antal (1 s)	Därav, i %, med en vårdtid av ----- dagar					Medeltal vård-dagar	Antal (1/2)	Medeltal vård-dagar	
		1-89	90-179	180-269	270-359	360 o. där-över				
1. <i>Understödsdagare med tilläggspension.</i>										
Landsbygden	3 180	14.5	8.8	7.6	7.6	61.6	282	139	242	281
Städerna	2 305	21.2	8.2	8.7	9.7	52.2	259	56	223	259
Hela riket	5 485	17.3	8.6	8.0	8.4	57.7	273	195	236	271
2. <i>Övriga understödsdagare.</i>										
Landsbygden	468	26.5	10.0	7.3	4.5	51.7	242	23	95	235
Städerna	745	39.6	10.1	7.1	6.2	37.0	195	39	77	189
Hela riket	1 213	34.5	10.1	7.2	5.5	42.7	213	62	83	207
3. <i>Samtliga understödsdagare.</i>										
Landsbygden	3 648	16.1	9.0	7.5	7.1	60.3	277	162	221	275
Städerna	3 050	25.7	8.7	8.3	8.8	48.5	244	95	163	241
Hela riket	6 698	20.4	8.8	7.9	7.9	55.0	262	257	200	260

landsbygden än i städerna (275 mot 241 dagar). I 1945 års fattigvårdsberättelse, till vilken må hänvisas, påvisades, att stora skillnader råda mellan de olika länen.

Skilda omständigheter kunna tänkas medverka till dessa variationer. En viktig orsak är, att ålderdomshemmen i olika omfattning emottaga för tillfällig försörjning personer med oregelbunden sysselsättning och utan ordnade hemförhållanden. I själva verket förekomma två tämligen skarpt avgränsade typer av vårdtagare, nämligen å ena sidan de, som äro varaktigt omhändertagna, å andra sidan de, som endast tillfälligt söka sin tillflykt till fattigvårdsanstalterna. Man finner i tab. Q, att endast ett fåtal personer hade en vårdtid, som ungefär motsvarade den genomsnittliga; i stället hade, om man ser till hela riket, över hälften av antalet vårdtagare vistats hela året på fattigvårdsanstalt, medan för nära $\frac{3}{10}$ vårdtiden ej översteg 3 månader. Av de sistnämnda torde det stora flertalet ha varit tillfälliga vårdtagare, ehuru givetvis även en del varaktigt omhändertagna kunna ha vårdats under så pass kort tid, nämligen sådana som avgått under året (genom döden eller på annat sätt) och sådana som tillkommit. Att den genomsnittliga vårdtiden var kortare i städerna än på landsbygden, förklaras av att andelen av tillfälliga vårdtagare tydligen var högre i förra fallet. På samma sätt torde de flesta av de ovannämnda olikheterna mellan länen kunna förklaras.

Den längsta vistelsetiden på ifrågasvarande anstalter uppvisa helt naturligt tilläggs-pensionärerna. Enligt tab. Q hade nära 60 % av dem vistats där hela året. Motsvarande andel för övriga understödsdagare utgör drygt $\frac{2}{5}$. I

båda fallen uppvisar landsbygden procentuellt betydligt flera varaktigt omhändertagna vårdtagare än städerna. En stor del tillfälliga vårdtagare påträffas bland vårdtagare utan tilläggs pension, av vilka ungefär var tredje vistats på fattigvårdsanstalt högst 90 dagar. Bland tilläggs pensionärerna hade endast var sjätte vårdtagare en så kort vårdtid. Av landskommunerna kännetecknas — relativt sett — jordbrukskommunerna och de blandade kommunerna av ett stort antal varaktiga vårdtagare och tämligen få tillfälliga vårdtagare.

Beträffande kostnaderna för vården på fattigvårdsanstalterna hänvisas till den särskilda undersökningen i kap. XII, sid. 63.

VIII. Vård på sjukvårdsanstalt.

Antal vårdtagare m. m. Antalet personer, för vilka fattigvårdsstyrelserna under år 1946 helt eller delvis bekostade en längre eller kortare tids vistelse på sjukvårdsanstalter, uppgick till ca 60 000. De redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 2 i tabellbilagan. Deras fördelning på män, kvinnor och barn samt olika lokala områden framgår av efterföljande tablå.

Riksområden	Antal	Vårdtagare			Ökning eller minskning sedan 1945	
		därav, i %,			Antal	%
		Män	Kvinnor	Barn		
<i>Landsbygden</i>	35 600	49·8	43·9	6·3	— 1 886	— 5·0
Mälarlänen	5 977	49·4	46·2	4·4	— 462	— 7·2
Östra Götaland	5 939	51·8	43·4	4·8	— 356	— 5·7
Skåne, Blekinge och Halland	4 752	50·4	44·3	5·3	— 157	— 3·2
Bohuslän och Vänerlänen	5 683	47·9	46·9	5·2	— 413	— 6·8
Dalarna och Nedre Norrland	8 709	49·6	43·0	7·4	— 264	— 2·9
Övre Norrland	4 540	49·6	39·3	11·1	— 234	— 4·9
<i>Städerna</i>	24 043	46·2	46·9	6·9	— 595	— 2·4
Stockholm	7 630	46·9	48·9	4·2	+ 110	+ 1·5
Göteborg	3 070	48·2	42·4	9·4	— 448	— 12·7
Malmö	1 397	41·9	42·2	15·9	+ 208	+ 17·5
Övriga städer över 30 000 inv.	4 125	45·1	49·0	5·9	— 473	— 10·3
Städer under 30 000 inv.	7 821	46·2	46·5	7·3	+ 8	+ 0·1
<i>Hela riket</i>	59 643	48·4	45·1	6·5	— 2 481	— 4·0

Antalet understödstagare på sjukvårdsanstalterna har för hela riket minskat med 4 % sedan föregående år. Endast Malmö företer någon mer betydande ökning (18 %).

I hela riket voro de manliga vårdtagarna något flera än de kvinnliga (48 mot 45 %). Denna övertalighet var kraftigare markerad på landsbygden (50 mot 44 %), under det att någon nämnvärd skillnad ej fanns för städernas del. Särskilt utpräglad var männens övervikt i Övre Norrland. Andelen barn varierade högst avsevärt. Lägst var den inom Mälarlänen (4 %), högst i Malmö stad (16 %).

De familjer, som erhållit fattigvårdsstyrelsernas hjälp för vård av någon familjemedlem på sjukvårdsanstalt, fördela sig på familjetyper såsom framgår av följande tablå, vilken grundar sig på den representativa undersökningen.

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal under- stöds- fall (¹ / ₅)	Därav, i %, tillhörande familjetypen							
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
1. Understödsdagare med tilläggspension.									
Landsbygden	4 153	43·7	0·3	37·9	1·2	11·3	5·6	—	
Städerna	1 997	42·4	0·1	43·4	1·0	9·8	3·3	—	
Hela riket	6 150	43·2	0·2	39·7	1·2	10·8	4·9	—	
2. Övriga understödsdagare.									
Landsbygden	2 876	27·9	0·8	21·5	4·8	11·8	32·4	0·8	
Städerna	1 865	32·4	0·7	22·8	7·2	10·5	26·0	0·4	
Hela riket	4 741	29·7	0·8	22·0	5·7	11·3	29·9	0·6	
3. Samtliga understödsdagare.									
Landsbygden	7 029	37·2	0·5	31·2	2·7	11·5	16·6	0·3	
Städerna	3 862	37·5	0·4	33·4	4·0	10·2	14·3	0·2	
Hela riket	10 891	37·3	0·5	32·0	3·1	11·0	15·8	0·3	

Här liksom i fråga om vården på fattigvårdsanstalter är antalet redovisade understödsfall något mindre än $\frac{1}{5}$ av antalet vårdtagare i ovanstående tablå, enär det emellanåt förekommit, att två eller flera personer tillhörande samma familj under året varit intagna på sjukvårdsanstalt. Den i tablåen återgivna fördelningen efter familjetyp skiljer sig av naturliga skäl betydligt från motsvarande fördelning bland de understödsdagare, som erhållit vård på fattigvårdsanstalt. Den överensstämmer däremot någorlunda väl med motsvarande fördelning bland samtliga understödsfall (jfr tab. B). Likväl äro bland sjukvårdsfallen ensamma män utan barn företrädde i större omfattning (37 % mot 27 %), medan ensamma kvinnor utan barn förekomma i motsvarande, mindre utsträckning (32 % mot 40 %). Barnfamiljernas andel av samtliga understödsfall, som erhållit vård på sjukvårdsanstalt, var i stort sett densamma som inom hela understödsklientelet. Det måste emellertid i övervägande grad varit föräldrarnas sjukvård, som föranlett dessa familjers fattigvårdsbehov, alldenstund barnen enligt det föregående utgjorde blott ungefär $\frac{1}{4}$, så stor andel bland vårdtagarna på sjukvårdsanstalterna som bland understödsdagarna överhuvud.

Fördelningen av vårdfallen på sjukvårdsanstalterna efter huvudpersonens ålder framgår i stora drag av efterföljande sammanställning, grundad på den representativa undersökningen. Denna åldersfördelning torde i stora drag överensstämma med de egentliga vårdtagarnas.

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal under- stöds- fall (¹ / ₂)	Därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
1. <i>Understödsdagare med tilläggs- pension.</i>								
Landsbygden	4 153	—	11·9	16·3	18·6	16·6	11·6	25·0
Städerna	1 997	—	8·5	10·3	13·9	13·2	10·7	43·4
Hela riket	6 150	—	10·8	14·3	17·1	15·5	11·3	31·0
2. <i>Övriga understödsdagare.</i>								
Landsbygden	2 876	0·7	27·0	19·0	21·3	17·4	9·7	4·9
Städerna	1 865	0·3	28·9	21·3	16·7	16·5	10·2	6·1
Hela riket	4 741	0·6	27·8	19·9	19·5	17·1	9·8	5·3
3. <i>Samtliga understödsdagare.</i>								
Landsbygden	7 029	0·3	18·1	17·4	19·7	16·9	10·8	16·8
Städerna	3 862	0·2	18·4	15·6	15·2	14·8	10·4	25·4
Hela riket	10 891	0·3	18·2	16·8	18·1	16·2	10·6	19·8

Det utmärkande för åldersfördelningen bland vårdfallen på nu ifrågavarande anstalter är, att de arbetsföra åldrarna äro väsentligt talrikare representerade än inom hela understödsklientelet (jfr tab. D). Åldrarna under 60 år omfatta sålunda ca 70 % av vårdfallen i det förra fallet mot ungefär 50 % av understödsfallen i det senare. Dessa skiljaktigheter gälla såväl landsbygd som städer. Särskilt bland tilläggs pensionärerna skiljer sig åldersfördelningen bland vårdfallen på sjukvårdsanstalterna starkt från den samma inom pensionärsgruppen bland samtliga understödsfall. Åldrarna under 60 år voro, relativt sett, dubbelt så talrika i förra fallet (58 %) som i det senare (29 %). Bland övriga understödsdagare äro skillnaderna betydligt mindre.

Antal vårddagar och vårdens värde. Enligt tab. R, som grundar sig på representativa materialet, utgjorde den genomsnittliga vårdtiden för samtliga på sjukvårdsanstalt intagna understödsdagare 178 dagar (på landsbygden 202 dagar, i städerna 141 dagar). Enligt 1945 års fattigvårdsberättelse, till vilken må hänvisas, råda stora olikheter med avseende på vårdtiden inom skilda län. Dessa variationer i den genomsnittliga vårdtiden sammanhånga förmodligen främst med olikheter i fråga om fattigvårdens organisation, förekomsten av anstalter för specialvård o. dyl.

Understöds-klientelet på sjukvårdsanstalterna är liksom fattigvårdsanstalternas klientel mycket ojämnt fördelat i fråga om vårdtiden. Vårdtagarna kunna även här i stort sett uppdelas på två typer, å ena sidan tillfälliga och å den andra varaktiga vårdfall. Detta framgår av tab. R, som visar, att inemot ²/₃ av samtliga understödsdagare hade vistats på sjukvårdsanstalterna praktiskt taget hela året, medan ungefär lika många hade erhållit sådan vård under kortare tid än tre månader. Andelen varaktigt vårdade under-

Tab. R. Vårdtagare på sjukvårdsanstalt, fördelade efter vårdtiden.
Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Ensamma vårdtagare							Två el. flera vårdtagare ¹		Samtliga vårdtagare.
	Antal (^{1/5})	Därav, i %, med en vård- tid av dagar					Medel- tal vård- dagar	Antal (^{1/5})	Medel- tal vård- dagar	Medeltal vård- dagar
		1- 89	90- 179	180- 269	270- 359	360 o. där- över				
1. Understödstagare med tilläggs- pension.										
Landsbygden	4 116	24.5	5.2	4.1	2.9	63.3	262	81	91	259
Städerna	2 137	38.0	6.8	13.9	2.3	39.0	195	34	73	193
Hela riket	6 253	29.1	5.8	7.4	2.7	55.0	240	115	86	237
2. Övriga understödstagare.										
Landsbygden	2 809	59.5	12.3	7.5	2.7	18.0	123	149	61	120
Städerna	2 391	67.9	11.8	5.1	2.5	12.7	99	208	87	98
Hela riket	5 200	63.4	12.1	6.4	2.6	15.5	112	357	76	110
3. Samtliga understödstagare.										
Landsbygden	6 925	38.7	8.1	5.5	2.8	44.9	206	230	71	202
Städerna	4 528	53.8	9.4	9.3	2.4	25.1	144	242	85	141
Hela riket	11 453	44.6	8.6	7.0	2.7	37.1	182	472	79	178

stödstagare på sjukvårdsanstalter har under senare år i stort sett ökat, vilket medfört, att medelantalet vård dagar för understödstagare intagna på sjukvårdsanstalt ökat från 160 dagar år 1941 till 178 dagar år 1946. Det ligger i sakens natur, att de tillfälliga vårdtagarna äro långt talrikare företrädna på sjukvårdsanstalterna än på fattigvårdsanstalterna. Mellan tilläggspensionärer och övriga vårdtagare på sjukvårdsanstalterna förefinnes en väsentlig skillnad i avseende på vårdtiden. I förra fallet spela givetvis ålderdomssjukdomar, kroniska kroppssjukdomar o. dyl. en stor roll som orsak till sjukhusvistelsen, vilket gör att varaktig vård blir förhärskande. Inom den andra kategorien av vårdtagare övertäga synbarligen akuta sjukdomsfall, vilka föranleda endast en kortare sjukhusvistelse. Genomsnittliga vårdtiden var bland övriga vårdtagare (110 dagar), bland tilläggspensionärerna däremot mer än dubbelt så lång (237 dagar). I städerna synas de tillfälliga vårdtagarna i båda fallen på det hela taget vara betydligt talrikare, relativt sett, än på landsbygden.

Enligt tab. 2 i tabellbilagan uppgives det totala värdet av den vård, som understödstagarna under år 1946 erhållit på sjukvårdsanstalt, till inemot 20 milj. kr. Av denna summa kommo nära 13 milj. kr på landsbygden och ca 7 milj. kr på städerna. Dessa belopp motsvara dock på intet sätt de verkliga kostnaderna för sjukhusvården. De uppgivna kostnaderna äro i allmänhet beräknade med utgångspunkt från de låga avgifter, som fattigvårds-samhälleerna erlagga till länslasarett och andra allmänna sjukvårdsanstalter.

¹ Tillhörande samma familj.

Följaktligen är även det genomsnittliga värdet per vård dag lågt. Det uppgick på landsbygden till 1·71 kr och i städerna till 2·03 kr. Kostnaden är ungefär densamma som under år 1945.

IX. Hemunderstöd.

Antal understödsfall m. m. Antalet familjer, som av fattigvårdsstyrelserna lämnats understöd i hemmet kontant eller in natura under år 1946, redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 3 i tabellbilagan. De utgjorde 140 000, varav drygt 68 000 på landsbygden och 72 000 i städerna. I jämförelse med föregående år har deras antal undergått vissa förändringar, vilka i huvudsak framgå av de uppgifter, som sammanställts i tab. S. Sedan år 1945 har antalet understödsfall med hemunderstöd i landskommunerna minskat med 4 % och i städerna med 6 %. Utvecklingen i antalet hemunderstödda familjer är alltså i stort sett likartad med utvecklingen för hela antalet understödsfall inom fattigvården (jfr sid. 12). Variationerna inom olika riksområden och kommuntyper äro emellertid mera framträdande beträffande hemunderstöden. Exempelvis noteras för Övre Norrlands del en ökning med 4 % och skogskommunernas ej mindre än 7 %. Göteborgs stad kunde å andra sidan uppvisa en minskning med 12 %.

De hemunderstödda familjernas fördelning på olika familjetyper, vilken återgives i tab. T, skiljer sig från motsvarande fördelning inom fattigvårds-klientelet i dess helhet (jfr tab. B), särskilt därigenom att ensamman män utan barn inom den förstnämnda gruppen av understödsfall äro företrädade i relativt mindre omfattning än vad fallet är bland samtliga understödsfall (19 % mot 27 %). Ensamman kvinnor med barn förekomma emellertid oftare bland fallen med hemunderstöd än bland samtliga (9 % mot knappt 7 %).

Ensamman kvinnor utan barn utgöra den dominerande familjetypen bland tilläggspensionärerna med hemunderstöd (53 %), liksom fallet är inom understöds-klientelet i dess helhet bland pensionärerna (50 %). De voro relativt flera i städerna (59 %) än på landsbygden (47 %). Även i övrigt visar uppdelningen på tilläggspensionärer och övriga understödstagare en fördelning av fallen på familjetyper, som nära ansluta sig till den för fattigvårdsfamiljerna i allmänhet gällande. Detta följer av att nära $\frac{2}{3}$ av samtliga understödsfall åtnjutit hemunderstöd.

Antalet personer i de familjer, som åtnjutit hemunderstöd, utgjorde i det representativa materialet 55 050 och beräknas ha varit fem gånger så många, dvs i runt tal 275 200 bland samtliga fattigvårdsunderstödda. Av tablån å sid. 51 framgår det på motsvarande sätt beräknade antalet vuxna män och kvinnor samt barn, vilka kommit i åtnjutande av hemunderstöd, dels på landsbygden och i städerna dels bland tilläggspensionärer och övriga understödstagare.

Tab. S. Antal understödsfall med hemunderstöd åren 1946 och 1945.

Riksområden och kommuntyper	Antal hemunderstödda familjer		Ökning el. minskning sedan 1945 %
	1946	1945	
<i>Landsbygden</i>	68 448	71 232	— 3·9
Mälarlän	13 206	14 394	— 8·3
Östra Götaland	8 989	9 389	— 4·3
Skåne, Blekinge och Halland	7 438	7 970	— 6·7
Bohuslän och Västmanland	10 071	10 359	— 2·8
Dalarna och Nedre Norrland	19 303	20 027	— 3·6
Övre Norrland	9 441	9 093	+ 3·8
Jordbrukskommuner	6 642	6 866	— 3·3
Skogskommuner	2 864	2 676	+ 7·0
Blandade kommuner	22 886	24 355	— 6·0
Industrikommuner	14 008	14 202	— 1·4
Övriga kommuner	22 048	23 133	— 4·7
<i>Städerna</i>	72 183	76 892	— 6·1
Stockholm	20 895	22 465	— 7·0
Göteborg	9 773	11 051	— 11·6
Malmö	4 038	4 408	— 8·4
Övriga städer över 30 000 inv.	15 705	16 292	— 3·6
Städer under 30 000 inv.	21 772	22 676	— 4·0
<i>Hela riket</i>	140 631	148 124	— 5·1

Tab. T. Familjer i vilka en eller flera personer åtnjtit hemunderstöd, fördelade på familjetyper.

Representativa undersökningen.

	Antal understödsfall ('45)	Därav, i %, tillhörande familjetypen							
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
1. Understödsstagare med tilläggs-pension.									
Landsbygden	8 058	22·9	0·3	47·0	1·1	21·9	6·8	—	
Städerna	7 412	21·0	0·1	58·6	1·1	16·2	3·0	—	
Hela riket	15 470	22·0	0·2	52·6	1·1	19·1	5·0	—	
2. Övriga understödsstagare.									
Landsbygden	5 828	12·1	0·9	23·2	19·2	7·9	36·0	0·7	
Städerna	7 091	17·3	0·7	27·1	18·2	8·2	28·2	0·3	
Hela riket	12 919	14·9	0·8	25·3	18·7	8·0	31·8	0·5	
3. Samtliga understödsstagare.									
Landsbygden	13 886	18·3	0·6	37·0	8·7	16·0	19·1	0·3	
Städerna	14 503	19·2	0·4	43·2	9·5	12·3	15·3	0·1	
Hela riket	28 389	18·8	0·5	40·2	9·1	14·1	17·1	0·2	

Hem understöd	Antal personer med hem- understöd				D:o. i %, av samtliga till fattigvårds- statistiken redovisade			
	Vuxna		Barn	Samt- liga	Vuxna		Barn	Samt- liga
	män	kvinnor			män	kv.		
1. <i>Understödstagare med tilläggs- pension.</i>								
Landsbygden	20 900	30 900	6 800	58 600	52	61	82	59
Städerna	14 900	29 300	2 500	46 700	63	76	93	72
Hela riket	35 800	60 200	9 300	105 300	56	68	84	64
2. <i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	16 800	25 400	44 100	86 300	58	69	77	70
Städerna	19 300	28 900	35 400	83 600	71	81	89	81
Hela riket	36 100	54 300	79 500	169 900	64	74	82	75
3. <i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	37 700	56 300	50 900	144 900	55	64	78	65
Städerna	34 200	58 200	37 900	130 300	67	78	89	78
Hela riket	71 900	114 500	88 800	275 200	60	71	82	71

Med avseende på hemortsrättsledarens ålder förete de hemunderstödda familjerna den fördelning, som framgår av tab. U. På det hela taget skiljer sig ej heller åldersfördelningen i någon mera väsentlig grad från densamma inom hela fattigvårdsklientelet (jfr tab. D). Dock synas bland tilläggs-pensionärerna åldrarna över 60 år vara något talrikare representerade bland de hemunderstödda än bland understödsfallen över huvud.

Understödetts varaktighet. På formuläret till de statistiska uppgifterna skall angivas det antal kalendermånader, under vilka hemunderstöd av något slag utgått till de redovisade familjerna. Denna redovisningsmetod har valts för att på enklast möjliga sätt erhålla en ungefärlig uppfattning om understödsfallens fördelning efter hjälpens varaktighet och för att i nämnda hänseende möjliggöra en enhetlig behandling av såväl de understödsfall, vilka omfattat en bestämd tid, som de fall då understöd lämnats vid enstaka tillfällen, mellan vilka vederbörande icke fått hjälp. Metoden har emellertid vissa svagheter. Understöd av engångskaraktär redovisas såsom utgående under en kalendermånad och kan således icke skiljas från understöd, som haft karaktären av underhåll under en tid av intill en månad. I övrigt komma understödsperioder av viss varaktighet ofta nog att te sig längre än de i verkligheten varit, t. ex. då hjälp, som lämnats under kortare tid än en månad, fördelas på två kalendermånader osv. Det är troligt att på grund härav särskilt frekvensen av de kortare understödsperioderna framstår såsom något för låg i förhållande till frekvensen av de medellånga understödsperioderna. Med denna reservation synas de föreliggande uppgifterna kunna godtagas såsom ett ungefärligt mått på understödets varaktighet.

Av tab. V framgår, hur understödsfallen fördelade sig efter antalet kalendermånader, under vilka hemunderstödet utgått, dels inom landsbygd

Tab. U. Familjer, som åtnjutit hemunderstöd, fördelade efter försörjarens ålder.
Representativa undersökningen.

	Tilläggs pensionärer					Övriga understödstagare					Samtliga understödsfall
	Ensam- ma män	Ensam- ma kvinnor	Gifta med pen- sion	par båda med pen- sion	Samt- liga famil- jer	Ensam- ma män	Ensam- ma kvinnor	Gifta par	Ensam- ma barn	Samt- liga famil- jer	
<i>Landsbygden.</i>											
Antal understödsfall (1/2)	1 866	3 877	1 260	1 055	8 058	755	2 472	2 558	43	5 828	13 886
Därav, i %, där hemorts- rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	100·0	—	0·7	0·3
16—30 „	5·1	1·8	1·0	0·1	2·2	35·5	18·2	10·4	—	16·9	8·4
30—40 „	5·5	2·9	5·6	0·2	3·6	14·2	15·2	27·8	—	20·5	10·7
40—50 „	8·0	4·9	13·8	1·3	6·5	13·5	20·1	30·7	—	23·8	13·7
50—60 „	7·0	8·2	21·0	3·9	9·4	16·5	21·7	19·1	—	19·7	13·7
60—67 „	8·9	13·0	18·6	9·2	12·4	11·0	18·4	9·1	—	13·2	12·8
67— „	65·5	69·2	40·0	85·8	65·9	9·3	6·4	2·9	—	5·2	40·4
<i>Städerna.</i>											
Antal understödsfall (1/2)	1 565	4 426	672	749	7 412	1 277	3 209	2 584	21	7 091	14 503
Därav, i %, där hemorts- rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	100·0	—	0·3	0·1
16—30 „	2·6	1·1	0·7	—	1·2	26·9	17·7	18·5	—	19·6	10·2
30—40 „	4·5	2·1	6·9	0·1	2·9	17·8	18·8	34·0	—	24·1	13·3
40—50 „	6·8	5·0	12·2	1·0	5·6	15·2	18·8	24·5	—	20·2	12·7
50—60 „	9·5	9·7	20·8	4·8	10·2	19·0	23·7	14·2	—	19·3	14·7
60—67 „	11·2	15·1	20·4	12·8	14·5	15·4	17·2	6·8	—	13·0	13·8
67— „	65·4	67·0	39·0	81·3	65·6	5·7	3·8	2·0	—	3·5	35·2
<i>Hela riket.</i>											
Antal understödsfall (1/2)	3 431	8 303	1 932	1 804	15 470	2 032	5 681	5 142	64	12 919	28 389
Därav, i %, där hemorts- rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	100·0	—	0·5	0·2
16—30 „	3·2	1·4	0·9	0·0	1·8	30·1	17·9	14·5	—	18·4	9·8
30—40 „	5·0	2·5	6·1	0·2	3·2	16·5	17·2	30·9	—	22·5	12·0
40—50 „	7·5	4·9	13·3	1·2	6·1	14·6	19·4	27·5	—	21·8	13·2
50—60 „	8·1	9·0	20·9	4·3	9·7	18·1	22·8	16·7	—	19·5	14·2
60—67 „	10·0	14·1	19·2	10·7	13·4	13·7	17·8	7·9	—	13·1	13·3
67— „	65·5	68·1	39·6	83·6	65·8	7·0	4·9	2·5	—	4·2	37·8

och städer, dels bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare. Den ojämförligt vanligaste understöd tiden var tolv kalendermånader. På landsbygden hade 57 % och i städerna 47 % av samtliga hemunderstödda familjer erhållit hjälp under så lång tid. Den näst högsta frekvensen (15 %) förete de understödsfall, vars hjälp icke sträckt sig utöver en kalendermånad. Endast 13 % av understödsfallen ha omfattat två å tre kalendermånader; för fyra å fem kalendermånader är frekvensen 7 %, och den sjunker sedan ytterligare till och med elva kalendermånader.

Liksom beträffande vårdtagarna på anstalter, har man i fråga om de hemunderstödda att göra med två olika huvudtyper av understödsfall, dels varaktiga, dels sådana, som representera mer tillfälliga hjälpbehov. Till den

Tab. V. Familjer med hemunderstöd, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgått.

Representativa undersökningen.

	Antal under- stöds- fall ($\frac{1}{5}$)	Därav, i %, med hemunderstöd under kalendermånader							Medel- tal under- stöds- måna- der
		1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12	
1. Understödsdagare med tilläggspension.									
Landsbygden	8 058	9.8	8.1	4.5	4.6	2.9	2.4	67.7	9.4
Städerna	7 412	6.4	5.5	4.4	4.8	4.5	5.8	68.6	9.9
Hela riket	15 470	8.1	6.8	4.5	4.7	3.7	4.0	68.2	9.7
2. Övriga understödsdagare.									
Landsbygden	5 828	20.5	17.0	8.3	6.2	3.9	3.1	41.0	6.9
Städerna	7 091	24.8	21.1	10.9	7.5	5.6	4.8	25.3	5.7
Hela riket	12 919	22.9	19.3	9.7	6.9	4.8	4.0	32.4	6.3
3. Samtliga understödsdagare.									
Landsbygden	13 886	14.2	11.9	6.1	5.3	3.3	2.7	56.5	8.4
Städerna	14 503	15.4	13.1	7.6	6.1	5.1	5.3	47.4	7.9
Hela riket	28 389	14.8	12.5	6.9	5.7	4.2	4.0	51.9	8.1

förre gruppen höra emellertid i verkligheten icke endast de fall, i vilka hemunderstöd utgått under hela året, utan också, på grund av omsättningen inom klientelet, en del av de fall, i vilka kortare understöd tid än 12 månader redovisats. Man kan därför uppskatta de varaktiga understödsfallen till åtskilligt över hälften av samtliga understödsfall.

Om man i tab. V jämför olika kategorier av understödsdagare, finner man liksom i fråga om anstaltsvården, att tilläggspensionärerna förete den högsta frekvensen av varaktiga understödsfall. Av pensionärerna hade sålunda ungefär 68 % åtnjutit hemunderstöd under hela året såväl på landsbygden som i städerna. Blott 8 % av pensionärerna ha erhållit tillfällig hjälp under en månad och 15 % ha åtnjutit understöd under högst tre månader. Bland övriga understödsdagare äro understödsfallen med den längsta understöd tiden knappt hälften så många (32 %), relativt taget, som bland tilläggspensionärerna. I stället företer förstnämnda kategori nära tre gånger så många tillfälliga understödsfall (med högst tre månaders understöd) som den senare.

Olikheten mellan skilda familjetyper med avseende på understödets varaktighet framgår för olika kategorier av understödsdagare av tab. X. Bland tilläggspensionärerna äro skillnaderna i fördelningen efter understöd tiden i allmänhet rätt små mellan de olika familjetyperna. Mellan 62 och 72 % av dessa understödsdagare ha haft hemunderstöd i tolv månader. Större skillnader i understöd sperioderna föreligga emellertid mellan olika familjetyper bland de understödsfall, som icke åtnjutit tilläggspension. Ytterligheterna representeras här å ena sidan av ensamma män utan barn och gifta par,

vilka uppvisa det största antalet tillfälligt understödda, och å den andra av ensamma kvinnor, vilka ha det största antalet varaktiga understödsfall.

De olikheter mellan familjetyperna med avseende på understödets varaktighet, som råda inom gruppen övriga understödstagare, torde av allt att döma sammanhånga med skillnader i orsakerna till understödsbehovet. För makar med barn torde sålunda i de flesta fall mer eller mindre tillfällig arbetslöshet, familjeförsörjarens sjukdom o. dyl. vara den huvudsakliga anledningen till att vederbörande anlitat fattigvården, medan bland ensamma kvinnor utan barn otillräcklig förvärvsförmåga till följd av hög ålder, svaga kroppskrafter o. dyl. torde vara den vanligaste orsaken.

Antalet kalendermånader, under vilka hemunderstöd utgått, utgjorde, såsom framgår av tab. V, för samtliga understödsfall i genomsnitt 8.1. För tilläggs pensionärer uppgick motsvarande medeltal till 9.7 och för övriga understödstagare till 6.3. De lokala variationerna i understöd tiden voro tämligen obetydliga. Tab. 3 i tabellbilagan innehåller uppgifter om det genomsnittliga antalet understöds månader per understödsfall i de särskilda länen.

Understödet värde. Hemunderstödet totala värde uppgives för år 1946 till inemot 21 milj. kr på landsbygden och nära 38 milj. kr i städerna eller tillhopa drygt 58 milj. kr. Motsvarande belopp för de särskilda länen återfinnas i tab. 3 i tabellbilagan.

Det genomsnittliga värdet per person och understöds månad av allt redovisat hemunderstöd uppgick enligt tab. 3 i landskommunerna till 34.9 kr, i städerna till 66.0 kr och i riket i dess helhet till 50.1 kr. För hela riket ha dessa medelbelopp stigit med 5 % sedan år 1945. Ökningen är ungefär densamma på landsbygden som i städerna.

I tab. Y har på grundval av det representativa materialet uträknats understödsbeloppens storlek i genomsnitt per understöds månad för olika familjetyper, dels inom olika kategorier av understödstagare, dels inom landsbygd och städer. De tidigare särredovisade två kategorierna av understödstagare, tilläggs pensionärer och övriga understödstagare, ha i denna tabell vardera uppdelats på två, allt eftersom särskilt barnbidrag eller bidragsförskott utgått till familjerna eller icke.

De lägsta fattigvårdsunderstöden uppvisa tilläggs pensionärerna och lägst bland dessa äro understöden bland understödstagare utan särskilt barnbidrag eller bidragsförskott (i medeltal 36 kr per månad). De genomsnittliga understödsbeloppen äro för denna kategori av understödstagare väsentligt lägre än för övriga. Den relativt fåtaliga gruppen av pensionärsfamiljer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott skiljer sig högst oväsentligt från övriga familjer i sin understödsstandard. I kompletterande hjälp från fattigvården har till denna grupp utgått i genomsnitt 71 kr per månad. I det närmaste samma belopp (75 kr) har utgått till övriga understödstagare utan särskilt barnbidrag eller bidragsförskott och 76 kr per månad till dem som erhållit dylikt bidrag.

Tab. X. Familjer med hemunderstöd inom olika familjetyper, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgått.

Representativa undersökningen.

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftna par el. samboende		En- sam- ma barn	Samt- liga
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
1. Understödstagare med tilläggspension.								
Landsbygden.								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 842	24	3 790	87	1 768	547	—	8 058
Därav, i %, understödda under nedan- stående antal månader								
1 mån.	9.8	4.2	9.6	6.9	10.1	10.8	—	9.8
2—3 „	7.6	12.5	8.4	9.2	8.2	6.4	—	8.1
4—5 „	4.7	4.2	4.2	2.3	4.7	5.9	—	4.5
6—7 „	4.9	4.2	4.7	6.9	4.1	4.2	—	4.6
8—9 „	3.2	4.1	3.0	2.3	2.4	2.5	—	2.9
10—11 „	3.1	—	2.3	5.7	1.9	2.4	—	2.4
12 „	66.7	70.8	67.8	66.7	68.6	67.8	—	67.7
Medeltal understöds månader	9.4	9.5	9.4	9.7	9.4	9.4	—	9.4
Städerna.								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 561	4	4 347	79	1 197	224	—	7 412
Därav, i %, understödda under nedan- stående antal månader								
1 mån.	7.0	—	6.0	6.3	7.4	3.1	—	6.4
2—3 „	7.6	—	4.5	6.3	5.7	7.1	—	5.5
4—5 „	5.4	25.0	3.8	3.8	5.3	7.1	—	4.4
6—7 „	5.4	—	4.8	10.1	4.8	7.2	—	4.8
8—9 „	5.5	—	4.1	3.8	4.4	7.6	—	4.5
10—11 „	6.8	—	5.1	5.1	7.0	5.4	—	5.8
12 „	62.2	75.0	72.2	64.6	65.4	62.5	—	68.6
Medeltal understöds månader	9.5	10.0	10.2	9.7	9.7	9.7	—	9.9
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden.								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	703	52	1 352	1 120	458	2 100	43	5 828
Därav, i %, understödda under nedan- stående antal månader								
1 mån.	27.9	9.6	16.3	11.4	26.4	24.5	20.9	20.5
2—3 „	18.9	17.3	12.6	12.8	18.3	21.2	23.3	17.0
4—5 „	8.0	3.8	6.0	7.6	7.9	10.6	2.3	8.3
6—7 „	6.7	7.7	4.6	5.4	7.4	7.2	2.3	6.2
8—9 „	4.8	5.8	2.7	4.0	2.0	4.5	7.0	3.9
10—11 „	4.0	3.9	2.9	2.5	3.9	3.1	—	3.1
12 „	29.7	51.9	54.9	56.3	34.1	28.9	44.2	41.0
Medeltal understöds månader	5.9	8.2	8.2	8.5	6.2	5.8	6.9	6.9
Städerna.								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 226	51	1 918	1 291	582	2 002	21	7 091
Därav, i %, understödda under nedan- stående antal månader								
1 mån.	36.0	43.1	17.2	16.4	30.6	28.7	23.8	24.8
2—3 „	23.0	31.4	15.3	17.6	21.6	27.3	14.3	21.1
4—5 „	10.5	9.8	8.0	9.5	14.1	13.9	4.8	10.9
6—7 „	6.2	3.9	6.4	8.5	7.2	8.9	19.0	7.5
8—9 „	5.1	—	5.4	7.3	4.5	5.4	9.5	5.6
10—11 „	4.1	5.9	5.9	4.6	4.5	4.2	4.8	4.8
12 „	15.1	5.9	41.8	36.1	17.5	11.6	23.8	25.3
Medeltal understöds månader	4.4	3.1	7.4	7.0	4.9	4.4	6.2	5.7

Tab. Y. Hemunderstödet värde i kronor per understödsmanad för olika familjetyper¹ och olika kategorier av understödstagare.

Representativa undersökningen.

	Tilläggs pensionärer					Övriga understödstagare					Samtliga understödstagare				
	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift lika	Samtliga	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift lika	Samtliga	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift lika	Samtliga
1. Familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott.															
Landsbygden		(43)	59	57		49	(60)	51			49	59	53		
Städerna		(62)	112	100		101	(103)	100			97	111	100		
Hela riket		53	75	71		76	81	76			74	76	74		
2. Andra familjer.															
Landsbygden	23	22	31	25	44	39	73	54	28	27	50	34			
Städerna	46	43	63	47	85	82	124	96	56	54	93	63			
Hela riket	34	34	44	36	67	62	95	75	42	42	68	49			
3. Samtliga familjer.															
Landsbygden	24	22	36	27	45	42	72	53	28	29	51	36			
Städerna	46	44	70	49	85	86	123	97	57	58	94	66			
Hela riket	34	34	49	38	67	65	95	75	42	45	69	51			

För skilda familjetyper ligga däremot understöden på en rätt olika nivå. Äkta makar ha i medeltal erhållit de största understödsbeloppen på grund av den merendels större försörjningsbördan.²

Mellan landsbygd och städer råda stora skillnader i understödstilldelningen. Det genomsnittliga beloppet per månad var för samtliga familjer 36 resp. 66 kr. Inom skilda familjetyper och kategorier av understödstagare var understödet också genomgående ungefär dubbelt så stort i städerna som inom landskommunerna. Tab. 3 visar, att även de lokala variationerna voro synnerligen stora.

Hemunderstödet storlek är givetvis starkt skiftande från fall till fall, vilket ju ligger i fattigvårdens natur av fri behovsprövning.

De i tab. Y anförda genomsnittliga understödsbeloppen utgöra icke heller något exakt mått på vad de hemunderstödda ha att leva av per månad. I många fall utgör hemunderstödet endast ett tillskott till familjernas övriga inkomster. Detta gäller i främsta rummet dem som uppbära tilläggs pension, särskilt barnbidrag eller bidragsförskott, men också åtskilliga bland de övriga understödstagarna åtnjuta penning- eller naturainkomster av olika slag. Ej så få äga egen stuga eller annan fastighet och torde sålunda ha ganska små utgifter för bostad; så är även förhållandet med dem, som bo

¹ Ensamma barn ha icke redovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna draga några slutsatser om denna familjetyp.

² Med växande barnantal öka understödens medelbelopp ehuru med rätt varierande procenttal. Se härom Fattigvården år 1945, sid. 75.

Tab. Z. Antal understödsfall med »annan hjälp» inom olika familjetyper samt understödets genomsnittliga värde.
Representativa undersökningen.

»Annan hjälp»	Antal under- stöds- fall (1/5)	Därav, i %, tillhörande familjetypen								Hjälpens värde per under- stöds- fall o. år kr ¹
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en- sam- ma barn		
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn			
Enbart »annan hjälp».										
1. Understödsdagare med till- läggspension.										
Landsbygden	823	27.0	0.1	44.3	1.0	21.6	6.0	—	111	
Städerna	174	23.6	—	62.1	—	12.6	1.7	—	106	
Hela riket	997	26.4	0.1	47.4	0.8	20.1	5.2	—	110	
2. Övriga understödsdagare.										
Landsbygden	1 064	25.2	0.6	20.4	8.4	9.7	35.0	0.7	166	
Städerna	404	28.2	1.2	24.0	7.9	10.7	27.5	0.5	76	
Hela riket	1 468	26.0	0.7	21.4	8.2	10.0	33.0	0.7	141	
3. Samtliga understödsdagare.										
Landsbygden	1 887	26.0	0.4	30.8	5.1	14.9	22.4	0.4	142	
Städerna	578	26.8	0.9	35.5	5.5	11.2	19.7	0.4	85	
Hela riket	2 465	26.2	0.5	31.9	5.2	14.0	21.8	0.4	128	
»Annan hjälp» i kombination med hemunderstöd el. anstalts- vård.										
1. Understödsdagare med till- läggspension.										
Landsbygden	1 811	35.3	0.5	39.6	1.3	16.1	7.2	—	100	
Städerna	1 182	35.9	—	47.1	1.1	11.7	4.2	—	67	
Hela riket	2 993	35.6	0.3	42.5	1.2	14.4	6.0	—	87	
2. Övriga understödsdagare.										
Landsbygden	1 349	23.6	0.8	18.9	11.3	8.3	36.2	0.9	161	
Städerna	1 061	32.2	0.6	21.3	10.5	9.8	25.1	0.5	61	
Hela riket	2 410	27.4	0.7	20.0	10.9	9.0	31.3	0.7	117	
3. Samtliga understödsdagare.										
Landsbygden	3 160	30.3	0.6	30.7	5.6	12.8	19.6	0.4	126	
Städerna	2 243	34.2	0.3	34.9	5.5	10.8	14.1	0.2	64	
Hela riket	5 403	31.9	0.5	32.5	5.6	11.9	17.3	0.3	100	

hos anhöriga eller i bostäder upplåtna av arbetsgivare. Framhållas må, att i de redovisade understödsbeloppen ingår det uppskattade värdet av naturaförmåner. Ofta nog torde dessa förmåner ha värderats ganska lågt, särskilt på landsbygden. Bl. a. av denna orsak äro de redovisade understödsbeloppen på landsbygden och i städerna icke fullt jämförbara.

X. Annan hjälp.

Antal understödsfall m. m. Antalet understödsfall, vilka under år 1946 åtnjöt »annan hjälp» (utackordering, utrustning för intagning på anstalt, resor osv.), utgjorde inalles 39 600, varav inemot 25 600 i landskommuner-

¹ Utom Stockholms stad.

na och nära 14 100 i städerna. De redovisas länsvis i tab. 3. I förhållande till föregående år har antalet understödsfall icke undergått någon större förändring.

Hur ifrågavarande understödsfall fördela sig på olika familjetyper enligt den representativa undersökningen framgår av tab. Z.

Några mera betydande olikheter gentemot fördelningen av samtliga understödsfall efter familjetyp (jfr tab. B) förekomma ej. Ensamma kvinnor äro dock något underrepresenterade och gifta par i motsvarande grad överrepresenterade bland familjer, som erhållit »annan hjälp».

Understödet värde. Hela värdet av det understöd, som redovisats under rubriken »annan hjälp», uppgick på landsbygden till 3·2 milj. kr och i städerna till 1·2 milj. kr, tillhopa 4·4 milj. kr. Motsvarande belopp i de särskilda länen redovisas i tab. 3. De genomsnittliga beloppen per understödsfall framgå av tab. Z.

Genomsnittsbeloppen äro högre på landsbygden än i städerna, sannolikt emedan på landsbygden hjälpen bestått i utackordering i enskilt hem betydligt oftare än vad fallet varit i städerna. Genomsnittsvärdet av hjälpen uppgår till 128 kr, när den ej varit kombinerad med andra hjälpformer, men sjunker till 100 kr, då den erhållits i kombination med hemunderstöd eller anstaltsvård.

XI. Understödet rättsliga form och totala värde.

Redovisningen till fattigvårdsstatistiken omfattar, enligt de principer som tillämpas från och med år 1939, samtliga familjer och ensamma personer, som för uppehälle och vård åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form år 1946 redovisas länsvis i tab. 4 i tabellbilagan. Uppgifterna i denna tabell äro grundade på hela det föreliggande materialet. Ett sammandrag härav meddelas nedan i absoluta och relativa tal:

	Absoluta tal				Procenttal			
	Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket		Lands- bygden	Stä- derna	Hela riket	
			1946	1945			1946	1945
Antal understödsfall, i vilka utgått:								
endast egentligt fattigvårdsunderstöd	113 895	80 755	194 650	207 700	93·1	79·4	86·9	88·8
endast kommunalt pensionstillskott o. dyl.	5 381	16 954	22 335	19 132	4·4	16·6	10·0	8·2
endast understöd ur fond el. donation	970	1 630	2 600	2 479	0·8	1·6	1·2	1·1
fattigvård o. kommunalt pensions- tillskott o. dyl.	1 538	1 498	3 036	2 797	1·3	1·5	1·3	1·2
fattigvård o. understöd ur fond etc.	509	909	1 418	1 646	0·4	0·9	0·6	0·7
Summa understödsfall	122 293	101 746	224 039	233 754	100·0	100·0	100·0	100·0

Tab. Å. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

Understödet rättsliga form	Antal familjer av nedanstående typ								Samtliga familjer	
	Eusamma män		Eusamma kvinnor		Giftna par el. samboende		Eusamma barn		1946	1945
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn				
1. Understödsstagare m. tilläggspension.										
<i>Landsbygden.</i>										
Samtliga understödsfall (1/5)	4 934	32	6 924	139	2 366	689	—		15 084	15 537
Därav, i %, med:										
enbart egentlig fattigvård	92.3	90.6	88.8	93.5	82.8	93.7	—		89.3	91.1
» kommunalt pensionstillskott	5.1	9.4	7.2	2.9	11.3	3.1	—		6.9	5.9
» understöd ur donation	0.8	—	1.1	—	1.3	0.3	—		1.6	1.0
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1.4	—	2.3	3.6	3.7	2.8	—		2.2	1.6
fattigvård o. understöd ur donation	0.4	—	0.6	—	0.9	0.1	—		0.6	0.4
<i>Städerna.</i>										
Samtliga understödsfall (1/5)	3 168	8	5 991	97	1 339	245	—		10 848	10 772
Därav, i %, med:										
enbart egentlig fattigvård	71.6	87.5	57.0	83.5	63.5	85.3	—		63.0	67.3
» kommunalt pensionstillskott	25.2	12.5	34.7	11.4	29.2	11.9	—		30.5	26.3
» understöd ur donation	0.5	—	3.2	1.0	1.4	—	—		2.1	1.8
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1.9	—	2.6	3.1	3.2	1.2	—		2.4	2.6
fattigvård o. understöd ur donation	0.8	—	2.5	1.0	2.7	1.6	—		2.0	2.0
<i>Hela riket.</i>										
Samtliga understödsfall (1/5)	8 102	40	12 915	236	3 705	934	—		25 932	26 309
Därav, i %, med:										
enbart egentlig fattigvård	84.2	90.0	74.0	89.4	75.8	91.5	—		78.5	81.3
» kommunalt pensionstillskott	12.9	10.0	20.0	6.4	17.8	5.4	—		16.8	14.2
» understöd ur donation	0.7	—	2.1	0.4	1.3	0.2	—		1.4	1.4
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1.6	—	2.4	3.4	3.5	2.4	—		2.3	2.0
fattigvård o. understöd ur donation	0.6	—	1.5	0.4	1.6	0.5	—		1.2	1.1
2. Övriga understödsstagare.										
<i>Landsbygden.</i>										
Samtliga understödsfall (1/5)	1 823	74	2 220	1 277	856	3 051	69		9 370	9 900
Därav, i %, med:										
enbart egentlig fattigvård	99.5	98.6	98.5	99.0	99.2	98.8	98.6		98.9	98.8
» kommunalt pensionstillskott	0.3	—	0.2	0.4	—	—	—		0.2	0.2
» understöd ur donation	0.1	1.4	1.0	0.1	0.5	0.7	1.4		0.6	0.6
fattigvård o. komm. pensionstillskott	—	—	—	0.1	—	—	—		0.0	0.1
fattigvård o. understöd ur donation	0.1	—	0.3	0.4	0.3	0.5	—		0.3	0.3
<i>Städerna.</i>										
Samtliga understödsfall (1/5)	2 184	67	2 609	1 394	820	2 362	40		9 476	10 515
Därav, i %, med:										
enbart egentlig fattigvård	98.9	97.0	96.3	97.6	98.5	98.8	80.0		97.8	98.3
» kommunalt pensionstillskott	0.1	—	0.4	0.4	0.1	0.1	17.5		0.3	0.2
» understöd ur donation	0.4	—	2.0	0.6	1.3	0.6	—		1.0	0.7
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.3	—	0.1	0.4	—	0.2	—		0.2	0.1
fattigvård o. understöd ur donation	0.3	3.0	1.2	1.0	0.1	0.3	2.5		0.7	0.7
<i>Hela riket.</i>										
Samtliga understödsfall (1/5)	4 007	141	4 829	2 671	1 676	5 413	109		18 846	20 415
Därav, i %, med:										
enbart egentlig fattigvård	99.1	97.9	97.3	98.3	98.9	98.7	91.8		98.4	98.6
» kommunalt pensionstillskott	0.2	—	0.3	0.4	0.1	0.1	6.4		0.2	0.2
» understöd ur donation	0.3	0.7	1.5	0.4	0.8	0.7	0.9		0.8	0.6
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.2	—	0.1	0.2	—	0.1	—		0.1	0.1
fattigvård o. understöd ur donation	0.2	1.4	0.8	0.7	0.2	0.4	0.9		0.5	0.5

Egentligt fattigvårdsunderstöd hade under år 1946 utgått i sammanlagt 199 000 fall, varav 116 000 på landsbygden och 83 000 i städerna. Dessa tal motsvara 89 % respektive 95 och 82 % av antalet understödsfall överhuvud. Fattigvårdsunderstöd enbart hade på landsbygden utgått till 93 % och i städerna till 79 % av de understödda familjerna. I städerna voro alltså de familjer, som uppburit kommunala pensionstillskott o. dyl. eller understöd ur fonder och donationer, relativt flera än på landsbygden.

Understöd enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgöres av kommunala pensionstillskott i egentlig mening, vidare kommunala tillskott till invalidunderstöd, till blindhetsersättning, till särskilt barnbidrag eller bidragsförskott samt kommunala sjukvårdsbidrag. Sådana understöd hade under år 1946 utgått enbart eller tillsammans med egentlig fattigvård till 25 400 familjer, vilket motsvarade 11 % av samtliga understödsfall. På landsbygden kommo 6 900 fall och på städerna 18 500, motsvarande ca 6 resp. 18 % av hela antalet familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Ifrågavarande lag tillämpas sålunda i mycket begränsad omfattning; i det stora flertalet av rikets kommuner kommer den överhuvud taget icke till användning. Av de absoluta talen för olika län i tab. 4 framgår, att pensions-tillskotten endast i de fyra första städerna, Uppsala och Gävle samt inom vissa områden på landsbygden i Värmlands och Västernorrlands län spela någon nämnvärd roll vid sidan av det egentliga fattigvårdsunderstödet. För dessa sex städer och två län redovisas sammanlagt 16 300 familjer och ensamma personer med understöd enligt lagen om kommunala pensionstillskott, vilket utgör nära $\frac{2}{3}$ av samtliga understödsfall med pensionstillskott i hela riket. På enbart Stockholm och Göteborg kommo drygt 11 000 familjer och personer med kommunalt pensionstillskott eller dylikt.

Under år 1946 liksom föregående år kan man iakttaga en ökad tillämpning av pensionstillskottslagen. Antalet understödsfall med understöd enligt denna lag har sedan nästföregående år ökat i landskommunerna med 800 eller 13 % och i städerna med 2 600 eller 17 %.

De understöd, som fattigvårdsstyrelserna utdelat ur fonder och donationer, torde vara ofullständigt redovisade och siffrorna äro därför i allmänhet för låga. Så t. ex. föreligga för Stockholms del inga uppgifter angående dylika understöd.

Enligt de föreliggande uppgifterna hade under år 1946 ungefär 4 000 familjer uppburit understöd ur fonder och donationer, som fattigvårdsstyrelserna förvaltad. I städerna fingo ungefär 2 500 familjer dylikt understöd, på landsbygden ca 1 500. Dessa tal, vilka måste betraktas som minimisiffror, motsvara ungefär 2 resp. 1 % av hela antalet redovisade understödsfall.

På grundval av det representativa materialet meddelas i tab. Å den procentuella fördelningen av understödsfallen efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper och inom skilda kategorier av understödstagare. Flertalet av de understöd, som utgått enligt lagen om kommunala pensions-tillskott, ha haft formen av kommunala tillskott till tilläggspension. Av samtliga understödsfall med tilläggspension hade 19 % uppburit kommunala

pensionstillskott, på landsbygden 9 % och i städerna 33 %. Bland övriga understödstagare hade knappt $\frac{1}{2}$ % av understödsfallen åtnjutit understöd enligt pensionstillskottslagen. I flertalet av dessa fall ha understöden haft formen av kommunala sjukvårdsbidrag. Den största andelen understödsfall, i vilka hjälp utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott — liksom även ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning — redovisas för familjer utan barn. Talrikast förekomma dylika understöd bland ensamma kvinnor utan barn.

Understödet totala värde. I det föregående ha särskilda uppgifter meddelats angående värdet av den hjälp, som lämnats i form av vård på fattigvårdsanstalt och sjukvårdsanstalt eller i form av hemunderstöd eller »annan hjälp». Uppgifterna härom redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 2, 3 och 5 i tabellbilagan. En sammanfattning härav lämnas i nedanstående tablå:

<i>Vårdens värde i milj. kr.</i>	Vård på fattigvårds- anstalt	Vård på sjukvårds- anstalt	Hemunder- stöd	»Annan hjälp»	Tillhopa	
					1946	1945
Landsbygden	16·5	12·6	20·6	3·2	52·9	51·6
Städerna	18·0	7·2	37·5	1·2	63·9	62·6
Hela riket 1946	34·5	19·8	58·1	4·4	116·8	—
1945	33·1	21·3	55·9	3·9	—	114·2
<i>Vårdens värde i procent.</i>						
Landsbygden	31·2	23·8	39·0	6·0	100·0	—
Städerna	28·2	11·2	58·7	1·9	100·0	—
Hela riket 1946	29·5	17·0	49·7	3·8	100·0	—
1945	29·0	18·7	48·9	3·4	—	100·0

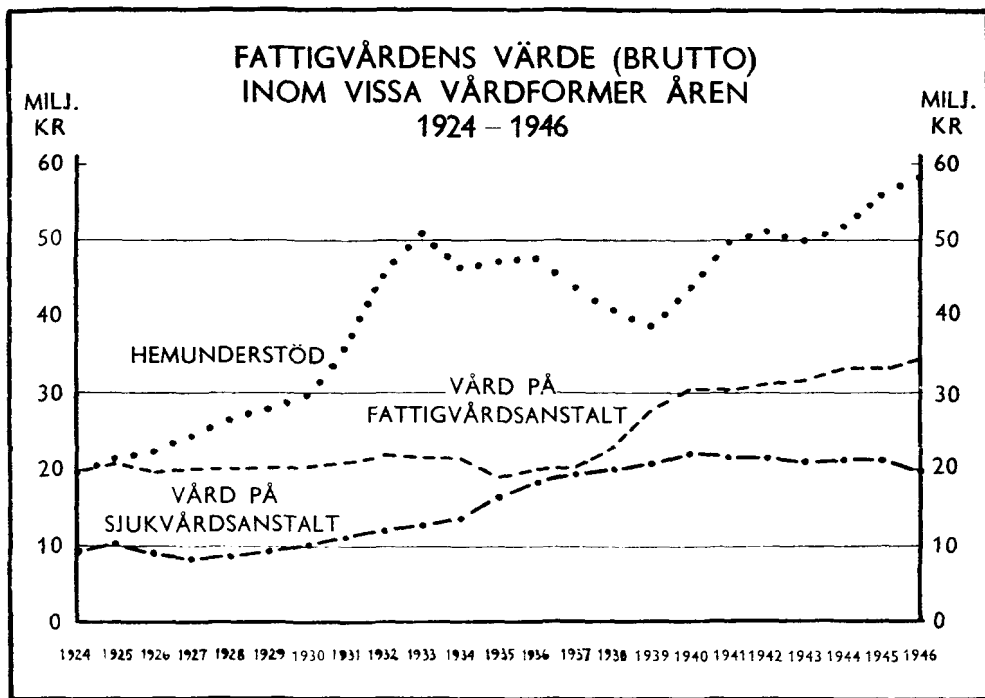
Vårdens värde skall enligt de till det statistiska formuläret fogade anvisningarna redovisas brutto, dvs utan avdrag för ersättning, som kommunerna erhållit för lämnad vård antingen från vårdtagaren själv (t. ex. i form av folkpension, som kommunen uppburit) eller från annat håll (t. ex. från landstinget eller från andra kommuner). Emellertid äro uppgifterna angående värdet av anstaltsvården, såsom redan framhållits, för låga i förhållande till de verkliga kostnaderna.

Totala värdet av de understöd, som fattigvårdsstyrelserna utgivit under år 1946 uppgick till 117 milj. kr. Sedan 1945 har en ökning av det allmännas kostnader för fattigvården ägt rum med i runt tal 2 6 milj. kr eller med drygt 2 %. Såväl landskommunernas som städernas understöds kostnader ha ökat; i båda fallen med inemot 1·3 milj. kr. En översikt av förändringarna i totala värdet av de understöd, som fattigvårdsstyrelserna utgivit under åren 1924–1946 lämnas i följande diagram.

Som synes har sedan år 1939 en ständig stegring försiggått med undantag av år 1943, då en minskning på ungefär 1 % ägde rum.

Hemunderstödens värde uppgick år 1946 i hela riket till 58·1 milj. kr eller hälften av fattigvårdens totala värde. Vården på fattigvårdsanstalt har upp-

Diagram IV.

Valeur globale des secours dispensés sous diverses formes les années 1924—1946.
 Vård på fattigvårdsanstalt = *Hospitalisation dans des asiles.* Vård på sjukvårdsanstalt =
Hospitalisation dans les établissements médicaux. Hemunderstöd = *Secours à domicile.*

givits till 34,5 milj. kr (30 %) och värden på sjukvårdsanstalt till 19,8 milj. kr (17 %). I städerna var, såsom tablån å sid. 61 visar, hemunderstödet andel av fattigvårdens totala värde väsentligt större än på landsbygden (59 % mot 39 %).

Tab. Ä, som grundar sig på den representativa undersökningen, visar, hur värdet av det understöd fattigvårdsstyrelserna lämnat, fördelade sig efter såväl understödets rättsliga form som dess beskaffenhet. På sådana understödsfall, i vilka enbart fattigvård i egentlig mening utgått, kom 86 % av understödets totala värde; på understödsfall, i vilka fattigvård utgått jämte pensionstillskott och understöd ur fonder och donationer, kom ungefär 2 %. Understöd enbart enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgjorde nära 12 % av understödets totala värde.

Av tab. Ä framgår vidare, att pensionstillskott och därmed jämförliga understöd på landsbygden utgått huvudsakligen i form av hemunderstöd, i städerna i form av hemunderstöd och vård på fattigvårdsanstalt. Understöd ur fonder och donationer ha nästan uteslutande utdelats såsom hemunderstöd.

Tab. Ä. Av fattigvårdsstyrelserna meddelat understöd fördelat efter understödets rättsliga form och dess beskaffenhet.

Representativa undersökningen.

Understödet rättsliga form	Understödet uppgivna värde i tusental kr (¹ s)					Samtliga understödsformer	
	Vård på fattigvårdsanstalt	Vård på sjukvårdsanstalt	Hemunderstöd	» Annan hjälp»			
						1946	1945
<i>Landsbygden.</i>							
Enbart egentlig fattigvård	3 102·4	2 483·1	3 860·2	646·1		10 091·8	9 935·7
» kommunalt pensionstillskott	12·0	2·9	194·1	11·3		220·3	165·1
» understöd ur donation	—	—	3·1	2·4		5·5	7·5
fattigvård o. komm. pensionstillskott	13·7	5·0	105·6	4·4		128·7	96·0
fattigvård o. understöd ur donation	3·9	2·0	18·0	1·4		25·3	26·8
Tillhoppa	3 132·0	2 493·0	4 181·0	665·6		10 471·6	10 231·1
<i>Städerna.</i>							
Enbart egentlig fattigvård	2 833·7	1 317·2	5 527·9	210·2		9 889·0	10 196·0
» kommunalt pensionstillskott	702·2	39·8	1 733·5	16·2		2 491·7	2 030·1
» understöd ur donation	9·7	0·3	35·7	3·0		48·7	23·0
fattigvård o. komm. pensionstillskott	26·2	10·2	128·8	6·5		171·7	160·5
fattigvård o. understöd ur donation	11·6	2·6	111·8	3·2		129·2	118·5
Tillhoppa	3 583·4	1 370·1	7 537·7	239·1		12 730·3	12 528·1
<i>Hela riket.</i>							
Enbart egentlig fattigvård	5 936·1	3 800·3	9 388·1	856·3		19 980·8	20 131·7
» kommunalt pensionstillskott	714·2	42·7	1 927·6	27·5		2 712·0	2 195·2
» understöd ur donation	9·7	0·3	38·8	5·4		54·2	30·5
fattigvård o. komm. pensionstillskott	39·9	15·2	234·4	10·9		300·4	256·5
fattigvård o. understöd ur donation	15·5	4·6	129·8	4·6		154·5	145·3
Tillhoppa	6 715·4	3 863·1	11 718·7	904·7		23 201·9	22 759·2

Det genomsnittliga understödsbeloppet per fall utgjorde för hela riket 521 kr. Motsvarande tal för landsbygd och städer voro 433 resp. 628 kr. Jämfört med år 1945 innebär detta beträffande riket i dess helhet en ökning med 6·7 %. Medelbeloppet steg såväl i landskommunerna som i städerna i ungefär samma grad. Senast i 1945 års fattigvårdsberättelse, till vilken må hänvisas, har understödsfallens fördelning på olika utbetalade belopp undersökts. Härvid bestyrktes ytterligare, att fattigvårdens understödsklientel till avsevärd del består av personer, som endast tillfälligt behöva hjälp av det allmänna.

XII. Fattigvårdsanstalternas antal, storlek och beläggning.

Socialstyrelsen erhöll den 7 mars 1947 Kungl. Maj:ts uppdrag att i samråd med medicinalstyrelsen utreda och inkomma med förslag till bestämmelser angående vårdtaxorna på fattigvårds- och sjukvårdsanstalter i riket. Till fullföljande av detta uppdrag inhämtade socialstyrelsen från fattigvårdssamhällen och kommunalförbund vissa statistiska uppgifter rörande deras fattigvårdsanstalter, bl. a. angående inkomster och utgifter för an-

stalternas verksamhet under år 1946 samt beträffande anstalternas storlek och beläggning. En sammanställning av undersökningens resultat i vad den avser ålderdomshemmens driftskostnader lämnades i underdånig skrivelse den 3 december 1947 med förslag till bestämmelser rörande ersättningsbelopp enligt fattigvårds- och barnavårdslagarna för anstaltsvård. Efter ytterligare bearbetning av uppgifterna lämnas i det följande en sammanfattande redogörelse för den sålunda verkställda inventeringen av ålderdomshemmen.

Den företagna inventeringen är den första efter socialvårdskommitténs undersökning beträffande ålderdomshemmen år 1938 (SOU 1940: 22). Sedan omläggningen år 1939 innehåller den årliga fattigvårdsstatistiken inga uppgifter om ålderdomshemmen. Däremot redovisas de vårdtagare, som på fattigvårdsstyrelsernas bekostnad varit intagna på fattigvårdsanstalter (jfr kap. VII). Vårdtagare, som inackorderat sig på dessa anstalter och själva betalat för vården, ingå emellertid icke i denna statistik.

Den särskilda undersökningen omfattar såväl de egentliga ålderdomshemmen som vid dessa förekommande särskilda avdelningar för sinnessjuka och kroniskt sjuka. Till undersökningen har summariska uppgifter inhämtats om platsantal på de olika avdelningarna, antal vårdtagare på dessa vid ingången och utgången av år 1946, antal vård dagar samt om utgifter och inkomster av olika slag för verksamheten.

Antal ålderdomshem och vårdplatser. I undersökningen ingår 1 386 ålderdomshem eller rikets samtliga ålderdomshem med undantag av 5, varifrån inga uppgifter erhållits. Av de undersökta ålderdomshemmen voro 1 247 belägna på landsbygden och 139 i städerna.

Det framgår av undersökningen, att 1 046 av rikets 2 387 landskommuner och 115 av rikets 125 städer hade eget ålderdomshem år 1946. 781 landskommuner och 6 städer hade löst sin ålderdomshemsfråga genom att sammansluta sig, i regel till kommunalförbund, om gemensam fattigvårdsanstalt. Resten, 560 landskommuner och 4 städer (Bollnäs, Kumla, Ludvika och Östhammar), ägde varken eget eller del i gemensamt ålderdomshem, men hade i regel träffat avtal med närliggande fattigvårdssamhälle om rätt att disponera ett visst antal platser på dess ålderdomshem.

En jämförelse mellan 1938 och 1946 visar följande fördelning av rikets kommuner på de tre grupper, vari de kan indelas med avseende på huru de löst sin ålderdomshemsfråga.

		D ä r a v		
	Antal kommuner	med eget ålder- domshem	med gemen- samma ålder- domshem	utan ålder- domshem
1938	2 524	1 214	770	540
1946	2 512	1 161	787	564

Bortser man från Stockholm, Göteborg och Malmö, enär de icke ingick i socialvårdskommitténs undersökning, har antalet ålderdomshem från 1938

Tab. Ö. Antal ålderdomshem och antal vårdplatser, länsvis.

L ä n	Antal ålder- doms- hem	Därav med godkänd avd. för			Hela antalet platser	Därav antal platser på		
		sinnes- sjuka	kro- niskt sjuka	både sin- nessjuka och kro- niskt sjuka		egent- liga ålder- doms- hem	avd. för sinnes- sjuka	avd. för kro- niskt sjuka
Landsbygden.								
Stockholms län	63	1	3	—	1 364	1 314	19	31
Uppsala »	34	—	2	—	646	630	—	16
Södermanlands »	63	—	1	—	1 207	1 195	—	12
Östergötlands »	93	—	2	—	1 623	1 601	—	22
Jönköpings »	77	—	2	—	970	946	—	24
Kronobergs »	50	—	5	1	877	824	12	41
Kalmar »	65	—	5	—	1 380	1 342	—	38
Gotlands »	4	—	—	—	64	64	—	—
Blekinge »	23	—	4	—	622	581	—	41
Kristianstads »	62	—	—	—	971	971	—	—
Malmöhus »	89	—	—	—	1 445	1 445	—	—
Hallands »	45	—	1	—	711	704	—	7
Göteborgs och Bohus »	53	—	10	—	995	908	—	87
Älvsborgs »	93	—	3	—	1 528	1 504	—	24
Skaraborgs »	73	—	6	1	1 252	1 176	13	63
Värmlands »	69	2	3	3	1 703	1 542	91	70
Örebro »	49	—	5	2	1 125	994	54	78
Västmanlands »	45	—	—	—	872	872	—	—
Kopparbergs »	33	—	6	—	1 041	968	—	73
Gävleborgs »	34	—	9	—	1 130	1 049	—	81
Västernorrlands »	49	—	5	—	1 465	1 360	—	105
Jämtlands »	33	—	1	—	629	624	—	5
Västerbottens »	27	—	3	—	712	682	—	30
Norrbottnens »	21	—	3	1	642	575	23	44
Tillhopa	1 247	3	79	8	24 974	23 871	211	892
Städerna.								
Stockholms stad	10	—	1	—	3 435	3 113	—	322
Stockholms län	10	—	5	—	482	411	—	71
Uppsala »	2	—	—	1	295	236	29	30
Södermanlands »	7	1	2	1	486	365	70	51
Östergötlands »	7	—	1	2	956	717	173	66
Jönköpings »	8	1	2	—	331	276	30	25
Kronobergs »	2	—	—	1	152	85	30	37
Kalmar »	5	—	3	—	305	198	—	107
Gotlands »	1	—	1	—	62	34	—	28
Blekinge »	4	—	1	1	274	205	32	37
Kristianstads »	4	—	1	—	192	187	—	5
Malmöhus »	12	2	—	4	1 846	1 190	386	270
Hallands »	5	—	1	2	452	237	106	109
Göteborgs och Bohus »	10	—	4	1	1 284	1 189	31	64
Älvsborgs »	7	1	2	1	525	362	62	101
Skaraborgs »	7	—	3	2	403	284	51	68
Värmlands »	5	1	2	1	413	304	43	66
Örebro »	7	1	1	1	455	293	121	41
Västmanlands »	5	—	1	—	400	392	—	8
Kopparbergs »	5	—	—	—	196	196	—	—
Gävleborgs »	4	—	3	1	459	283	46	130
Västernorrlands »	4	—	—	2	434	210	147	77
Jämtlands »	1	—	—	1	93	59	23	11
Västerbottens »	3	—	—	—	136	136	—	—
Norrbottnens »	4	—	1	—	145	131	—	14
Tillhopa	139	7	35	22	14 211	11 093	1 380	1 738

Tab. Aa. Ålderdomshemmen fördelade efter antalet platser på de egentliga ålderdomshemmen.

Storleksgrupp	Antal ålder- doms- hem	Därav med godkänd avd. för			Hela antalet platser	Därav summa platser på		
		sinnes- sjuka	kro- niskt sjuka	både kroniskt sjuka o. sinnes- sjuka		egent- liga ålder- doms- hem	avd. för sinnes- sjuka	avd. för kro- niskt sjuka
<i>Landsbygden.</i>								
under 11 platser	184	—	—	—	1 612	1 612	—	—
11—15 » 	360	—	3	—	4 776	4 760	—	16
16—20 » 	318	—	10	—	5 739	5 690	—	49
21—30 » 	237	—	21	—	5 866	5 697	—	169
31—40 » 	78	1	7	—	2 759	2 624	19	116
41—50 » 	31	1	18	2	1 447	1 284	42	121
51—75 » 	28	1	17	1	1 724	1 444	32	248
76—100 » 	7	—	1	5	613	393	118	102
101—150 » 	4	—	2	—	438	367	—	71
151—200 » 	—	—	—	—	—	—	—	—
över 200 » 	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillhopa	1 247	3	79	8	24 974	23 871	211	892
<i>Städerna.</i>								
under 11 platser	6	—	—	—	54	54	—	—
11—15 » 	6	—	—	—	79	79	—	—
16—20 » 	12	—	—	—	223	223	—	—
21—30 » 	21	—	6	—	536	490	—	46
31—40 » 	15	—	5	—	549	480	—	69
41—50 » 	9	1	4	—	407	354	14	39
51—75 » 	22	—	15	—	1 388	1 137	—	251
76—100 » 	12	3	1	3	1 041	860	126	55
101—150 » 	10	—	3	6	1 224	791	169	264
151—200 » 	8	2	—	4	1 393	844	368	181
över 200 » 	18	1	1	9	7 317	5 781	703	833
Tillhopa	139	7	35	22	14 211	11 093	1 380	1 738

till 1946 minskat med 42 (från 1 410 till 1 368) och antalet vårdplatser nedgått med 2 039 (från 35 915 till 33 876).

Antalet ålderdomshem och antalet vårdplatser länsvis år 1946 i hela riket framgår av tab. Ö. Uppgifterna om antalet platser på ålderdomshemmen avser det platsantal, för vilka de godkänts av resp. länsstyrelse enligt 34 § fattigvårdslagen.

Totala antalet vårdplatser vid ålderdomshemmen uppgick på landsbygden till 24 974 och i städerna till 14 211. Av dessa voro i landskommunerna 23 871 eller 95,6 % och i städerna 11 093 eller 78,1 % platser på de egentliga ålderdomshemmen. Övriga platser tillhörde avdelningar, vilka voro särskilt godkända för vården av sinnessjuka eller kroniskt sjuka.

För en belysning av tillgången på ålderdomshemsplatser i olika delar av riket har länsvis beräknats antalet vårdplatser per 1 000 av folkmängden över 65 år den 31 december 1945. Resultatet åskådliggöres av diagram. Totala platsantalet per 1 000 av folkmängden över 65 år utgjorde 58,7 på

Tab. Ab. Antal ålderdomshem länsvis efter antalet vårdplatser på de egentliga ålderdomshemmen.

L ä n	Antal hem med nedanstående antal vårdplatser											Summa hem	Summa platser
	under 11	11- 15	16- 20	21- 30	31- 40	41- 50	51- 75	76- 100	101- 150	151- 200	över 200		
Landsbygden.													
Stockholms län	4	17	26	8	4	1	3	—	—	—	—	63	1314
Uppsala »	5	7	13	6	2	1	—	—	—	—	—	34	630
Södermanlands »	11	16	18	14	1	1	2	—	—	—	—	63	1195
Östergötlands »	15	32	23	20	2	—	1	—	—	—	—	93	1601
Jönköpings »	34	23	20	—	—	—	—	—	—	—	—	77	946
Kronobergs »	7	19	12	12	—	—	—	—	—	—	—	50	824
Kalmar »	3	17	15	22	8	—	—	—	—	—	—	65	1342
Gotlands »	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	64
Blekinge »	—	—	12	6	2	2	1	—	—	—	—	23	581
Kristianstads »	9	27	17	7	2	—	—	—	—	—	—	62	971
Malmöhus »	15	30	26	16	2	—	—	—	—	—	—	89	1445
Hallands »	10	17	11	6	1	—	—	—	—	—	—	45	704
Göteb. o. Bohus »	7	25	11	5	5	—	—	—	—	—	—	53	908
Älvsborgs »	25	27	22	14	4	1	—	—	—	—	—	93	1504
Skaraborgs »	16	31	12	9	4	1	—	—	—	—	—	73	1176
Värmlands »	8	15	14	17	10	5	—	—	—	—	—	69	1542
Örebro »	7	15	10	8	6	1	2	—	—	—	—	49	994
Västmanlands »	4	15	13	6	5	1	1	—	—	—	—	45	872
Kopparbergs »	1	4	6	9	6	4	3	—	—	—	—	33	968
Gävleborgs »	1	4	8	8	5	5	2	1	—	—	—	34	1049
Västernorrlands »	5	11	9	14	3	2	2	1	2	—	—	49	1360
Jämtlands »	2	11	10	8	2	—	—	—	—	—	—	33	624
Västerbottens »	1	2	10	8	3	2	1	—	—	—	—	27	682
Norrbottens »	—	1	6	8	3	2	1	—	—	—	—	21	575
Tillhopa	190	368	326	231	80	29	19	2	2	—	—	1247	23871
Städerna.													
Stockholms stad ..	1	—	—	—	2	—	1	1	—	—	5	10	3113
Stockholms län	1	2	1	1	3	—	—	—	2	—	—	10	411
Uppsala »	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	236
Södermanlands »	1	—	1	1	2	—	1	—	—	1	—	7	365
Östergötlands »	—	—	—	4	—	—	1	—	1	—	1	7	717
Jönköpings »	1	1	2	3	—	—	—	—	1	—	—	8	276
Kronobergs »	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	85
Kalmar »	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	5	198
Gotlands »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	34
Blekinge »	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	4	205
Kristianstads »	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	4	187
Malmöhus »	1	—	1	1	1	1	2	1	1	1	2	12	1190
Hallands »	—	1	1	—	2	—	—	—	1	—	—	5	237
Göteb. o. Bohus »	—	—	2	2	—	—	2	2	—	1	1	10	1189
Älvsborgs »	—	—	1	1	2	—	2	—	1	—	—	7	362
Skaraborgs »	—	—	1	—	2	3	1	—	—	—	—	7	284
Värmlands »	1	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	5	304
Örebro »	—	1	3	1	—	—	—	1	1	—	—	7	293
Västmanlands »	—	—	—	—	1	2	1	—	—	1	—	5	392
Kopparbergs »	1	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	5	196
Gävleborgs »	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	4	283
Västernorrlands »	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	4	210
Jämtlands »	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	59
Västerbottens »	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	3	136
Norrbottens »	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	4	131
Tillhopa	7	6	19	22	19	10	22	8	12	4	10	139	11093

landsbygden (mot 66·6 år 1938) och 64·1 (86·7) i städerna. Bortser man från de godkända avdelningarna för sinnessjuka och kroniskt sjuka, blir motsvarande tal 56·1 (63·3) resp. 45·4 (62·0). Vid jämförelse med år 1938 konstateras en kraftig minskning av antalet platser i förhållande till antalet åldringar. Härtill har bidragit den ovan nämnda minskningen av antalet ålderdomshem och vårdplatser, men i ännu högre grad det ökade antalet åldringar. Platstillgången är, såsom framgår av diagrammet, minst på Gotland, i Kristianstads, Kopparbergs samt de två nordligaste länen.

Ålderdomshemmens fördelning efter antalet platser på de egentliga ålderdomshemmen framgår av tab. Aa, som även visar platstillgången inom olika storleksgrupper. Icke mindre än 862 eller 69·1 % (68·5 % år 1938) av landsbygdens ålderdomshem hade högst 20 platser. Dessa rymde sammanlagt 12 062 platser eller 50·5 % (48·0 %) av totala platsantalet. I städerna hade de flesta ålderdomshemmen mellan 50 och 75 platser. I tab. Ab har ålderdomshemmen länsvis fördelats efter antalet vårdplatser på de egentliga ålderdomshemmen.

Antal vårdtagare och beläggningsfrekvensen. Antalet vårdtagare på fattigvårdsanstalterna under år 1946 framgår av nedanstående tablå, som visar dels den faktiska beläggningen vid början och slutet av året, dels medelbeläggningen under året, beräknad genom division av antalet redovisade vårddagar med 365.

	Antal vårdtagare					
	1/1 1946		31/12 1946		I medeltal per dag under år 1946	
	Landsbygd	Städer	Landsbygd	Städer	Landsbygd	Städer
Egentliga ålderdomshem . .	20 307	9 714	20 183	9 675	19 775	9 690
Avd. för sinnessjuka . . .	198	1 339	199	1 333	200	1 344
Avd. för kroniskt sjuka . .	778	1 570	801	1 610	797	1 590
Tillhoppa	21 283	12 623	21 183	12 618	20 772	12 624

I antalet vårdtagare är inräknade såväl på fattigvårdsstyrelsernas bekostnad vårdade personer som självbetalande inackorderingar. En beräkning av andelen inackorderingar bland vårdtagarna har verkställts på grundval av uppgifterna om antalet vårddagar. Det i tab. 2 redovisade antalet vårddagar för de av fattigvården understödda vårdtagarna på fattigvårdsanstalterna år 1946 uppgår till 77 % av totala antalet vårddagar, på landsbygden 72 % och i städerna 84 %. Inackorderingarna bör därför kunna beräknas till i medeltal 23 % av vårdtagarna på dessa anstalter, på landsbygden 28 % och i städerna 16 %. Enligt socialvårdskommitténs undersökning år 1938 var relativa antalet inackorderingar 17 % såväl på landsbygden som i städerna. Frekvensen av inackorderingar synes därför sedan dess ha ökat starkt på landsbygden men är i det närmaste oförändrad i städerna.

Tab. Ac. Genomsnittlig beläggning inom olika storleksgrupper och olika typer av fattigvårdsanstalter.

Antal vårdplatser	Antal hem med följande beläggning i % av antalet platser														Genomsnittlig beläggning i %
	under 30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-110	110-120	120-130	130-140	140 o. där-över		
Egentliga ålderdomshem.															
under 11	12	11	11	27	26	32	32	20	17	3	3	2	1	71.6	
11-15	3	7	22	31	45	66	77	56	36	19	5	4	3	81.2	
16-20	—	7	12	18	45	62	73	76	32	11	5	3	1	82.4	
21-30	—	—	9	16	25	40	65	49	34	11	2	—	2	84.9	
31-40	—	—	2	1	8	23	31	22	3	6	1	1	1	85.3	
41-50	—	—	1	1	4	6	10	13	4	—	—	—	—	85.9	
51-75	—	—	1	3	3	7	9	12	6	—	—	—	—	82.6	
76-100	—	—	—	—	—	—	4	6	—	—	—	—	—	91.6	
101-150	—	—	—	—	1	4	4	4	1	—	—	—	—	84.5	
151-200	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	90.1	
över 200	—	—	—	—	—	2	2	6	—	—	—	—	—	87.7	
Tillhopa	15	25	58	97	157	242	310	264	134	50	16	10	8	81.5	
Avdelning för sinnessjuka.															
under 11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11-15	—	—	—	—	1	—	1	2	3	—	—	—	—	92.8	
16-20	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	1	—	104.0	
21-30	—	—	—	—	1	—	1	6	—	1	1	—	—	96.7	
31-40	—	—	—	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	85.4	
41-50	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	113.7	
51-75	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	80.7	
76-100	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	95.0	
101-200	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	102.2	
över 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tillhopa	—	—	—	1	3	—	3	19	9	2	2	1	—	96.6	
Avdelning för kroniskt sjuka.															
under 11	3	1	1	—	2	6	8	32	15	2	1	—	—	89.8	
11-15	—	—	—	2	—	5	6	14	3	1	1	—	—	90.9	
16-20	—	—	1	—	1	3	3	5	2	—	1	—	—	86.9	
21-30	—	—	—	—	—	—	2	6	—	—	—	—	—	94.7	
31-40	—	—	—	1	—	1	1	3	—	—	—	—	—	85.7	
41-50	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	88.5	
51-75	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	99.1	
76-100	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	92.1	
101-200	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	89.1	
över 200	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	93.8	
Tillhopa	3	1	2	3	3	15	25	64	22	3	3	—	—	90.0	

Av totala antalet platser vid fattigvårdsanstalterna utnyttjades i medeltal under året 81.7 %, på landsbygden 81.3 % och i städerna 84.9 %. Beläggningsgraden var vid de egentliga ålderdomshemmen lägre (81.5 %) än vid de godkända avdelningarna för sinnessjuka (96.6 %), och kroniskt sjuka (90.0 %).

Sedan år 1938 har beläggningen på ålderdomshemmen ökat. Den genomsnittliga beläggningen vid de egentliga ålderdomshemmen uppgick då till 76.5 %.

Den genomsnittliga beläggningen länsvis vid fattigvårdsanstalterna framgår av diagram VI. Av detta finner man, att den största beläggningen förekommer vid anstalterna på Gotland (106 %) och i Norrbottens län (94 %). Minst är den i Jönköpings län (64 %).

Fattigvårdsanstalternas fördelning efter den genomsnittliga belägningsfrekvensen under året framgår av nedanstående tablå.

Beläggning i %	Antal anstalter		Beläggning i %	Antal anstalter	
	Landsbygd	Städer		Landsbygd	Städer
Under 30	13	2	90—100	224	40
30—40	25	—	100—110	123	11
40—50	58	—	110—120	46	4
50—60	92	5	120—130	15	1
60—70	146	11	130—140	9	1
70—80	214	28	140 o. däröver	8	—
80—90	274	36			
				Tillhopa 1247	139

Av dessa siffror framgår, att av samtliga 1 247 ålderdomshem på landsbygden hade 96 eller 8 % högst 50 % beläggning. Mellan 50 och 100 % belägningsfrekvens redovisades av 950 eller 76 % av samtliga anstalter. Överbelagda voro 201 eller 16 % av anstalterna. Av dessa hade 8 över 140 % beläggning. För städernas del är spridningen med avseende på beläggningens storlek mindre än på landsbygden. Endast 2 anstalter hade mindre än 30 % beläggning och 17 anstalter hade varit överbelagda.

Grupperas anstalterna efter storlek och typ såsom skett i tab. Ac, finner man, att spridningen med avseende på belägningsfrekvensen är störst för de mindre anstalterna. De större anstalterna ha i allmänhet en jämnare beläggning.

Vårdkostnader. Vårdkostnaden per dag har framräknats för varje enskilt hem. På grund av ofullständigheter och felaktigheter i redovisningen ha blott 996 kommunuppgifter kunnat bearbetas i vad mån det gäller en uppdelning i egentliga ålderdomshem samt avdelningar för sinnessjuka och kroniskt sjuka. Den genomsnittliga vårdkostnaden per dag i kronor och öre för de olika anstaltstyperna framgår av nedanstående tablå, där en indelning av anstalterna skett i fem ortsgrupper enligt den fr. o. m. den 1 juli 1947 gällande provisoriska dyrortsgrupperingen.

Dyrortsgrupp	Ålderdomshem	Sinnessjuk- avdelningar	Avdelningar för kroniskt sjuka
1	3·49 kr	(2·91) ¹ kr	4·85 kr
2	3·74 »	5·49 »	5·41 »
3	4·69 »	6·82 »	6·37 »
4	4·78 »	7·18 »	7·88 »
5	4·70 »	6·97 »	8·23 »

Vid bedömandet av resultatet rörande vårdkostnaderna bör beaktas, att undersökningen icke kan göra anspråk på att exakt återge de verkliga kostnaderna, främst därför att redovisningen av utgifterna är så olika i olika kommuner.

¹ Denna uppgift härrör sig från en enda anstalt och är därför mycket osäker.

Tab. Ad. Vårdkostnader i kronor per dag inom olika stora hem med fördelning på dyrtorsgrupper.

Antal vårdplatser	O r t s g r u p p					Totalt
	1	2	3	4	5	
under 11	4·19	4·37	4·65	4·58	—	4·35
11—15	3·67	3·84	3·99	4·04	(4·46)	3·84
16—20	3·51	3·65	4·24	4·43	4·63	3·80
21—30	3·49	3·68	4·14	4·08	4·34	3·78
31—40	3·60	4·10	4·17	4·42	5·75	4·26
41—50	(3·49) ¹	4·04	4·55	5·24	(7·50)	4·63
51—75	—	4·64	5·02	5·58	(4·76)	4·94
76—100	—	(4·27)	5·09	(4·74)	(5·27)	4·87
101—150	—	(6·22)	6·33	(4·84)	(6·74)	5·94
151—200	—	(5·33)	(4·83)	(7·49)	—	5·16
201 o. däröver	—	—	6·27	(5·72)	(8·14)	7·06
Samtliga hem	3·61	3·95	5·29	4·95	7·37	4·84

Om man inberäknar samtliga ålderdomshem inklusive eventuella avdelningar för sinnessjuka eller kroniskt sjuka, erhålles de vårdkostnader per dag, som framgår av tab. Ad. Ser man på vårdkostnaden inom hem av olika storlek, finner man, att de medelstora hemmen mellan 21 och 30 platser har den lägsta kostnaden.

¹ Parentes kring talet anger, att antalet hem understiger 7.

T A B E L L E R

Tab. 1. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyper samt antal under-

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13	
L ä n		Hela antalet under- stöds- fall	Därav tillhörande familjetyper								Antal vuxna		Antal barn												
			ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		En- samma barn	män	kvinnor	hem- ma- varan- de ¹	omhän- dertagna av barna- vårds- nämnden												
			utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn																	
<i>Landsbygden.</i>																									
Stockholms län	6 924	1 921	26	2 497	377	1 098	993	12	4 038	4 965	3 178	121													
Uppsala	2 918	836	9	1 226	154	406	277	10	1 528	2 063	1 015	27													
Södermanlands	4 161	1 191	4	1 691	201	674	390	10	2 259	2 956	1 482	52													
Östergötlands	6 181	1 724	20	2 423	270	1 048	687	9	3 479	4 428	2 412	94													
Jönköpings	2 702	863	8	1 189	123	262	249	8	1 382	1 823	907	13													
Kronobergs	3 186	1 059	17	1 295	129	319	356	11	1 751	2 099	1 165	43													
Kalmar	5 509	1 653	25	2 089	258	791	682	11	3 151	3 820	2 347	71													
Gotlands	884	285	6	304	58	112	113	6	516	587	465	39													
Blekinge	4 081	1 057	19	1 491	225	568	715	6	2 359	2 999	2 463	45													
Kristianstads	4 349	1 406	9	1 740	263	410	508	13	2 333	2 921	1 967	49													
Malmöhus	4 708	1 501	16	2 087	199	529	362	14	2 408	3 177	1 567	67													
Hallands	1 879	649	10	797	62	171	183	7	1 013	1 213	607	24													
Göteborgs- och Bohus	3 594	1 104	14	1 547	141	438	344	6	1 900	2 470	1 059	35													
Älvsborgs	4 442	1 401	25	1 872	196	457	479	12	2 362	3 004	1 587	72													
Skaraborgs	3 731	1 163	10	1 604	168	432	340	14	1 945	2 544	1 197	64													
Värmlands	7 714	2 006	29	3 172	457	1 097	949	4	4 081	5 675	3 317	97													
Örebro	5 359	1 492	15	2 369	186	773	521	3	2 801	3 849	1 624	19													
Västmanlands	3 404	912	7	1 504	171	431	374	5	1 724	2 480	1 312	71													
Kopparbergs	6 697	1 984	28	2 518	444	830	885	8	3 727	4 677	2 939	130													
Gävleborgs	8 498	2 255	44	2 759	577	1 243	1 603	17	5 145	6 182	5 259	162													
Västernorrlands	12 662	3 257	55	4 562	833	1 782	2 158	15	7 252	9 335	6 943	187													
Jämtlands	3 673	1 186	19	1 032	261	455	707	13	2 367	2 455	2 494	104													
Västerbottens	5 038	1 457	43	1 518	330	471	1 212	7	3 183	3 531	4 371	187													
Norrbottnens	9 999	2 515	99	2 572	700	1 081	2 968	64	6 663	7 321	11 571	208													
Så å landsbygden	122 293	34 877	557	45 858	6 783	15 878	18 055	285	69 367	86 574	63 248	1 981													
<i>Städerna.</i>																									
Stockholms stad	28 540	8 255	105	12 275	2 435	2 480	2 920	70	13 760	20 110	9 660	1 020													
Stockholms län	3 796	918	5	1 569	254	453	592	5	1 968	2 868	1 653	67													
Uppsala	1 923	449	1	844	127	234	267	1	951	1 472	729	51													
Södermanlands	2 595	591	3	1 190	148	288	372	3	1 254	1 998	1 055	54													
Östergötlands	6 559	1 547	11	3 024	354	861	760	2	3 179	4 999	2 243	182													
Jönköpings	2 372	589	9	1 086	163	257	261	7	1 116	1 767	879	46													
Kronobergs	648	173	2	245	52	55	116	5	346	468	414	30													
Kalmar	2 156	512	3	980	121	271	268	1	1 054	1 640	762	128													
Gotlands	591	151	3	180	49	68	140	—	362	437	405	44													
Blekinge	1 808	452	4	769	160	138	284	1	878	1 351	957	40													
Kristianstads	1 091	287	5	414	69	105	205	6	602	793	654	33													
Malmöhus	10 677	2 872	46	4 278	621	1 205	1 629	26	5 752	7 733	5 152	315													
Hallands	1 422	347	21	636	88	154	172	4	694	1 050	597	26													
Göteborgs- och Bohus	14 944	4 347	46	5 843	1 138	1 654	1 902	14	7 949	10 537	6 098	488													
Älvsborgs	3 416	780	18	1 309	235	437	630	7	1 865	2 611	1 807	88													
Skaraborgs	2 037	451	11	919	124	241	289	2	992	1 573	862	27													
Värmlands	2 787	590	8	1 213	230	381	361	4	1 340	2 185	1 203	101													
Örebro	2 812	735	5	1 231	142	297	400	2	1 437	2 070	1 205	61													
Västmanlands	2 612	648	7	1 130	172	309	345	1	1 309	1 956	1 055	97													
Kopparbergs	1 585	425	4	722	104	155	169	6	753	1 150	621	45													

¹ eller vårdade utom hemmet på fattigvårdens bekostnad.

stödstagare med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn, länsvis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Hela antalet under- stöds- fall	Därav tillhörande familjetypen							Antal vuxna		Antal barn	
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		En- samma barn	män	kvinnor	hem- ma- varan- de ¹	omhän- dertagna av barna- vårds- nämnden
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
Städerna (forts.).												
Gävleborgs län	2 895	806	13	1 214	169	376	313	4	1 508	2 072	982	47
Västernorrlands »	1 876	550	17	762	86	202	256	3	1 025	1 306	714	51
Jämtlands »	521	180	3	188	41	45	64	—	292	338	200	8
Västerbottens »	747	221	—	280	68	67	106	5	394	521	364	13
Norrbottnens »	1 336	313	6	481	126	124	279	7	722	1 010	879	37
S:a i städerna därav	101 746	27 189	356	42 782	7 276	10 857	13 100	186	51 502	74 015	41 150	3 099
Göteborgs	12 957	3 763	40	5 074	1 009	1 434	1 626	11	6 863	9 143	5 302	441
Malmö	5 378	1 418	26	2 158	333	621	822	—	2 887	3 934	2 466	189
Norrköping	4 475	1 033	6	2 088	235	589	523	1	2 151	3 435	1 519	129
Hälsingborg	2 215	590	7	833	156	216	392	21	1 205	1 597	1 379	24
Örebro	1 329	373	—	636	61	108	150	1	631	955	427	30
Borås	1 392	271	10	527	108	177	296	3	754	1 108	894	61
Västerås	1 072	297	2	454	84	125	110	—	534	773	401	43
Linköping	1 179	315	3	493	79	150	139	—	607	861	439	46
Eskilstuna	1 405	319	2	596	104	128	254	2	703	1 082	762	48
Uppsala	1 638	390	1	709	101	204	232	1	827	1 246	605	41
Gävle	1 556	445	2	704	84	190	130	1	767	1 108	434	17
Jönköping	923	245	2	399	57	84	131	5	462	671	418	20
Solna	1 251	329	1	464	93	154	209	1	693	920	582	25
Karlstad	1 310	250	1	597	117	187	158	—	596	1 059	577	40
Karlskrona	1 045	273	1	433	90	65	182	1	521	770	578	16
Halmstad	753	206	4	327	39	78	99	—	387	543	322	23
Lunä	1 109	264	8	496	40	124	175	2	571	835	534	47
Karlskoga	886	223	4	300	57	115	187	—	529	659	584	28
Hela riket.												
Stockholms stad . .	28 540	8 255	105	12 275	2 435	2 480	2 920	70	13 760	20 110	9 660	1 020
Stockholms län . .	10 720	2 339	31	4 066	631	1 551	1 585	17	6 006	7 833	4 831	188
Uppsala »	4 841	1 285	10	2 070	281	640	544	11	2 479	3 535	1 744	78
Södermanlands » .	6 756	1 782	7	2 881	349	962	762	13	3 513	4 954	2 537	106
Östergötlands » .	12 740	3 271	31	5 447	624	1 909	1 447	11	6 658	9 427	4 655	276
Jönköpings » . .	5 074	1 452	17	2 275	286	519	510	15	2 498	3 590	1 786	59
Kronobergs » . .	3 834	1 232	19	1 540	181	374	472	16	2 097	2 567	1 579	73
Kalmar »	7 665	2 165	28	3 069	379	1 062	950	12	4 205	5 460	3 109	199
Gotlands » . . .	1 475	436	9	484	107	180	253	6	878	1 024	870	83
Blekinge » . . .	5 889	1 509	23	2 260	385	706	999	7	3 237	4 350	3 420	85
Kristianstads » .	5 440	1 693	14	2 154	332	515	713	19	2 935	3 714	2 621	82
Malmöhus » . . .	15 385	4 373	62	6 365	820	1 734	1 991	40	8 160	10 910	6 719	382
Hallands » . . .	3 301	996	31	1 433	150	325	355	11	1 707	2 263	1 204	50
Göteborgs o. Bohus »	18 538	5 451	60	7 390	1 279	2 092	2 246	20	9 849	13 007	7 157	523
Älvsborgs » . . .	7 858	2 181	43	3 181	431	894	1 109	19	4 227	5 615	3 394	160
Skaraborgs » . .	5 768	1 614	21	2 523	292	673	629	16	2 937	4 117	2 059	91
Värmlands » . .	10 501	2 596	37	4 385	687	1 478	1 310	8	5 421	7 860	4 520	198
Örebro »	8 171	2 227	20	3 600	328	1 070	921	5	4 238	5 919	2 829	80
Västmanlands » .	6 016	1 560	14	2 634	343	740	719	6	3 033	4 436	2 367	168
Kopparbergs » . .	8 282	2 409	32	3 240	548	985	1 054	14	4 480	5 827	3 560	175
Gävleborgs » . .	11 393	3 061	57	3 973	746	1 619	1 916	21	6 653	8 254	6 241	209
Västernorrlands »	14 538	3 807	72	5 324	919	1 984	2 414	18	8 277	10 641	7 657	238
Jämtlands » . . .	4 194	1 366	22	1 220	302	500	771	13	2 659	2 793	2 694	112
Västerbottens » .	5 785	1 678	43	1 798	398	538	1 318	12	3 577	4 052	4 735	200
Norrbottnens » .	11 335	2 828	105	3 053	826	1 205	3 247	71	7 385	8 331	12 450	245
S:a för hela riket	224 039	62 066	913	88 640	14 059	26 735	31 155	471	120 869	160 589	104 398	5 080

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vård på fattigvårdsanstalt									Vård på sjukvårdsanstalt					
L ä n	Antal vårdtagare				Antal vård-dagar	Vårdens värde kr	Antal vårdtagare				Antal vård-dagar	Vårdens värde kr		
	män	kvin-nor	barn	till-hopa			män	kvin-nor	barn	till-hopa				
Landsbygden.														
Stockholms län	571	598	2	1 171	322 883	1 079 998	946	866	95	1 907	371 227	667 556		
Uppsala	189	231	1	421	123 630	372 421	402	381	27	810	198 053	343 777		
Södermanlands	389	443	3	835	249 073	749 853	568	548	56	1 172	276 149	488 386		
Östergötlands	632	665	4	1 291	366 584	1 099 282	853	678	73	1 604	333 380	606 145		
Jönköpings	193	246	3	442	137 892	407 847	460	399	25	884	255 074	447 476		
Kronobergs	291	293	—	584	177 315	469 416	631	567	73	1 271	308 622	537 143		
Kalmar	529	563	6	1 098	311 607	820 274	920	742	84	1 746	361 452	657 310		
Gotlands	37	47	1	85	26 231	62 848	214	188	32	434	103 817	173 006		
Blekinge	282	292	3	577	156 187	440 077	596	531	90	1 217	226 178	371 895		
Kristianstads	370	336	10	716	213 328	624 090	769	669	87	1 525	394 380	655 512		
Malmöhus	488	474	1	963	292 997	822 063	714	620	51	1 385	404 122	693 315		
Hallands	197	209	4	410	124 068	326 045	314	286	25	625	160 512	284 576		
Göteborgs o. Bohus	344	412	3	759	217 762	551 876	558	505	38	1 101	268 585	457 896		
Älvsborgs	442	550	2	994	294 099	866 186	720	702	61	1 483	377 123	644 882		
Skaraborgs	373	438	2	813	241 178	627 720	622	590	59	1 271	271 284	505 315		
Värmlands	575	656	11	1 242	354 614	1 071 228	822	868	138	1 828	332 285	548 569		
Örebro	466	457	3	926	268 936	850 731	610	606	41	1 257	265 613	434 741		
Västmanlands	277	277	2	556	155 065	495 727	425	361	45	831	187 384	314 121		
Kopparbergs	525	472	8	1 005	269 277	959 952	1 042	937	65	2 044	418 271	670 952		
Gävleborgs	608	599	12	1 219	291 428	1 000 432	1 204	1 082	189	2 475	349 765	611 674		
Västernorrlands	716	776	25	1 517	366 721	1 115 084	1 463	1 278	299	3 040	512 044	910 755		
Jämtlands	315	254	8	577	149 796	413 845	614	446	90	1 150	218 720	368 747		
Västerbottens	304	345	1	650	160 856	467 772	849	742	121	1 712	340 846	562 060		
Norrbottnens	407	427	12	846	208 339	776 741	1 403	1 041	384	2 828	472 393	696 832		
S:a & landsbygden	9 510	10 060	127	19 697	5 479 866	16 471 508	17 719	15 633	2 248	35 600	7 407 279	12 652 641		
Städerna.														
Stockholms stad	2 080	1 520	25	3 625	913 575	6 910 465	3 580	3 730	320	7 630	961 455	2 510 050		
Stockholms län	243	301	3	547	135 984	382 227	425	460	88	973	150 605	274 622		
Uppsala	151	150	—	301	75 500	390 691	144	155	11	310	51 760	89 106		
Södermanlands	230	228	—	458	111 593	608 284	281	312	39	632	113 804	203 538		
Östergötlands	608	680	4	1 292	269 828	1 683 075	474	545	77	1 096	168 920	307 445		
Jönköpings	151	139	9	299	65 392	303 684	289	274	29	592	130 925	248 908		
Kronobergs	54	69	1	124	28 394	186 600	84	67	12	163	27 938	48 108		
Kalmar	144	117	1	262	63 496	201 085	249	242	23	514	88 290	153 448		
Gotlands	40	41	—	81	19 104	57 312	61	74	33	168	26 248	44 758		
Blekinge	135	150	5	290	70 516	252 529	168	179	13	360	51 369	84 553		
Kristianstads	69	33	10	112	23 840	124 737	135	117	34	286	49 038	81 731		
Malmöhus	928	814	4	1 746	385 116	1 095 097	1 124	1 006	256	2 386	452 093	811 745		
Hallands	165	123	3	291	86 936	252 290	131	131	12	274	43 918	76 909		
Göteborgs o. Bohus	1 506	1 001	1	2 508	638 839	2 238 915	1 712	1 510	327	3 549	322 073	675 587		
Älvsborgs	238	308	16	562	134 374	500 116	399	452	130	981	145 337	267 470		
Skaraborgs	122	169	—	291	77 000	268 502	236	263	55	554	70 030	132 258		
Värmlands	185	193	1	379	90 005	306 861	206	271	22	499	70 809	125 571		
Örebro	236	230	3	469	105 084	449 380	140	274	14	428	111 490	190 818		
Västmanlands	228	209	14	451	106 237	505 464	286	279	41	606	109 765	189 219		
Kopparbergs	85	109	9	203	47 139	140 699	221	192	24	487	91 070	150 467		
Gävleborgs	381	347	1	729	148 586	466 724	294	261	17	572	87 401	156 574		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vård på fattigvårdsanstalt							Vård på sjukvårdsanstalt					
Län	Antal vårdtagare				Antal vård-dagar	Vårdens värde kr	Antal vårdtagare				Antal vård-dagar	Vårdens värde kr
	män	kvin-nor	barn	till-hopa			män	kvin-nor	barn	till-hopa		
<i>Städerna (forts.).</i>												
Västernorrlands län	210	185	—	395	105 744	348 270	210	188	26	424	64 512	110 106
Jämtlands „	69	62	—	131	28 021	82 014	59	63	8	130	22 238	43 156
Västerbottens „	57	80	—	137	30 347	110 090	70	71	11	152	27 333	45 885
Norrbottnens „	78	110	3	191	42 253	172 490	140	159	28	327	61 352	95 821
S:a i städerna därav	8 893	7 368	113	15 874	3 802 903	18 037 601	11 118	11 275	1 650	24 043	3 499 773	7 117 848
Göteborg	1 373	866	—	2 239	575 467	1 895 882	1 480	1 302	288	3 070	230 268	510 883
Malmö	390	301	—	691	129 630	270 241	585	590	222	1 397	238 971	437 151
Norrköping	408	438	2	848	161 495	1 030 681	283	320	70	673	108 739	198 079
Hälsingborg	211	166	1	378	92 938	273 639	202	170	1	373	79 459	131 601
Örebro	126	117	2	245	56 535	267 465	14	145	1	160	60 099	97 940
Borås	134	186	14	334	77 831	236 179	111	159	85	355	39 305	77 239
Västerås	155	136	14	305	67 145	377 391	121	123	14	258	53 158	91 623
Linköping	152	155	—	307	72 166	499 035	111	112	1	224	26 595	47 094
Eskilstuna	127	102	—	229	53 308	375 325	154	153	25	332	54 440	94 383
Uppsala	139	126	—	265	67 414	354 101	126	124	10	260	46 910	79 170
Gävle	243	236	—	479	92 903	273 531	133	113	—	246	38 265	62 164
Jönköping	90	85	9	184	35 555	199 270	112	90	6	208	48 144	82 712
Solna	71	81	—	152	35 566	97 339	144	151	21	316	42 272	79 437
Karlstad	99	85	—	184	42 276	112 992	71	84	—	155	17 474	30 510
Karlskrona	77	82	1	160	39 641	117 398	96	109	1	206	28 684	45 074
Halmstad	109	77	—	186	58 169	157 629	76	78	—	154	25 557	44 952
Lund	117	124	1	242	49 675	148 089	107	88	10	205	39 838	78 779
Karlskoga	79	84	1	164	33 052	122 381	72	59	7	138	25 796	45 271
<i>Hela riket.</i>												
Stockholms stad	2 080	1 520	25	3 625	913 575	6 910 465	3 580	3 730	320	7 630	961 455	2 510 050
Stockholms län	814	899	5	1 718	458 867	1 462 225	1 371	1 326	183	2 880	521 832	942 178
Uppsala „	340	381	1	722	199 130	763 112	546	536	38	1 120	249 813	432 883
Södermanlands „	619	671	3	1 293	360 666	1 358 137	849	860	95	1 804	389 953	691 924
Östergötlands „	1 230	1 345	8	2 583	636 412	2 782 357	1 327	1 223	150	2 700	502 300	913 590
Jönköpings „	344	385	12	741	203 284	711 531	749	673	54	1 476	385 999	696 384
Kronobergs „	345	362	1	708	205 709	656 016	715	634	85	1 434	336 560	585 251
Kalmar „	673	680	7	1 360	375 103	1 021 359	1 169	984	107	2 260	449 742	810 758
Gotlands „	77	88	1	166	45 335	120 160	275	262	65	602	130 065	217 759
Blekinge „	417	442	8	867	226 703	692 606	764	710	103	1 577	277 547	456 448
Kristianstads „	439	369	20	828	237 168	748 827	904	786	121	1 811	443 418	737 243
Malmöhus „	1 416	1 288	5	2 709	678 113	1 917 160	1 838	1 626	307	3 771	856 215	1 505 060
Hallands „	362	332	7	701	211 004	578 335	445	417	37	899	204 430	351 485
Göteborgs o. Bohus „	1 850	1 413	4	3 267	856 601	2 790 791	2 270	2 015	365	4 650	590 658	1 133 483
Älvsborgs „	680	858	18	1 556	428 473	1 366 302	1 119	1 154	191	2 464	522 460	912 352
Skaraborgs „	495	607	2	1 104	318 178	896 222	858	853	114	1 825	341 314	637 573
Värmlands „	760	849	12	1 621	444 619	1 378 089	1 028	1 139	160	2 327	403 094	674 140
Örebro „	702	687	6	1 395	374 020	1 300 111	750	880	55	1 685	377 103	625 559
Västmanlands „	505	486	16	1 007	261 302	1 001 191	711	640	86	1 437	297 149	503 340
Kopparbergs „	610	581	17	1 208	316 416	1 100 651	1 263	1 129	89	2 481	509 341	821 419
Gävleborgs „	989	946	13	1 948	440 014	1 467 156	1 498	1 343	206	3 047	437 166	768 248
Västernorrlands „	926	961	25	1 912	472 465	1 463 354	1 673	1 466	325	3 464	576 556	1 020 861
Jämtlands „	384	316	8	708	177 817	495 859	673	509	98	1 280	240 958	411 903
Västerbottens „	361	425	1	787	191 203	577 862	919	813	132	1 864	368 179	607 945
Norrbottnens „	485	537	15	1 037	250 592	949 231	1 543	1 200	412	3 155	533 745	792 653
S:a för hela riket	17 903	17 428	240	35 571	9 232 769	34 509 109	28 837	26 908	3 898	59 643	10 907 052	19 770 459

Tab. 3. Hemunderstöd och annan

1	2	3	4	5	6	7	8
H e m u n d e r s t ö d						>Annan hjälp>	
L ä n	Antal under- stöds- fall	Antal understödsmän.		Understöddets värde kr		Antal under- stöds- fall	Under- stöddets värde kr
		inalles	per under- stödsfall	inalles	per under- stödsmän.		
Landsbygden.							
Stockholms län . . .	4 082	33 475	8·2	1 647 270	49·21	1 487	163 751
Uppsala . . .	1 731	16 297	9·4	527 237	32·35	476	54 207
Södermanlands . . .	2 179	20 684	9·5	655 466	31·69	776	89 551
Östergötlands . . .	3 386	31 697	9·4	1 004 182	24·05	1 030	114 927
Jönköpings . . .	1 356	12 301	9·1	370 891	30·15	330	53 866
Kronobergs . . .	1 334	11 783	8·8	321 208	27·26	486	53 250
Kalmar . . .	2 597	22 363	8·6	668 567	29·90	1 017	119 792
Gotlands . . .	316	2 498	7·9	113 085	45·27	269	34 788
Blekinge . . .	2 301	15 853	6·9	482 710	30·45	1 086	96 531
Kristianstads . . .	2 074	17 500	8·4	544 817	31·13	749	88 702
Malmöhus . . .	2 232	17 643	7·9	541 991	30·72	781	87 375
Hallands . . .	831	7 065	8·5	189 353	26·80	338	38 526
Göteborgs o. Bohus . . .	1 717	14 565	8·5	458 607	31·49	629	64 603
Älvsborgs . . .	1 918	16 992	8·9	550 014	32·37	815	112 653
Skaraborgs . . .	1 579	14 211	9·0	381 451	26·84	761	86 750
Värmlands . . .	4 857	45 929	9·5	1 304 672	28·41	1 275	123 888
Örebro . . .	3 152	31 081	9·9	802 905	25·83	1 175	91 905
Västmanlands . . .	2 062	18 772	9·1	583 577	31·09	520	60 214
Kopparbergs . . .	3 718	32 016	8·6	992 096	30·99	1 852	135 963
Gävleborgs . . .	5 042	38 172	7·6	1 301 025	34·08	2 006	209 619
Västernorrlands . . .	8 643	71 150	8·2	2 697 846	37·92	2 796	368 277
Jämtlands . . .	1 900	15 875	8·4	667 781	42·06	930	148 090
Västerbottens . . .	2 724	20 543	7·5	1 045 747	50·91	1 285	224 698
Norrbottens . . .	6 717	52 141	7·8	2 752 166	52·78	2 691	546 779
Så å landsbygden	68 448	580 606	8·5	20 604 664	34·88	25 560	3 168 705
Städerna.							
Stockholms stad . . .	20 895	161 715	7·7	15 035 810	92·98	2 055	231 510
Stockholms län . . .	2 672	20 029	7·5	1 157 487	57·79	454	46 688
Uppsala . . .	1 422	11 288	7·9	637 752	56·50	473	25 976
Södermanlands . . .	1 446	11 844	8·2	505 843	42·71	736	55 350
Östergötlands . . .	4 564	37 777	8·3	1 867 839	49·44	1 493	117 080
Jönköpings . . .	1 575	13 355	8·5	543 722	40·71	499	36 542
Kronobergs . . .	434	3 058	7·0	146 265	47·83	117	12 351
Kalmar . . .	1 526	14 073	9·2	554 732	39·42	350	40 042
Gotlands . . .	390	2 813	7·2	117 455	41·75	241	27 059
Blekinge . . .	1 295	9 648	7·5	437 133	45·81	305	30 730
Kristianstads . . .	773	5 701	7·4	231 711	40·64	169	7 741
Malmöhus . . .	7 685	60 261	7·8	3 576 724	59·35	1 514	117 233
Hallands . . .	966	7 137	7·4	271 819	38·09	167	12 374
Göteborgs o. Bohus . . .	11 234	93 246	8·3	6 796 102	72·88	1 497	109 188
Älvsborgs . . .	2 290	17 108	7·5	850 756	49·73	586	39 313
Skaraborgs . . .	1 313	10 893	8·3	431 373	39·60	453	39 241
Värmlands . . .	2 122	16 372	7·7	791 521	48·35	407	29 323
Örebro . . .	2 111	16 756	7·9	802 951	47·92	441	49 760
Västmanlands . . .	1 742	13 344	7·7	559 352	41·92	324	23 127
Kopparbergs . . .	1 059	7 872	7·4	317 628	40·36	143	16 909
Gävleborgs . . .	1 899	14 143	7·4	639 754	45·23	364	30 101

hjälp, länsvis.

1	2	3	4	5	6	7	8
H e m u n d e r s t ö d						»Annan hjälp»	
L ä n	Antal under- stöds- fall	Antal understödsmän		Understödet värde kr		Antal under- stöds- fall	Under- stödet värde kr
		inalles	per under- stödsfall	inalles	per under- stödsman.		
Städerna (forts.).							
Västernorrlands län . . .	1 196	8 557	7·2	462 315	54·03	508	46 712
Jämtlands » . . .	221	1 831	8·3	98 561	53·83	247	32 160
Västerbottens » . . .	455	3 581	7·9	254 255	71·00	299	40 962
Norrbottnens » . . .	898	6 435	7·2	426 200	66·23	237	21 600
S:a för städerna	72 183	568 837	7·9	37 515 120	65·95	14 079	1 239 072
därav							
Göteborg	9 773	81 247	8·3	6 338 002	78·01	1 145	84 602
Malmö	4 038	32 469	8·0	2 000 360	61·61	631	61 005
Norrköping	3 231	25 941	8·0	1 346 016	51·89	1 131	51 673
Hälsingborg	1 586	12 708	8·0	876 028	63·94	577	29 582
Örebro	918	7 755	8·4	385 952	49·77	309	34 964
Borås	897	5 688	6·3	334 746	58·85	273	13 187
Västerås	616	5 055	8·2	244 518	48·37	105	6 369
Linköping	781	6 773	8·7	338 980	50·05	203	24 485
Eskilstuna	811	6 119	7·5	301 912	49·34	313	26 595
Uppsala	1 237	9 785	7·9	564 240	57·64	303	15 031
Gävle	999	7 367	7·4	376 248	51·07	98	9 560
Jönköping	593	4 577	7·7	224 624	49·08	111	8 875
SoIna	933	6 948	7·4	400 277	57·61	86	12 009
Karlstad	1 079	8 499	7·9	427 802	50·34	45	2 844
Karlskrona	743	5 130	6·9	251 457	49·02	162	16 849
Halmstad	479	3 467	7·2	126 500	36·49	57	5 770
Lund	802	5 392	6·7	243 199	45·10	80	5 756
Karlskoga	742	5 251	7·1	275 919	52·55	51	9 262
Hela riket.							
Stockholms stad . . .	20 895	161 715	7·7	15 035 810	92·98	2 055	231 510
Stockholms län . . .	6 754	53 504	7·9	2 804 757	52·42	1 941	210 439
Uppsala » . . .	3 153	27 585	8·7	1 164 959	42·23	949	80 183
Södermanlands » . .	3 625	32 528	9·0	1 161 309	35·70	1 512	144 901
Östergötlands » . .	7 950	69 474	8·7	2 872 021	36·11	2 523	232 007
Jönköpings » . . .	2 931	25 656	8·8	914 613	35·65	829	90 408
Kronobergs » . . .	1 768	14 841	8·4	467 473	31·50	603	65 601
Kalmar » . . .	4 123	36 436	8·8	1 223 299	33·57	1 367	159 834
Gotlands » . . .	706	5 311	7·5	230 540	43·41	510	61 847
Blekinge » . . .	3 596	25 501	7·1	919 843	36·07	1 391	127 261
Kristianstads » . . .	2 847	23 201	8·1	776 528	33·47	918	96 443
Malmöhus » . . .	9 917	77 904	7·9	4 118 715	52·87	2 295	204 608
Hallands » . . .	1 797	14 202	7·9	461 172	32·47	505	50 960
Göteborgs o. Bohus » .	12 951	107 811	8·3	7 254 709	67·29	2 126	173 791
Älvsborgs » . . .	4 208	34 100	8·1	1 400 770	41·08	1 401	151 966
Skaraborgs » . . .	2 892	25 104	8·7	812 824	32·38	1 214	125 991
Värmlands » . . .	6 979	62 301	8·9	2 096 193	33·65	1 682	153 211
Örebro » . . .	5 263	47 837	9·1	1 605 856	33·57	1 616	141 665
Västmanlands » . . .	3 804	32 116	8·4	1 142 929	35·59	844	83 341
Kopparbergs » . . .	4 777	39 888	8·4	1 309 784	32·84	1 995	152 872
Gävleborgs » . . .	6 941	52 315	7·5	1 940 779	37·10	2 370	239 720
Västernorrlands » . .	9 839	79 707	8·1	3 160 161	39·65	3 304	414 989
Jämtlands » . . .	2 121	17 706	8·3	766 342	43·28	1 177	180 250
Västerbottens » . . .	3 179	24 124	7·6	1 300 002	53·89	1 584	265 660
Norrbottnens » . . .	7 615	58 576	7·7	3 178 366	54·26	2 928	568 379
S:a för hela riket	140 631	1 149 443	8·2	58 119 784	50·12	39 639	4 407 777

Tab. 4. Antal understödstagare med tilläggspension, antal barn i samt understödsfallens fördelning med avseende på

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n .	Antal under- stöds- tagare med tilläggs- pension	Antal barn i under- stödda familjer med		Antal understödsfall, i vilka utgått					
		särskilt barn- bidrag	bi- drags- för- skott	enbart fattigv.- under- stöd	enbart kom- munalt pensions- tillskott	enbart under- stöd ur fond el. donation	fattigvård och kom- munalt pensions- tillskott	fattig- vård och under- stöd ur fond etc.	Till- hopa
Landsbygden.									
Stockholms län	4 586	371	102	6 794	62	30	16	22	6 924
Uppsala	2 210	191	43	2 419	288	6	203	2	2 918
Södermanlands	3 201	253	55	3 973	109	18	24	37	4 161
Östergötlands	4 711	435	94	5 895	194	18	54	20	6 181
Jönköpings	2 068	230	29	2 517	124	54	—	7	2 702
Kronobergs	2 369	255	29	3 056	85	8	11	26	3 186
Kalmar	3 944	450	72	5 356	132	5	5	11	5 509
Gotlands	589	104	27	828	45	8	—	3	884
Blekinge	2 751	448	99	4 074	1	4	—	2	4 081
Kristianstads	3 236	374	82	4 159	101	62	4	23	4 849
Malmöhus	3 687	252	55	4 374	219	61	35	19	4 708
Hallands	1 447	109	16	1 762	42	61	—	14	1 879
Göteborgs o. Bohus	2 661	221	32	3 459	92	11	19	13	3 594
Älvsborgs	3 112	275	52	4 179	175	42	29	17	4 442
Skaraborgs	2 731	249	40	3 539	61	87	15	29	3 731
Värmlands	5 484	548	147	6 567	903	83	133	28	7 714
Örebro	4 114	201	36	4 698	339	87	163	72	5 359
Västmanlands	2 552	207	61	3 112	162	60	20	50	3 404
Kopparbergs	4 460	438	122	6 287	279	26	82	23	6 697
Gävleborgs	5 080	736	248	7 821	380	35	238	24	8 498
Västernorrlands	8 202	1 125	280	11 013	1 008	148	449	44	12 662
Jämtlands	2 295	409	104	3 389	174	56	31	23	3 673
Västerbottens	2 861	980	146	4 903	134	—	1	—	5 038
Norrbottens	4 594	1 911	338	9 721	272	—	6	—	9 999
S:a & landsbygden	82 945	10 772	2 309	113 895	5 381	970	1 538	509	122 293
Städerna.									
Stockholms stad	14 635	700	1 535	19 255	9 285	—	—	—	28 540
Stockholms län	2 167	127	161	3 717	44	1	34	—	3 796
Uppsala	1 194	95	78	1 386	486	19	32	—	1 923
Södermanlands	1 602	92	73	2 348	32	136	2	77	2 595
Östergötlands	4 323	292	265	5 581	554	249	111	64	6 559
Jönköpings	1 624	185	62	1 950	203	128	18	73	2 372
Kronobergs	370	98	23	599	—	—	—	49	648
Kalmar	1 414	110	65	2 097	4	24	—	31	2 156
Gotlands	323	55	31	591	—	—	—	—	591
Blekinge	1 012	95	78	1 596	24	—	164	24	1 808
Kristianstads	647	60	46	996	20	42	4	29	1 091
Malmöhus	6 131	451	529	7 837	2 222	349	151	118	10 677
Hallands	981	114	38	1 189	31	106	—	96	1 422
Göteborgs o. Bohus	8 670	998	927	11 818	2 480	3	620	23	14 944
Älvsborgs	1 946	201	128	3 210	109	54	18	25	3 416
Skaraborgs	1 225	95	45	1 959	32	16	15	15	2 037
Värmlands	1 715	172	126	2 332	238	58	8	151	2 787
Örebro	1 756	157	80	2 245	263	182	56	66	2 812
Västmanlands	1 703	188	84	2 171	218	121	58	44	2 612
Kopparbergs	1 002	114	28	1 286	133	102	57	7	1 585
Gävleborgs	1 866	139	92	2 418	436	5	26	10	2 895

understödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott
understödetts rättsliga form, länsvis.

81

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n	Antal under- stöds- tagare med tilläggs- pension	Antal barn i under- stödda familjer med särskilt barn- bidrag	bi- drags- för- skott	enbart fattigv.- under- stöd	enbart kom- munalt pensions- tillskott	enbart under- stöd ur fond el. donation	fattigvård och kom- munalt pensions- tillskott	fattig- vård och under- stöd ur fond etc.	Till- hoppa
<i>Städerna (forts.).</i>									
Västernorrlands län	1 068	98	43	1 607	103	35	124	7	1 876
Jämtlands „	283	39	34	500	21	—	—	—	521
Västerbottens „	390	78	46	733	14	—	—	—	747
Norrbottnens „	631	117	40	1 334	2	—	—	—	1 336
S:a för städerna	58 678	4 870	4 657	80 755	16 954	1 630	1 498	909	101 746
därav									
Göteborg	7 487	881	844	10 150	2 204	3	579	21	12 957
Malmö	2 874	199	353	3 802	1 569	—	7	—	5 378
Norrköping	2 960	210	197	3 623	495	212	104	41	4 475
Hälsingborg	1 180	122	68	1 824	140	178	73	—	2 215
Örebro	936	63	52	924	188	156	22	39	1 329
Borås	680	69	71	1 313	—	54	—	25	1 392
Västerås	745	97	45	940	122	—	10	—	1 072
Linköping	734	55	61	1 104	40	20	7	8	1 179
Eskilstuna	765	60	57	1 313	13	69	—	10	1 405
Uppsala	1 001	74	66	1 113	475	19	31	—	1 638
Gävle	1 010	46	61	1 174	382	—	—	—	1 556
Jönköping	594	76	17	784	83	35	15	6	923
Solna	695	54	64	1 243	7	1	—	—	1 251
Karlstad	857	91	87	1 016	96	68	2	128	1 310
Karlskrona	521	32	35	886	12	—	147	—	1 045
Halmstad	516	44	22	646	31	49	—	27	753
Lund	743	39	27	741	90	133	39	106	1 109
Karlskoga	438	64	21	850	28	6	—	2	886
<i>Hela riket.</i>									
Stockholms stad . . .	14 635	700	1 535	19 255	9 285	—	—	—	28 540
Stockholms län . . .	6 753	498	263	10 511	106	31	50	22	10 720
Uppsala „	3 404	286	121	3 805	774	25	235	2	4 841
Södermanlands „ . .	4 803	345	128	6 321	141	154	26	114	6 756
Östergötlands „ . .	9 034	727	359	11 476	748	267	165	84	12 740
Jönköpings „	3 692	415	91	4 467	327	182	18	80	5 074
Kronobergs „	2 739	353	52	3 655	85	8	11	75	3 834
Kalmar „	5 358	560	137	7 453	136	29	5	42	7 665
Gotlands „	912	159	58	1 419	45	8	—	3	1 475
Blekinge „	3 763	543	177	5 670	25	4	164	26	5 889
Kristianstads „ . . .	3 883	434	128	5 155	121	104	8	52	5 440
Malmöhus „	9 818	703	584	12 211	2 441	410	186	137	15 385
Hallands „	2 428	223	54	2 951	73	167	—	110	3 301
Göteborgs o. Bohus „	11 331	1 219	959	15 277	2 572	14	639	36	18 538
Älvsborgs „	5 058	476	180	7 389	284	96	47	42	7 858
Skaraborgs „	3 956	344	85	5 498	93	103	30	44	5 768
Värmlands „	7 199	720	273	8 899	1 141	141	141	179	10 501
Örebro „	5 870	358	116	6 943	602	269	219	138	8 171
Västmanlands „ . . .	4 255	395	145	5 283	380	181	78	94	6 016
Kopparbergs „	5 462	552	150	7 573	412	128	139	30	8 282
Gävleborgs „	6 946	875	340	10 239	816	40	264	34	11 393
Västernorrlands „ . .	9 270	1 223	323	12 620	1 111	183	573	51	14 538
Jämtlands „	2 578	448	138	3 889	195	56	31	23	4 194
Västerbottens „ . . .	3 251	1 058	192	5 636	148	—	1	—	5 785
Norrbottnens „	5 225	2 028	378	11 055	274	—	6	—	11 335
S:a för hela riket	141 623	15 642	6 966	194 650	22 335	2 600	3 036	1 418	224 089

82 Tab. 5. Det totala värdet av understöd, som meddelats av
fattigvårdsstyrelserna, samt dess fördelning på olika
understödsformer, länsvis.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Län	Vår- dens totala värde 1 000 kr	Därav, för vård på fattig- vårds- anstalt	sjuk- vårds- anstalt	hem- un- der- stöd	an- nan- hjälp	Län	Vår- dens totala värde 1 000 kr	Därav, för vård på fattig- vårds- anstalt	sjuk- vårds- anstalt	hem- un- der- stöd	an- nan- hjälp
<i>Landsbygden.</i>						<i>Städerna (forts.).</i>					
Stockholms län	3 558	1 080	667	1 647	164	Västernorrlands l.	967	348	110	462	47
Uppsala »	1 298	373	344	527	54	Jämtlands »	256	82	43	90	32
Södermanlands »	1 983	750	489	655	89	Västerbottens »	451	110	46	254	41
Östergötlands »	2 825	1 099	607	1 004	115	Norrbottnens »	716	172	96	426	22
Jönköpings »	1 280	407	448	371	54	S:a för städerna	63 910	18 038	7 118	37 515	1 239
Kronobergs »	1 381	470	537	321	53	därav					
Kalmar »	2 266	820	657	669	120	Göteborg . . .	8 829	1 896	511	6 338	84
Gotlands »	384	63	173	113	35	Malmö . . .	2 769	270	437	2 001	61
Blekinge »	1 391	440	372	483	96	Norrköping . .	2 656	1 031	198	1 346	81
Kristianstads »	1 913	624	655	545	89	Hälsingborg . .	1 311	274	132	876	29
Malmöhus »	2 145	822	693	542	88	Örebro . . .	786	267	98	386	35
Hallands »	838	326	285	189	38	Borås . . .	661	236	77	335	13
Göteb. o. Bohus »	1 533	552	458	459	64	Västerås . . .	720	377	92	245	6
Älvsborgs »	2 174	866	645	550	113	Linköping . . .	910	499	47	339	25
Skaraborgs »	1 601	628	505	381	87	Eskilstuna . . .	798	375	94	302	27
Värmlands »	3 048	1 071	548	1 305	124	Uppsala . . .	1 013	354	79	565	15
Örebro »	2 180	851	434	803	92	Gävle . . .	722	274	62	376	10
Västmanlands »	1 454	496	314	584	60	Jönköping . . .	515	199	83	224	9
Kopparbergs »	2 759	960	671	992	136	Solna . . .	589	97	80	400	12
Gävleborgs »	3 123	1 000	612	1 301	210	Karlstad . . .	574	113	30	428	3
Västernorrlands »	5 092	1 115	911	2 698	368	Karlskrona . .	431	117	45	252	17
Jämtlands »	1 598	414	368	668	148	Halmstad . . .	335	158	45	126	6
Västerbottens »	2 300	467	562	1 046	225	Lund . . .	476	148	79	243	6
Norrbottnens »	4 773	777	697	2 752	547	Karlskoga . . .	453	123	45	276	9
S:a & landsbygden	52 897	16 471	12 652	20 605	3 169	<i>Hela riket.</i>					
<i>Städerna.</i>						Stockholms stad .	24 688	6 911	2 510	15 036	231
Stockholms stad .	24 688	6 910	2 510	15 036	232	Stockholms län	5 420	1 462	942	2 805	211
Stockholms län	1 861	383	274	1 157	47	Uppsala »	2 441	763	433	1 165	80
Uppsala »	1 144	391	89	638	26	Södermanlands »	3 356	1 358	692	1 161	145
Södermanlands »	1 373	609	203	506	55	Östergötlands »	6 800	2 782	914	2 872	232
Östergötlands »	3 976	1 683	308	1 868	117	Jönköpings »	2 413	712	696	915	90
Jönköpings »	1 133	304	249	544	36	Kronobergs »	1 774	656	586	467	65
Kronobergs »	393	187	48	146	12	Kalmar »	3 215	1 021	811	1 223	160
Kalmar »	949	201	153	555	40	Gotlands »	630	120	218	230	62
Gotlands »	247	57	45	118	27	Blekinge »	2 196	693	456	920	127
Blekinge »	805	252	85	437	31	Kristianstads »	2 359	749	737	777	96
Kristianstads »	446	125	82	231	8	Malmöhus »	7 746	1 918	1 505	4 119	204
Malmöhus »	5 601	1 095	812	3 577	117	Hallands »	1 452	578	362	461	51
Hallands »	613	252	77	272	12	Göteb. o. Bohus »	11 353	2 791	1 133	7 255	174
Göteb. o. Bohus »	9 820	2 239	676	6 796	109	Älvsborgs »	3 531	1 366	912	1 401	152
Älvsborgs »	1 658	500	268	851	39	Skaraborgs »	2 473	896	638	813	126
Skaraborgs »	871	269	132	431	39	Värmlands »	4 302	1 378	674	2 096	154
Värmlands »	1 253	307	125	791	30	Örebro »	3 673	1 300	625	1 606	142
Örebro »	1 493	449	191	803	50	Västmanlands »	2 731	1 001	503	1 143	84
Västmanlands »	1 277	506	189	559	23	Kopparbergs »	3 385	1 101	821	1 310	153
Kopparbergs »	626	141	150	318	17	Gävleborgs »	4 416	1 467	768	1 941	240
Gävleborgs »	1 293	466	157	640	30	Västernorrlands »	6 059	1 463	1 021	3 160	415
						Jämtlands »	1 854	496	412	766	180
						Västerbottens »	2 751	578	608	1 300	265
						Norrbottnens »	5 489	949	793	3 178	569
						S:a för hela riket	116 807	34 509	19 770	58 120	4 408